

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוהי מרה שהז'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת סוכות תשע"ט

לוח שעורי למוזים לאנשי שלומנו "חסידי ברסלב" תלמידי "היכל הקדש"

שבוע פרשת _____

שב"ק	ו	ה	ד	ג	ב	א	
							חמש ורש"י עם התרגום
							תנ"ך
							משניות
							בבלי
							ירושלמי
							תוספתא
							מדרש רבה
							מדרש תנחומא
							רמב"ם
							טור
							שלחן ערוך
							זהר
							תקוני זהר
							לקוטי מוהר"ן
							לקוטי הלכות

רבנו ז"ל אמר: מעט גם כן טוב, על כן ראה ללמד מכל שעור מעט או הרבה כפי הפנאי.

מנחות. פרק רביעי – התכלת דף מד עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)"
 רמא תוספות

1 זיל טפי – אפילו הכי מוזיל העבד יותר מן האשה. לשון אחר. זיל טפי – כלומר, זיל
 2 והוסף ובדך "שלא שאכל עבד" כדי להשלים. נפו – מראה נופ. הבגית דרובקו. ועולה
 3 מן הארץ. לפיכך – שאינו עולה אלא אחת לשבעים שנה, דמו יקרו. ציצית – מצוה
 4 קלה, גשה בעלמא. נפת של רומי – נטבעה בדיו ומלך שהוא שרה של רומי. לשון
 5 אחר: עבודה זרה. במסוק אחרון של פירוש

6 (במדרב טו) כתיב שתי פעמים "אני ה'
 7 אלהים", אחד בראשו ואחד בסופו. שליש
 8 למלות – שניתנה להתגיר. אותן מצעות
 9 לא מורה, והביאן וזאת היה שבר
 10 בעולם הזה. הוציאה כתב מידה – והספיר לו כל
 11 הנאורה, ששמים היא מנגיחת, לפי
 12 שמעוה נם גדול של חומר מצוה, שטפו לו
 13 ארבע ציצית על פניו. פותק – שלנים בו
 14 עורבים ועבים. והשובר בית כ" – פטור, שמא
 15 יחזור בו. משום שאין ישראל – דלאחר
 16 שקבעו שב אינו נוטל ממש אפילו יפאז
 17 ממנו, כדאמר בפרק "השואל" בבבא מציעא
 18 (קב, א), הלכך בקושי יצא מנחה מפני טורח
 19 מזהה אחרת, ואפילו יוצא מנחה – ישכרה
 20 אור מורה בשמיצאה מונגת במזוזה.
 21 ונמצאת ארץ ישראל מושבת, אלא שיש לו
 22 שתיחן – ואם אינו מניח אלא אחת. אותה מצוה
 23 מציא קיים, היא מנחה נמי לא יעליב –
 24 בתמידי, ומעיקרא – דאמר מעבכת, מאי סבי
 25 שמא יפגע – אי אמרתינן דאיתא מעבכת, יפגע
 26 ולא יקב האחרת. כשמונה עשה – ארבע
 27 פרושית יש בןן, ואכל חרא קימי תרי עשה
 28 וקשרתם לאות" יהוה לטוטפות" (דברים א),
 29 לשון אחר: בידוה" ב" יביא" "ושמות ב" כתוב
 30 וזהו ב" יביא", לאתונו וישמרת את החוקק
 31 וגו', ובסוף הפרשה כתיב: "וזהו לאות" וגו' –
 32 דהיי שלש, ובקריאת שמע (דברים ו) וקשרתם
 33 לאות... יהוה לטוטפות", וכן בידוה" אם שמוע'
 34 (שם יא) תרי – הרי שבע, "ושמות את דברי
 35 אלה" דדרשין בפרק "הקומץ ורבה" (מנחות
 36 ב, ו) בדפנילן קמישתי, שהיה שיהי כנגן
 37 הלכ – הרי שמונה. בציצית השש – "ועשה"
 38 "ונתנו", וזהו, "ואיחם", "נגלים תעשה לך",
 39 ה'

1 זיל טפי – אבל אבוד לא ממכרין, דאינו מצוי, דהוי כל שאינו לא במקרא ולא במשנה ולא
 2 בדרך ארץ. וראה יתור שמכר אנבד ואשה שאינו (מצויח) ומצויחן. כמזוה.
 3 לבית מדרשו של רבי חייא – אינו רבי חייא. שרבי נתן שהיה חשוב מרבי, כדאמרין
 4 (בבא בתרא קלא, א): "ילדות דיהוה בן ידועותי פני בנות הבבלי, לא היה בימי ראה
 5 מרבי חייא. ובימי רוספתאן דרסין: לבית מדרשו של
 6 רבי מאיר.

7 **מלית** שאלה כל שלשים יום – אין לדרקק
 8 ממאן דהוה שאלה שלשים יום, כמו
 9 הלואה בפרק קמא דמכות (ג, ב) חדא –
 10 דדילמא שאלה דטילת דוקא. ועוד, הבא לא
 11 מיטפס דלא דעך לשלשים יום סברי אינשי
 12 מרשאי הדיא, אלא דרך שאלה אתה,
 13 דמאורייתא פטורה לעולם, כדרשין (חולין
 14 קלא, א): "ראשית גו נאכר" – ואלה של אחרים,
 15 דבזוהו חייב השוכר, כדמסיק הוה (שם עמוד
 16 ב) דביתיך לא אתא לאפקי בית אחרים, אלא
 17 לכדבבא דאמי. דרך ביאתך (מנחות לה, א).
 18 ופרק קמא דימא (א, ב) נמי איכא הכי, והיינו
 19 טעמא. ולא מסתבר מאות שלשים יום אחרים,
 20 דכון ולשמושו עבד לא בטא. מזה, כל שלשים,
 21 אפי' פטור, ולאוי בית הדיא דיהי חדא,
 22 כדאמרין פרק קמא דבבא בתרא (א, ב) כי
 23 נשתהה שם שלשים יום הרי הוא כאנשי העיר.
 24 והא דמייתי הבא טעין לרב יהודה לאה דטילת
 25 שאולה, דמסתבר ליה לדמות טלית מדרבנן
 26 למזוזה דאורייתא. וצריך עיון אי מצנין למעט
 27 דלענין לפטור עד שלשים יום הוא דמייתי.
 28 ומדוי של מנחה ממוזה נמי מדרבנן, דהיי
 29 "ביתיך תכנינו. ואלה דבעי בפקס "השואל" (בבא
 30 מציעא קא, ב), מוזה על מפי ר' יוחנן. הא אמר
 31 שר מרשאי חובת הדיא – לאו לחיוב
 32 שוכר מייתי לה, אלא הכי קאמר: פישטא
 33 דשומעתיכ אתי חייב כיון שאינו ר. שם, וכן
 34 פרק קמא דמסכת עבודה זרה (א, א) דפרקי:
 35 הדיא, פירושו, שאם ירעה לא יודר בו, אלא
 36 ישמחו בו לחנן וקטן, ולא מתייב. הוא
 37 דאמרין ריש ר'בי אליעזר דמילתא (שבח קלא,
 38 ב) לא לכל אמר רבי אליעזר מכשירו מצוה
 39 ודוחן את השבת, דמורה ר'בי אליעזר שאם עייך
 40 טליתו ועשה מוזהה לפתוח חייב הואיל ובידו
 41 התפקיד, היה מצי לעימור: הבאל ובידו שלא
 42 לתפוח, אלא העמט השוה בכל לבולי עלמא,
 43 ולקוין דאמר חובת טילת בלא לבישה חייב.
 44 כל כיון שאינו עולה לחובן וכו' – וקא
 45 שכאמור על עולה כדאיתא בסוטה (ל"א, א):
 46 "צריך שיאמר להם חן הבנסת: כהני ליתם,
 47 קודש". וברתוסם בבלי נמי מתרגמינן "אמור
 48 להם" – כד תימרון לתון, וקא על גב דרשין
 49 מניה עשה, מפיק ליה פרק "זאלו נאמרך"
 50 (סוטה לה, א): שניש בקראו כהניס כל כיון
 51 אחר, ותרתי שמענין מניה. ומכל מקום אמר
 52 רבינו נח, שפאלו כיון אחר עולה לכל הפחות
 53 מדרבנן, הידיק מלישא, ואלא קאמר "שני כהניס
 54 עלים ולא אחר", משמע אפילו אחר. ועד
 55 פירש שלשה צבור אין לו להקרות לפי שהוא
 56 מופסיק, ואין להפסיק אפילו ליהא שמה ריה ואפילו נחש כרוך על עקבו. וכן פירש רבינו דנאל, דשליח צבור המופסיק עבירה היא בידו. והניא בספרי: "אמור להם" –
 57 מלמד

28 **בדיה**, חוץ מאותן מצעות, ובאת לבית מדרשו של רבי חייא. אמרה לו: רבי, צוה עלי ועשויני
 29 גיורת. אמר לה: פתי, שפא עיניך נתת פאחד מן התלמידים? הוציאה פתב מיה ונתנה לו,
 30 אמר לה: לבי ובי במקפתך. אותן מצעות הפיהו. אמר לו באיורו הציעה לו ביהיתר. זה מתן שכרו
 31 בעולם הזה, ולעולם הבא – אינו יודע פיהו. אמר רב יהודה: מלית שאולה. כל שלשים
 32 יום פמורה יום הציצית, מיין ואילך פיהו. תנא נמי הכי: הדי בפינדין בארין ישראל
 33 והשובר בית בחוץ ארצין – כל שלשים יום פטור מן המזוזה, מיין ואילך תיבי; אכל השובר
 34 בית בארין ישראל – עושה מוזה לאלקתר, כשום וישוב דארין ישראל. תפלה של די איה
 35 מעבכת". אמר רב חסדא: לא שנו אלא שיש לו, אכל אין לו – מעבכת. אמרו לו:
 36 אמרת? אמר להו: לא, אלא מאן דלית ליה תרי מצות, חד מצוה נמי לא לעבידי?
 37 ומעיקרא מאי סבר? – גזירה שפא ויפגע. אמר רב ששת: כל שאינו מניח תפילין
 38 – עובר בשמונה עשה, וכל שאין לו ציצית כנגדו – עובר בחמישה עשה, וכל כיון
 39 שאינו עולה לחובן – עובר בשלושה עשה, כל שאין לו מוזהה כפתחו – עובר בשני
 40 עשה, "ובתבתכם". ו"בתבתכם". ואמר ריש לקיש: כל המניח תפילין מאריך ימים, שנאמר:

מנחות. פרק רביעי - התכלת דף מד עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)"

1 מלמד שחן הבטת אומר להם: אמרו: וברושלמי אמרין: ובלבד שיהא החון ישראל.
2 רחון לא היה שילח צבור, ש"חון הוא שמש הבטת. באריותא פרק קמא טענהוין (ו. ב).
3 ושני חונים, ופרק שביעי דבבא מציעא (ג. ג.) חוני מתא. אבל שילח צבור הוא הקורא.
4 ואומר רבנו זושא ששילח צבור הוא פותח בברכה וסמיים, ואין הכותבים רשאין לתתהו על

5 שיתכלה הדיבא מפּי הוקרא, ודרוקא בשמירתא בבית
6 הבטת ואומר לו - עובר, אבל אם עמוד בחוץ -
7 אני עובר. דאמרין בירושלמי: רבי שבעה בן פון
8 כה דה תשיב והוהו קאי אחורי עמודי, רבי
9 אלעזר מרבי פלוראי.

10 **הפולת** והשמן אין מעבבין את היין - משמע:
11 היא סולת ושמן - מעבבין אהרדי,
12 והימה דהא לא תרבי עין בבתא מנחת נסכים
13 ושנא לפינן מנחת רובה, רבתיב בה ובכא
14 לעיל (ב. ב.) וגלוי מילתא בעלמא היה, דגבי
15 מיטתו מעבב את הרוב תביב קרא גם מנחת
16 נסכים, ומהו גלי לן קרא.

17 **מנחתם** ונסכיהם (אפילו) בלילה מנחתם
18 ונסכיהם אפילו למחר - בפרק שני
19 דתמורה (ד. א.) מוכח דלמחר נפקא לן דבר שני
20 בינו מלבד שבתות ה' ודרך התלמוד להביא
21 על פסוק הרוחש בשני ידרשות, אף על גב דנפק
22 מקראי אחרני. כי יהידי רישב גערוס לאבידה'
23 (קדושין ג, א.) וכן פירושלמנחת' וכבא מעטאל

24 א.) וכן יספר בורחיה, ואין דבר אחר בורחיה' (גיטין
25 כ. א.) וכן יומרת הפסח ושלמים הבאין מנחה
26 הפסח פרק אבא דרובים (ט. א.) ופרק רביעי
27 דרובים (ג. א.) ופרק 'תולדה' (מנחות פג, ב.) ופרק
28 'מי שהיה טמא' (פסחים ע. ב.) ופרק שני
29 דבבורות (ט. א.) דרדשה 'ואחר' - ולא חלבו,
30 ומספק אבא דר"א - לאתרו אתא גבו בא דאתא

31 חלבו מידמר נפקא. וכן בשמעתא דרמיא
32 בבביתא 'ובח נסכים', ומסקינן דבבכטרא פלוגי.
33 **מנחתם** ונסכיהם - פירש בקונטרס פרק קמא
34 דרובים (ג. א.) ופרק 'זמנחב מקדש' (ש. פ. א.)
35 ופרק שני דתמורה (ד. א.) דמנחתם ונסכיהם'
36 דפרי תחת קדושה. וקשה לרבינו מהו הכי משמע
37 מניה לילה ועוד. היכי דרשינן מניה מנחה
38 ואחר כך נסכים, הא קרי דבתיב תביב בנחת
39 איליאי, ואינם תבויים על הסדר, דפריס

40 איליאי קרמי? ותא דפרין 'ורבנן גמי האי בעי ליה
41 ומנחתם' וכו', ומאי ותיב? והא נובח תביב. אלא על כרחין כיון שכולם משונים הו' מהו כולו ערבי? לכך נראה לרבינו רם דרדשי מקרא דלעצת פרשת "אמור לא הכותבים" ואיליאי
42 שנים יהיו עלה וה' ומנחתם ונסכיהם אשה ריח נידוח לה'. מרבית נסכים בין עלה לאשה - שמע מניה דבאים בלילה, כי 'אשה' דהיינו הקטרה, ולא מיתורא, ונקט מנחה בירשא
43 ונסכי עלה מניה שבתה. והא דפרק אבא דרובים (ד. א.) ופרק 'זמנחב מקדש' (ש. פ. א.) ופרק שני דתמורה (ד. א.) דמנחתם ונסכיהם' ורם דרשינן מניה מנחה
44 דרבי, וכתיב 'ומנחתם ונסכיהם'. למחר גמי שמענין, כיון דגלי גבי ערש - תו אין לחלק, ויממה היא הני קראי יבאין עם הובח תבויב, והתו לא אתא אלא ביום, מבכריתא בפרק
45 שני דתמורה (ד. א.) וכן לומר דאם אינו ענין בבאין עם הובח, והתו ענין בבאין לארץ הובח, והא דאמרין ברש ענית (ב. ב.) ה' הני נסוין דמיס בלילה, ותא דרם מר: "ונסכיהם" אפילו
46 בלילה, משמע דמקרא דפרי תחת מיתה, שאין נסוין דמיס אלא בתב - לאו מילתא היא, דכיון דגלי לן קרא בעצרת דהיי נסכי צבור, הוא הדין לכל נסכי צבור. וקרא דאדעיקרן
47 בניו, דהיי נסכי יהודי, ב'יון דתמורתא שירה עלייהו - פירוש: הכותבים עם הובח, אבל בפני עצמו - בעיה היא פרק 'אין נערכין' (ש. ב. א.) ומכל מקום אם בלא זבח ערפי,
48 כיון שזוהו דארין לשידה ולבא עם הובח.

49 **ורם** ובחין ישפך - פרק 'בית שמאי' (ובחים ב.) בעיקרא דריש מהאי קרא, ולא קאי לבסוף. **כמשפטם** כמשפטם - כתיב ביה 'יהודי'. **אלא**
50 דראש חדש ועצרת דכתיב בחומש הפקודים - ואף על גב דבכתב 'יהודי לבס' - לאו עלייהו קאי. והא דלא פריך מספח כי הכי פריך מניח, דהתב כתיב ביה 'יהודי'. ורשי' פירש
51 בייחודאל דהתיב גבי פסח 'שבעת פרים ושבעה איליאי ליום' - דלשבעת ימי פסח קאמר פו ואר ליום. דאם לא מצא שנים בלם עם - מביא אחר. והשתא ניהא שפיר, דהא לא
52 מעבבי אחרדי, ותימה: דהא תביב ביה 'יהודי' ואין לומר דקאי אבבשיל ולא אפריס ואיליאי - דגבי עצרת לא קאמרין רבי. והא דנקט בסמוך 'איליאי דהבא ותבא לא מעבבי, הא אינוה
53 מעבבי, הכי בני גמי מניחב בשבש. אבל דמי לקדוש יהודי דגבי לחם, דפלוגי רבי עקיבא ורן ננס (מנחות מ, ב.) אחיא קאי, אב אבשילאי אלא, אבל אתרויהו פשיטא לחו דלא קאי, ולא
54 אף על גב דבתיב ביה 'יהודי' וכן כתיב ליה, אבל כבישם אחרדי - הכי בניו דמעבבי. כותנן ב'הקומין רבד' (מנחות כו, א.) שני כביש עצרת מעבבין וזו אתא הו, וכן את חלות. ולא
55 מסתברא בניו למימד דתיבא דפסח לא קינמא אלא אפתמיסם - ולחא לא אימרוקן קרא, דבעלי מפתן פשיטא דפסולין, ונראה לומר ולדשום ערשת אתא. ולא מסתבר לדרושיה עובב -

56 כיון דלא משימטת התלמוד. ובספרי דרש ביה פסח: דהיי שמיצא פרים ולא מצא איליאי, איליאי ולא מצא כבישם, שומע אני שלא יקריב עד שימצא כולן - התמוד לומר 'שבעת ימים
57 תקריבו אשה', אפילו אתא מן. יכול אפילו כולן מצינן - התמוד לומר 'פריס בני בקר שנים ואיל אחר'. ומיהו הא דקאמר 'שומע אני שלא יקריב עד שימצא כולן' - על כרחין לא
58 משום דסמך איהודי, דגבי עצרת דריש גמי הכי הותם, וכן הותם, אף על גב דכתיב ביה 'כמשפטם' וכו', ואכל חד מיתיה קרא ר'שבטת ימים', ואף על גב דלא כתיב לא בעצרת ולא בתב. אלא

ה' עליהם - אותם שנשאש עליהם שם ה' בתפילין, יהיו. **משנה** הפולת והשמן - של
מנחת נסכים אין מעבבין את היין, שאם הביא בין בלא סולת ושמן - מנאכב. והתנות כו'
כגון ארבע מנתות של חטאת אין מעבבת זו את זו, שאם לא נתן אלא אחת - כפיס.
גמרא הבא מנחה כו' - דמנחת נסכים קריבים תולדה, ואחר כך נסכים - תורח האברים
וזה, ואחר הנסכים - הגהנה. אמרו ונסכיהם

בלילה - דמנחת נסכים קריבין בלילה. ואי
קשיא: הא אמרין ב'הקומין רבד' (מנחות כו,
ב.) דברים שדרבן ליקרב ביום, וקשיב מנחת
נסכים מפרש לה פסוק 'יש קרבנות' במבטת
תמונה (ד. א.) דהא דקתיב 'ביום' - בבסכים
הבאים עם הובח, והא דקתיב 'בלילה' - בבסכים
הבאין בפני עצמן, וכן דרש רבינו בלא נסכים,
ולאחר זמן הבאי נסכים ביום עצמן - יבול
להביא בלילה. ואפילו לומר - אם הבאי היום
יבול להקריב נסכיו למחר, ולבלבד שלא יקדשו
בבלי מנחתם, דאי קרשי - נספלין בלילה,
כדתניא במבטת מעילה (ט. א.) קדשו בבלי -
הוכשרו לפסל בטמול עם הובח ומבחוסי פורים
ובלתיא. אין נסכיהם - הבאין עם הובח, דכל זמן
שלא נעשה הובח, אף על פי שחפרשין שני
זה זה - יכול לשנתן לבס זבח אחר. אבל
לאחר שחשט - אינו יכול לשנתן לבס זבח
אחר. עולה ומנחת - משמע: אתר העולם מיד

ויקריב מנחה. על הנסכים אומרים שיהיה -
הלויים, במבטת ערכין בפרק 'אין נערכין' (יא,
א.) ישפך - שפיכה אחר. כמשפטם - משמע:
עיבובא. כל הקריבות - האמורים בחומש
הפקודים. והני - דראש חדש ועצרת שכותבים
בחומש הפקודים. אלא יעצית ניראא קתי -
מותרת כתיבם. דכתיב ב'אמור לא הכותבים'
אילם

אילם
נסכים ערפי, והואיל דמיתאמרא שירה עליהו. **התמנות** שעל מנחת החיצון אין מעבבות זו
את זו. **תנו רבנן:** מנין לכל היתמנין על מנחת החיצון שנתנן במתנה אחת, שפיפר? **שנאמר:**
וידם ובחין ישפך על מנחת ה' אלהיו. **משנה** הפרים והאילים והקבשים והשעירים אינן
מעבבין זה את זה. **רבי שמעון אומר:** אם היו להם פרים מרובים ולא היו להם נסכים - יביא
פר אחר ונסכים, ולא יקריבו פולם בלא נסכים. **גמרא** הני פרים וקבשים דהיקאי? איליאי
דת - **במשפטם** - **במשפטם** כתיב בהו! אלא דראש חדש ועצרת דחומש הפקודים.

אילם
ה' עליהם - אותם שנשאש עליהם שם ה' בתפילין, יהיו. **משנה** הפולת והשמן - של
מנחת נסכים אין מעבבין את היין, שאם הביא בין בלא סולת ושמן - מנאכב. והתנות כו'
כגון ארבע מנתות של חטאת אין מעבבת זו את זו, שאם לא נתן אלא אחת - כפיס.
גמרא הבא מנחה כו' - דמנחת נסכים קריבים תולדה, ואחר כך נסכים - תורח האברים
וזה, ואחר הנסכים - הגהנה. אמרו ונסכיהם

בלילה - דמנחת נסכים קריבין בלילה. ואי
קשיא: הא אמרין ב'הקומין רבד' (מנחות כו,
ב.) דברים שדרבן ליקרב ביום, וקשיב מנחת
נסכים מפרש לה פסוק 'יש קרבנות' במבטת
תמונה (ד. א.) דהא דקתיב 'ביום' - בבסכים
הבאים עם הובח, והא דקתיב 'בלילה' - בבסכים
הבאין בפני עצמן, וכן דרש רבינו בלא נסכים,
ולאחר זמן הבאי נסכים ביום עצמן - יבול
להביא בלילה. ואפילו לומר - אם הבאי היום
יבול להקריב נסכיו למחר, ולבלבד שלא יקדשו
בבלי מנחתם, דאי קרשי - נספלין בלילה,
כדתניא במבטת מעילה (ט. א.) קדשו בבלי -
הוכשרו לפסל בטמול עם הובח ומבחוסי פורים
ובלתיא. אין נסכיהם - הבאין עם הובח, דכל זמן
שלא נעשה הובח, אף על פי שחפרשין שני
זה זה - יכול לשנתן לבס זבח אחר. אבל
לאחר שחשט - אינו יכול לשנתן לבס זבח
אחר. עולה ומנחת - משמע: אתר העולם מיד

ויקריב מנחה. על הנסכים אומרים שיהיה -
הלויים, במבטת ערכין בפרק 'אין נערכין' (יא,
א.) ישפך - שפיכה אחר. כמשפטם - משמע:
עיבובא. כל הקריבות - האמורים בחומש
הפקודים. והני - דראש חדש ועצרת שכותבים
בחומש הפקודים. אלא יעצית ניראא קתי -
מותרת כתיבם. דכתיב ב'אמור לא הכותבים'
אילם

אילם
נסכים ערפי, והואיל דמיתאמרא שירה עליהו. **התמנות** שעל מנחת החיצון אין מעבבות זו
את זו. **תנו רבנן:** מנין לכל היתמנין על מנחת החיצון שנתנן במתנה אחת, שפיפר? **שנאמר:**
וידם ובחין ישפך על מנחת ה' אלהיו. **משנה** הפרים והאילים והקבשים והשעירים אינן
מעבבין זה את זה. **רבי שמעון אומר:** אם היו להם פרים מרובים ולא היו להם נסכים - יביא
פר אחר ונסכים, ולא יקריבו פולם בלא נסכים. **גמרא** הני פרים וקבשים דהיקאי? איליאי
דת - **במשפטם** - **במשפטם** כתיב בהו! אלא דראש חדש ועצרת דחומש הפקודים.

אילם
ה' עליהם - אותם שנשאש עליהם שם ה' בתפילין, יהיו. **משנה** הפולת והשמן - של
מנחת נסכים אין מעבבין את היין, שאם הביא בין בלא סולת ושמן - מנאכב. והתנות כו'
כגון ארבע מנתות של חטאת אין מעבבת זו את זו, שאם לא נתן אלא אחת - כפיס.
גמרא הבא מנחה כו' - דמנחת נסכים קריבים תולדה, ואחר כך נסכים - תורח האברים
וזה, ואחר הנסכים - הגהנה. אמרו ונסכיהם

בלילה - דמנחת נסכים קריבין בלילה. ואי
קשיא: הא אמרין ב'הקומין רבד' (מנחות כו,
ב.) דברים שדרבן ליקרב ביום, וקשיב מנחת
נסכים מפרש לה פסוק 'יש קרבנות' במבטת
תמונה (ד. א.) דהא דקתיב 'ביום' - בבסכים
הבאים עם הובח, והא דקתיב 'בלילה' - בבסכים
הבאין בפני עצמן, וכן דרש רבינו בלא נסכים,
ולאחר זמן הבאי נסכים ביום עצמן - יבול
להביא בלילה. ואפילו לומר - אם הבאי היום
יבול להקריב נסכיו למחר, ולבלבד שלא יקדשו
בבלי מנחתם, דאי קרשי - נספלין בלילה,
כדתניא במבטת מעילה (ט. א.) קדשו בבלי -
הוכשרו לפסל בטמול עם הובח ומבחוסי פורים
ובלתיא. אין נסכיהם - הבאין עם הובח, דכל זמן
שלא נעשה הובח, אף על פי שחפרשין שני
זה זה - יכול לשנתן לבס זבח אחר. אבל
לאחר שחשט - אינו יכול לשנתן לבס זבח
אחר. עולה ומנחת - משמע: אתר העולם מיד

מנחות. פרק רביעי – התכלת דף מה עמוד א – מתוך מהדורת 'אבן ישראל' (שטיינזליץ)
רמ"ה
תוספות

1 **אילם** פרים דאפילו אהודי לא מעבב – הוא ולא מוקי ליה בראש השנה ויום הפירותים
 2 ועמיני עצרת – משום דבכל חד לויא אלא חד פר וחד איל. הוא ולא מעיב. פרים
 3 ואילם דעלמא. כדמשני פרק קמא וקמא (ו, א) גבי פר דעבודה וזה ואילו של אהרן, וקתני
 4 'זה' מקריב ומקריב פרים ואילם' – לא מצי לזבא כלל. **ומנין** שמעבבין על זה או –
 5 פירוש בשש שלש על ה' עורך. וזהו אהא וניא
 6 דרשי בספרי שבבאתי לעיל. א' נמי קא משמע לן
 7 כרנון דפלגי עליה דרבי שמעון במנחתיו,
 8 שקריב פרים אלו יקנה נסכים מאחד מוק. א' נמי
 9 אם שו' לכבשים ואין לו תלמודי דין בין הערבים
 10 – מקריב כולן לשם מוסף. ומזה לקמן (נט, א)
 11 משמע דתמידין דיימה דקמיין למוספין דיימה,
 12 פירוש דהיריב וקומדו. עריך עין.
 13 **מילואים** הקריבו בימי עורא כדרך שהקריבו
 14 בימי משה – ולא זמי רבי נחמיה:
 15 דשל משה – עלו, ובאן – פר. זה ומתחווין
 16 הלכות, במפרש בחוקא דהנהו 'אל מותחא תבית
 17 ואל ארבע פיתת העודה למזבח ועל מזוח שער
 18 החצר הפנימית.' ופירש שם רש"י: שראו פר
 19 האצמו שם למעלה 'אל חקת המזבח ביום
 20 העשותו...' פר בן בקר לחטאת. אבל שם כתיב
 21 'לקחת מזמו ותחת על הרובל קרנותיו ועל
 22 ארבע פיתת העודה על הגבול קרנותיו ועל
 23 לרוקת המקרא שיהיו שוים. ועוד לפי מה שפירש
 24 'זכן תעשה בשבעה יודשי', דאידין בשבעה
 25 שבטים דאינון פר בהוראה. עריך לישב שיהיו
 26 אותן תנות כאותן בחבונין גבי פר בהוראה
 27 ב'קריא'. ואי אפשר לישבו. וטמא 'זכן תעשה'
 28 דקאמר – לענין שבמיא פר שנושא. ואל לענין
 29 המתנות. דבר תיעה הוא: מי דחקו לחתלתל
 30 הלענין דמפוס בשבעה שבטים. ופשיטא דקא
 31 קאי אהא דכתיב לעיל גבי 'חקת המזבח ביום
 32 העשותו' שבמיאן פר בן בקר לחטאת, וביים
 33 השני שיער עיני ופר ואיל, ואחר כן בשבעה ימים
 34 תעשה שיער חטאת ימים רבין בן בקר לאל מן
 35 הצאן תמימים יעשה. לפיכך אמר כאן 'זכן
 36 תעשה בשבעה יודשי'.

37 **הואיל** – ואשתהר מליקה – אף על גב דלעיל
 38 (ב, ה) פריקין: שכן מצוותו בכר,
 39 וכלאים נמי אסורין ליה לולא קרא. כמל סוקס
 40 תארא לאורויי לך, דלא נישעו למליק מניה. ולמאן
 41 דקאמר דאין שחיתתו למעון וכן התורה – פירשתי
 42 בחולין (כ, א).
 43 **בשבעה** שבטים שטמא – השתא דרשי:
 44 'בחדש' – כמאן בדברים שחוטא בת
 45 דין. והוא של שבעה שבטים. שחלב מותר. ועשו
 46 על פיהם, והיינו 'מאיש שוגה' – ששנוג
 47 בהוראתם. ומפני שהלכו ציבור ועשו פתאום על
 48 פיהם. ואל דלא כרבי יודיה (תורתו ב, א) דבעי
 49 פר לכל שבט. ונראה דאפילו לרבי יודיה נראה,
 50 דמיריבי מביעט שטא. **וב' זכן** מרת פרים ואילם את
 51 היא – תימה. דלפירך, וכי שו' את אפיה ורשי
 52 פירש בחוקא. דאיפה חמק היה חמיבי. ודאי
 53 סולת שערין מן הסאה. דאיפה – שלש סאין,
 54 והיינו שלשה עשרונים לפר. דאיפה אילי – כמו
 55 שצנינו ב'ישתו הלחם' (מנחות ע, ב) שני עשרונים
 56 משלש סאין. ושל פרים. שלשה משלש סאין,
 57 למדך: שאם לא מצא סולת מנפת כל כר, ביא
 58 משל שערין סאין. ושמן דין. ולא שריב
 59 הדין מלוא אלא שנתת ודין בין הדין. ואל יאנוא
 60 שפירש רש"י בשנון, שי לפרש באיפה. שהיה שם
 61 איפה גדולה וקטנה. ומה שמדקדק. משום דקטס
 62 בכמה דף לישנא. משמע שניהם שוין. וכן
 63 דרש

1 אילם שנים: 'והקריבם על הלחם שבעה כבשים... ואילם שנים' והך תורת כהנים
 2 לאו ניתו חזק דתורת הפקדים, כדלקמן. והיה כתיב בהו – 'והיו עולה' (ויקרא ב),
 3 וכל היה – וניבוא. לא יהדות כהנים – הבאים בגלל שתי הלחם. שאמרו 'הקריבתם
 4 על הלחם'. מעבבי אילי הרושם הפקדים – דבא בגלל מוסף, ולא אילי דלחם
 5 קאי. וקפריה תלמודא: הדיא בלמא לנתא הכי

6 גבי אילם – מוקמת דאילם מעבבין על זה או ה'
 7 וגבי פרים וכבשים – אפילו דהרדי לא מעבב
 8 הך דרושם ופקדים או חזק מילי מילי –
 9 ובדרישנא. ובימים החדש – מסוק הוא בחוקא.
 10 פי מה תלמוד לומר – כלומר, הרי תנבוא
 11 בתורה להביא פר בראש חדש? לפי שאמר
 12 כתיבה – בראש חדש 'כבשים שנה בניו שבעה'
 13 (במדבר כח). ומנין שמעבבין זה את זה – אם
 14 יש לחם פרים שנים או כבשים שבעה, דאין
 15 לכוין לקריבין זה בלא זה? תלמוד לומר יהיו –
 16 'וששת כבשים ואילום' תמימים יהיו' (ויקרא
 17 מז, חטאת – בתמידה. אמאי כתיב 'וחטאת'
 18 דמשמע חטאת. את עולה הוה פרים דראש
 19 חדש, כדכתיב (במדבר כח) 'זריאש חדישכים
 20 תקריבו עולה' וגו'. פירשה זו – דחוקא. אילוהו
 21 עתיד לזרושה – ועד שיבא אילוהו ופירשנה
 22 תלמידי. אין אנו יודעים לדורשה. רב אשי אמר
 23 – אני אפירשה: מילואים מילואים הקריבו. ור' בון
 24 דחוקא – על בית שני תנבואה, שהקריבו
 25 מילואים. וכי הכי דהקריבו מילואים מנשה
 26 בשמיני דיידה, וזהו ראש חדש, כדאמרין
 27 במסכת שבת (פ"ג, א) 'בראשון באחד לחודש'
 28 ותנא: אותו יודים נטל שיער עטרת כח, והקריב
 29 עגל בן בקר לחטאת. אבל נמי הקריב פר
 30 בראש חדש. שיער אילו שבעה שבטים – והכי
 31 משמע 'זכן תעשה' (וגבי פר) כי הכי דכתיב
 32 לעיל מניה 'תקח פר בן בקר'... כן תעשה
 33 בשבעה' ש שבטים, פר העגל דבר, אם תעשה
 34 שום הודאת אילי ואמרו: חלב מותר. 'מאיש
 35 שוגה' – ששנוג על פתח, ואכלו חלב שוגג.
 36 במיאן פר. ואף על פי שאין – בישבעה
 37 שבטים הללו רוב של ישראל. ואילם למזמר
 38 כחידים דמו, וביא כל אחד כשבה או עעידה
 39 אפילו הכי, והואיל ורוב שבטים הם, חשיבי
 40 רובא, וביאן פר. חללב דבר – שנעלם דבר
 41 משתדודין, הוור שחלב מותר. גם שנת מעשה
 42 שאכלו ציבור חלב שוגג על פתח. דביזוי
 43 מותרין דברי תורה – כמל כן דתן דאמרין
 44 לעיל, דקרי דתן דראש חדש 'וחטאת', וכן
 45 אותן דלעיל: שלש פאות נביי שטן – לנרות.
 46 החללק לילה ולחודש. וכו' מרת פרים ואילם
 47 אתה – הלא נתת פרים שלשה עשרונים.
 48 ומנחת אילם שני עשרונים (במדבר טו, א) ולא
 49 כא כתוב אלא להודיעך שמוטב להביא איל
 50 אתה עם אפיתך, מדה דראיהו לך. מלהביא
 51 שאם

38 חלב מותר. 'מאיש שגה ומפתחי' – כולמר, שאין חייבין אלא על העגלם דבר עם שגנת
 39 מעששה. אמר רב יהודה, אמר רבי: זכור אותו האיש לטוב, והנינא בן חוקהו שמו, שאמלא
 40 הוא גנינו ספר וחוקא, שהיו דבריו סותרין דברי תורה. מה עשה? העלה שלש מאות
 41 גרבי שמן, וישב בעליה ודרשו. 'אמר רבי שמעון: אם היו להם פרים מרובין' [וכו.]. תנו
 42 רבנן: 'ואיפה לפר? איפה לאל? יעשה מנחה ולכבשים פאשר תשיג ידו ושמן הין לאיפה'
 43 אמר רבי שמעון: וכו' מרת פרים ואילם אתה היה? שאם היו להם פרים מרובין
 44 ולא היו נסכים – 'ביאור פר' אומר ונקטין, ואל יקריבו שוקן כלא נסכים. ואם היו להם
 45 אילם

1 דורש בספרי בפרשת "כי תנא", דאמר רבי גינאי בן חזקיה בן גרין; וכי מרת פרים אילים
2 וכבשים אתה היא! אלא כבר נאמר "שלשה עשרונים לפר" וגו' אלא מלמד שאיפה גדולה
3 ואיפה קטנה קרויה "איפה".

4 **קָרְבָּנוּ** בְּשֵׁי לֶחֶם - מִן מִנְחָתוֹ כְּתוּבָה: שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָּהֶם אֵלֶּם אֶת מִן. וְקִשְׁתָּ וּבִדְרַק תִּבְרֹא
5 דְּבִמְטָא גַּם. וְכִי עֲרִיבָה אֶרְמוֹת תִּעְרַלְטָה לָּהֶם
6 מִבְּסָאן לֶחֶם מִיָּנִי מֵאֵבֶל. וּבִפְרָק שְׁתֵּי הַלֶּחֶם
7 (מנחות קא, ח.) מִי מִנְחָת שְׂדֵהָ עֵנְמֵהּ לֶחֶם הַפִּינִים
8 מְבֻדָּר, וְהוּא מְקֻרְבֵין מִנְחַת הָעֲשׂוּמָו וְאֹמֶר רִבְעו
9 תֵּן: וְדִינֵיהּ שְׂטַמָּא. רַבְחִינֵי כִי תִבְנוּ אֶת הָאָרֶץ
10 וְרַבִּי עֲקִיבָא לְעִמְעָמָה, דְּרַבִּי תַבְוָאָר - לֹאֵו אֲדֹקָא.
11 אֲבָל רַבִּי שְׁמַעוֹן - כְּרַבִּי שְׁמַעְטָל טוֹף פְּרִק קָמָא
12 קִדְוִשְׁתִּי (לה, ב.) דְּבִיאַת לְאֹרֶחַ יְשִׁיבָה. מִיּוֹד קִשְׁתָּ
13 דַּאֵם בִּן אֶרְקֻבֵיהּ לֹא יִקְרִיבוּ וְשֵׁי חֲלֹלֵךְ
14 (ונראה לפרש) מִשּׁוֹם שְׁדֵיחַ הַלֶּחֶם אִיקְרֹו
15 "מִיבֹרֵיחַ" כְּדִלְקָטָן (מו, ב.) וְגַם הַלֶּחֶם בְּאֹרֶץ, אִי
16 שְׁתֵּי הַלֶּחֶם בִּן רִבְעִין מְבֻדָּיָא פְּרִק רַבִּי
17 "שְׁמַעְטָל" (מנחות טט, ב.) "מְנַשְׁבְּחֵיכֶם" -
18 לְעִמְעָמָה חִזְעָה לְאֹרֶץ. הַלְלִיכָת כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בִּן נָנִס
19 תְּמַנְתָּה לְחִלְמָת לְמַשְׁתָּא: כְּדִפְרִיךְ פְּרִק "בֵּית"
20 שְׁמַאי" (ובחסו מה, א.) וּבִפְרָק "אַרְבַּע מִיּוֹת"
21 (סנהדרין נא, ב.) וּבִפְרָק "עֲשֵׂה: יוֹסִיף" קִדְוִשְׁתִּי
22 ע.ב, א.) גְּבִי מְמֻדָּרִים מְתוּרִין אֶת עֲצֵמָן, וְלֹא הַלֶּחֶם
23 עַל פִּי שְׁאֵן לֶחֶם - מִדְּלֵמָת תַּיִבֵּי וְהִקְרִיבָם עַל
24 הַלֶּחֶם שֶׁבַע כִּבְשִׁים.

25 **מִדְּאִשְׁתֵּנִי** יִדְרוּן - מִשְׁמַע: אִי אֵל אֲשַׁתָּ -
26 הָיָה אֲמָנָא דְרֵדִי נִיְהוּ. וְאֵת
27 דְּפִרָק "בֵּית ל'ר" וְיִמָּנָה ע"ב מְעֻרָךְ (אל אשה)
28 לְאִשְׁמַעוּעִין "אֵיל" הָאֲמֹר תּוֹרַת כְּהֵנִים הָיוּ
29 הָאֲמֹר בְּיוֹמֵם הַקְּדוּשָׁה: וְאִיכָא דְרִישֵׁי שְׁנֵי
30 מִ"אֲחֵרֵי מִיּוֹתוֹ שֵׁי תִפְרִי: וְהִדְבָּאָת כְּהֵנִים פְּרִים
31 וְשֵׁנֵי אֵילִים, וְהָכָא כְּתוּב אֵיל וְשֵׁנֵי פְּרִים - שְׁמַע
32 מִיָּנִי: אִי בְּנֵי קָמָר, מְרַלָּא כְּהֵנִי שְׁלִשָׁה פְּרִים
33 וְשִׁלְשָׁל אֵילִים, הֵינִי כְּדִרְשָׁא דְהַתָּם: "אֲחֵר" -
34 וְלֹא שְׁמַע.

35 **גָּמַר** יִדְרוּ מִתְהִיבָה - וְאָף עַל גַּב דְּקָאֵי אֲלֵהֶם
36 לְכַל אֲבֻבְשֵׁי לֶבַד, כְּדִיאֲתֵי בִּדְקוּמֵי
37 (רבה) (מנחות כ, א.) מִיּוֹד מִסְתַּלֵּךְ אֵיל דְּלֵא
38 נִקְיֹום אִיבֻבֵיכֶם בְּלֶחֶם. וְתוֹמַת הוּא.
39 **וְכֵן** נֵס לֶגַל יִדְרוּ מִתְהִיבָה - דָּאָה דְמוֹ אֲחֵרֵי
40 טַפֵּי, דְּתִרְחִיבֵיהּ מִיּוֹד בַּעֲזֵן לֶבָן. וְאָף עַל גַּב
41 דְּאֲמֹר שְׂטַמָּא מִבְּתִינִין (ש"ס) מִצֵּיב מְבֻדָּר
42 אִרְבַּעִים שְׁנֵי כ"ו, דִּיחֵדִי מִיּוֹדֵיהּ לֹא דְמוֹ
43 לְחֵדִי - דְּהִיא אֲדִיקָא שֶׁבַע כִּבְשִׁים, וְהָדָא שְׁנֵי
44 כִּבְשִׁים. וְכֵר דְּחִסְרֵי מִיּוֹדֵיהּ מִיּוֹדֵיהּ עֵדִיק לִיה, וְ
45 פְּרִיךְ רַבִּי עֲקִיבָא, כִּיּוֹן דְּעִרְוִף אָף עַל גַּב דְּלֵא
46 דְמוֹ. וְכַתְּפִסְתָּא (פרק ו) וְכַתְּרֵהּ כְּהֵנִים מְשַׁמַּע
47 דְּאֲמֹר רַבִּי עֲקִיבָא: דָּב שִׁקְלֵי מִי מְכִרְעֵי? וְאֹמֶר
48 בַּן נֵס: אִי אֲבֻבֵיכָא "וְהִי שִׁבְחָה ז' אֵיל בִּיאַת
49 - עֵרֶךְ עֵינָן: אִי מִצֵּינֵן לְמִלְפָּא מִתְרִיבֵיהּ, אֲמַאי
50 לֹא לְעִלְפִין?

51 **דִּנְיָן** דְּבֵר שְׁמַעְטָא לֶכְחָן - תִּשְׁמַע: אֲדִרְבֵּי, דְּבִין
52 דְּבֵר שְׁמַעְטָא קְרִיב לְמִנְחָת מְבֻדָּר שְׁמַעְטָא קְרִיב
53 לְמִנְחָת וְשֵׁי לֹמֶה: דְּהָדָא עַבְרַי מִסְתַּבֵּל לִיה טַפֵּי, כִּיּוֹן
54 דְּאֲדִירֵי וְאֵי אֲלֵהֶם קִימֵי.
55 **דְּאֲמַר** רַב הוּנָא קָמָא וְהוּא הִשְׁמַע וְתוֹתוֹ לֶכְחָן - פִּרְשֵׁי
56 כְּבֻטְרַס: שֶׁיֵּן טוֹף "חֲזַלֵּל קָמָא" (בבא קמא)
57 קט, ב.) קָאמֶר הֵבִי. וְלִיתָא, דְּהָתָם קָאמֶר בְּכִרְיָתָא
58 קָאמֶר הִשְׁמַע וְתוֹתוֹ לֶכְחָן שְׁבִאוֹתוֹ מְשַׁמֵּר, וְכֵל
59 לֵא מְצִית אֲמַתְרָה הֵבִי - קְרִיבָתָהּ הֲרַגְל טוֹף חֲכָל
60 כְּדִרְשִׁינֵן פְּרִק תִּבְרָא דְסוּכָה (נה, ב.) וְהוּ: וְתִנְתֵּיהּ
61 דְּהָתָם הוּי לְקִשְׁרֵי בֵּת אֵל הָאֵשָׁה וּלְכַל צְרִיבֵי, וְהָכָא

1 שֵׁאֵם לֹא הוּוּ פְּרִים מְרֻבִּים - כְּלִמְזוּ, דְּמִיִּם לְקוּת פְּרִים וְאֵילִים כְּרִי צְרִיבֵי. וְלֹא הוּוּ
2 לֶחֶם נִבְכִּים - כְּלִמְזוּ, אֵם לִקְוֹן מִן הַדְּמִים אֵילִים פְּרִים - לֹא יֵאָד בִּידֵם דְּמִים לְקוּת
3 נִבְכִּים. "יִבְאוּ" פִּר אֲדוּר וְתַסְכִּים כּוֹ. (אֵילִים מְרֻבִּים - כְּלֵא מִנְחָתָם). **מִשְׁנַת הַפֶּרֶךְ**
4 הָאֵילִים הַכְּבִשִׁים - וְכִתְבִּינֵי בְּהַאי קִרְא "וְהִקְרִיבָהּ בְּכִשֵׁי מִמֵּימִים"

5 בְּנֵי שְׁנָה וּפֶר בִּן גְּוִי" (וְהִקְרִיבָהּ בְּכִשֵׁי) אֵת
6 הַלֶּחֶם - שְׁתֵּי הַלֶּחֶם דְּעִרְעֵתָהּ. הַלֶּחֶם מְעַכֵּב אֵת
7 הַכְּבִשִׁים - דְּחָךְ שְׁנֵי כִבְשִׁים דְּשַׁלְמָם. מְבֻדָּר
8 קְרִיבֵי כִבְשִׁים בְּלֵא לֶחֶם - כְּלִמְזוּ, בְּלֵא שְׁתֵּי
9 הַלֶּחֶם הַבָּיִים עִם שְׁנֵי כִבְשִׁים. שְׁדֵי עֲשׂוּמָו וְשְׁתֵּי
10 הַלֶּחֶם אֵינֵן בָּאֵן אֲלֵא מִן הָאֶרֶץ (מנחות פג,
11 ב.) הַלֵּיכָה כְּדִרְבִּי בִן נָנִס - דְּכַבְשִׁים מְעַכֵּב
12 הָאֵיל. אִין הַפִּנְסֵי מְבֻדָּיָו - דְּהוּא אֲוֹמֶר: מְבֻדָּר
13 קְרִיבֵי נִסְכִּים וְשַׁלְמִים, וְלֹא הֵיבֵי. שְׁכַל הָאֲמֹר
14 בְּפִישַׁת מְנוֹם - כְּגוֹן דְּחָךְ דְּמִסְפָּא קְרִיבֵי מְבֻדָּר.
15 הָאֲמֹר תְּבוּרָת כְּהֵנִים - כְּגוֹן דְּחָךְ שֶׁבַע כִּבְשִׁים
16 וְפֶר נִסְכִּים לְעִלְלָה לְעִלְלָה וְלֶחֶם, שְׁנֵי כִבְשִׁים
17 דְּשַׁלְמִים - לֹא קְרִיבֵי מְבֻדָּר, כְּדִאֲמֹר בְּגַמְרָא.
18 **גְּמָרָא** חֻזַּב עַל הַלֶּחֶם - דְּמִשְׁמַע דְּאִינֵן
19 קְרִיבִין בְּלֵא לֶחֶם לֹא אֵינֵן קְרִיב בְּלֵא כִבְשִׁים,
20 וְהוּר כְּתוּב "שֶׁבַע כִּבְשִׁים" - דְּמִשְׁמַע: אָף עַל
21 פִּי שְׁאֵן לֶחֶם. אֵם מִן מַה תְּלַמּוּד לִימֵי עַל
22 הַלֶּחֶם בִּין קוּדֵם שְׁנִתְחִיבָה לֶחֶם - לֹא זִמַן
23 שְׁדֵיִו מְבֻדָּר. כְּשִׁאֲתָה מְנַיִן כֵּי - דְּבִדְבֹרַת
24 כְּהֵנִים (ויקרא כג) כְּתוּב פֶּר וְשֵׁנֵי אֵילִים, וְכַוְשֵׁי
25 הַפְּקוּדִים (מְבֻדָּר ב'ח) כְּתוּב "פְּרִים בְּנֵי בָקָךְ
26 שְׁנֵים אֵילֵי אֲחֵרֵי". אֲלֵא אֵילוֹ דְּהוּמֵם הַפְּקוּדִים
27 בָּאֵן אֲלֵא לֶחֶם. דְּמִסְפָּא חָךְ, וְאֵינֵן טַעֲוִין
28 לֶחֶם. וְהָאֲמֹר תְּבוּרָת כְּהֵנִים לֹא קְרִיב מְבֻדָּר -
29 כְּדִאֲמֹר, קְרִיבֵי שְׁנִתְחִיבֵי כִבְשִׁים קוּדֵם שְׁנִתְחִיבֵי
30 לֶחֶם. מְלֵא מִיּוֹדֵיהּ אֲשַׁתָּ - פֶּר וְאֵילִים. אֲדִרְבֵּי -
31 וְאָף עַל גַּב דְּרִישֵׁי. מִדְּאִשְׁתֵּנִי יִדְרוּן - דְּבִדְבֹרַת
32 כְּהֵנִים: כִּבְשִׁים וְפֶר וְאֵילִים, וְכַתְּפִסְתָּא: וְהִקְרִיבָם
33 פְּרִים וְאֵילִים כִּבְשִׁים וְגו'. נְשֵׁי וְדִי מִתְהִיבָה -
34 דְּכַתְּבֵיהּ לְכַלֵּם (ויקרא כג) "וְשֵׁנֵי כִבְשִׁים". וְהִנְחָף
35 יִדְרוּ אֲתֵם עַל לֶחֶם הַכְּבוֹרִים תְּנוּפָה וְגו' יִדְרוּ
36 לֵימָה לְכַתְּבֵיהּ. "יִדְרוּ" - יִדְרוּ. וְלֹא יִדְעִין אֲחֵיָא
37 קָמָא הִיחֵד אֵי אֲלֵהֶם. אִי אֲבֻבֵיכָא - הַלְכָךְ
38 יִגְמֵי "יִדְרוּ" מִסְלַת תְּהִיבָה" (שם כג.) מַה הָיָה
39 הִיחֵד - אֲלֵהֶם, אָף הָיָה הִיחֵד - אֲלֵהֶם. נְשֵׁי
40 יִדְרוּ מִיּוֹד - דְּכַתְּבֵיהּ גְּבִי שֶׁבַע כִּבְשִׁים (שם כג)
41 (עֲמִילָה) "יִדְרוּ עֲוִלָה לֵה". לֶחֶם וְכַבְשִׁים וְשַׁלְמִים

42 - מִתְנַה לְכַח. שְׁכוּלֵי לֶכְחָן - לֵאפּוֹקֵי כִבְשִׁים,
43 אִימְרוּרֵיהּ. לְמִנְחָת. חוּבֵי אֲוִרֵי אֵילֵי כִבְשִׁים -
44 אֲלֵמָא "יִדְרוּ" - אֲבֻבְשֵׁי כְּהֵנִים. וְקָמָא הִשְׁמַע וְעִמְעָמָה
45 לְכַח - דְּמַשְׁלַחֵתן בְּבֹת קוּבוֹ. וְעִמְעָמָה מִלִּיתָה
46 דְּעִבִּי דְּהוּא אֲנוּל הֵרֵךְ אִימְרָה, פְּרָק "הַיּוֹלֵךְ
47 עֲרִים בְּבָבָא קָמָא (קט, ב.) וְהָאֵשֶׁם לֹחַ לְכַח. שֵׁאֵם

"יִדְרוּ" מִ"תְּהִיבָה". מֵאִי נִפְקָא מִיָּנִי? הַתָּנָא דְבִי רַבִּי יִשְׁמַעְטָל: "וְיִשֵּׁב הַתָּהוֹן" וְיִבָּא הַתָּהוֹן",
וְהוּ שִׁבְיָה, וְהוּ בִיאָהוּ! - הֵינִי מִיָּלִי הִיבָא לְרִפְקָא דְרַבִּי לִיה, אֲבָל הִיבָא לְרִפְקָא דְרַבִּי לִיה -
מְרַבְדֵי לִיה לְפִינֵי. - וְרַבִּי עֲקִיבָא נְמִי לִיפֵךְ "יִדְרוּ" מִ"יִדְרוּ"! - דִּנְיָן דְּבֵר שְׁמַעְטָה לְפָתְחָן מְרַבְדֵי
שְׁמַעְטָה לְפָתְחָן, לְאֲפּוֹקֵי הֵינִי, דְּעִלוֹת נִיְהוּ. וְאֲבִיקֵית אִימָא: בְּקָרָא גּוֹפִיָה קָא מִיפְלִגֵי, קִדְשָׁה
יִדְרוּ לַח' לְפָתְחָן" - רַבִּי עֲקִיבָא סָבַר: אִי וְהוּ דְבֵר שְׁכוּלֵי לְפָתְחָן? הוּוּ אֲוִמֶר: וְהָ לֶחֶם. - וְכֵן נִיְסֵם?
מִי פְתִיב "קִדְשָׁה יִדְרוּ לְפָתְחָן"? "קִדְשָׁה יִדְרוּ לַח' לְפָתְחָן" פְּתִיב, אִיזְהוּ דְבֵר שְׁמַעְטָה לַח' וְנִקְצָתוּ
לְפָתְחָן? הוּוּ אֲוִמֶר: אֵלוֹ כִּבְשִׁים. - וְרַבִּי עֲקִיבָא? מִי פְתִיב "קִדְשָׁה יִדְרוּ לַח' לְפָתְחָן"? "לַח' לְפָתְחָן"
פְּתִיב, פְּדִרְבֵי הוּנָא, דְּאָמֶר רַב הוּנָא: קָנָא הִשְׁמַע וְתָנְתָּה לְפָתְחָן, אָמֶר רַבִּי וְיִחְזַן: הַלֶּחֶם מְרֻבִּים
שֵׁאֵם

הַלֶּחֶם שֵׁאֵם
הוּוּ אִימְרָה. וְהָכָא אֵיל הֵבִי, כְּדִיאֲתֵי בְּקוּדִישֵׁין (נב, ב.) וְעַקְרֵשׁ תְּחַלְקֵי - לֹא יִקְדִישׁ אֵילָא טְרָאָה לִי דְּמִלְמַת דְּרַב הוּנָא - וְהוּוּ אִימְרָה.
וְאִיזוּ

מנחות. פרק רביעי - התכלת דף מו עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)"
 רמ"ט
 תוספות

1 שאם הווקפו זה לזה - שהיו ביחד, ואחר כך אבד להם אז כבשים - שמעבכין זה לזה,
 2 והגורו לפניו יצא לבית השריפה. ונראה באבדו חבירו. ואיזו זיקה - שלחן הקובעין
 3 יחד? שחיטה - שאם היה להם בשעת שחיטה, ואחר כך אבד או להם אז כבשים -
 4 אבד אבד. והכל הנפה - וכבשים היו מניפים עם הלהם מוסיף, כפי כל המנחות באת
 5 מוצה' (מנחת סא, א). ופליגי בן גנן רבי

6 **שֵׁאם הִזְקְקוּ זֶה לָזֶה - שֶׁמְעַבְכִּין זֶה אֶת זֶה, וְאִיזוּ**
 7 **הוּא זִיקָה שְׁלֵחָן? שְׁחִיטָה, אִמּוֹ עוֹלָא, בְּעוּ פְּמַעְרָבָא:**
 8 **הַתְּנֵיפָה עוֹשֶׂה זִיקָה אוֹ אִינוֹ עוֹשֶׂה זִיקָה? פְּשׁוּט לִיה**
 9 **מִדְּרַבִּי יוֹחָנָן, דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: שְׁחִיטָה עוֹשֶׂה זִיקָה,**
 10 **מִפְּלֵל דְּהַתְּנֵיפָה אִינוֹ עוֹשֶׂה זִיקָה! - דְּרַבִּי יוֹחָנָן גּוֹפֵא**
 11 **קָא מִיבְעֵינָא לִיה: מִיפְשֵׁט פְּשִׁיטָא לִיה לְרַבִּי יוֹחָנָן**
 12 **דְּחִיטָה עוֹשֶׂה זִיקָה וְהַתְּנֵיפָה אִינוֹ עוֹשֶׂה זִיקָה, אוֹ**
 13 **לְדַמָּא שְׁחִיטָה פְּשִׁיטָא לִיה וְהַתְּנֵיפָה מְסַפְקָא לִיה?**
 14 **תְּרִיבָא: אִמּוֹ לִיה רַבִּי יוֹחָנָן דְּבִי חַיִּינָא לְרַב הוֹנָא בְּרִיה**
 15 **דְּרַב יְהוֹשֻׁעַ: וְהָא בִּי כְּתִיב "קִדְשׁ יְהוָה לִבְהֵן", וְהָא**
 16 **בְּתַר הַתְּנֵיפָה כְּתִיב, וּפְלִיגי בְּן גֵּנָם וְרַבִּי עֲקִיבָא! -**
 17 **וְלִמְעֵמֵיךְ, בְּתַר הַתְּנֵיפָה וְלֹא בְּתַר שְׁחִיטָה? אֵלָא**
 18 **יְהוּי לְה' לְבֵהֵן" - דְּרַב שְׁפוּפּוֹ לְבֵהֵן, הֵכָא נִמְי -**
 19 **דְּרַב שְׁפוּפּוֹ לְבֵהֵן, וְשְׁחִיטָה עוֹשֶׂה זִיקָה? וְיִמְרִינִי:**
 20 **עַד שְׂלֵא שְׁחִיטָה נִפְרַם לְחִמָּה - וְיָבִיא לְהֵם אֶחָד**
 21 **וְשׁוֹחֵט. מִשְׁשִׁחְטָה נִפְרַם לְחִמָּה - הַדָּם יִזְרַק, וְהַבְּשָׂר**
 22 **יֵאכַל, וְיִדֵי נִדְרוּ לֹא יֵצֵאוּ, וְהַלְהֵם פְּסוּל. נִזְרַק הַדָּם**
 23 **- תּוֹרֵם מִן הַשֵּׁלֶם עַל הַפְּרוּם. עַד שְׂלֵא שְׁחִיטָה**
 24 **יֵצֵא לְחִמָּה - מִכְּנִישָׁה וְשׁוֹחֵט. מִשְׁשִׁחְטָה יֵצֵא לְחִמָּה**
 25 **- הַדָּם יִזְרַק, וְהַבְּשָׂר יֵאכַל, וְיִדֵי נִדְרוּ לֹא יֵצֵאוּ,**
 26 **וְהַלְהֵם פְּסוּל. נִזְרַק הַדָּם - תּוֹרֵם מִמֶּה שְׂכַפְּנִים עַל**
 27 **שְׁבִחוּיָהּ. עַד שְׂלֵא שְׁחִיטָה נִמְקָא לְחִמָּה - מִבְּיַד לְהֵם**
 28 **אַחַר וְשׁוֹחֵט. מִשְׁשִׁחְטָה נִמְקָא לְחִמָּה - הַדָּם יִזְרַק,**
 29 **וְהַבְּשָׂר יֵאכַל, וְיִדֵי נִדְרוּ יֵצֵאוּ, שְׁהֵצִיץ מִרְצָה עַל**
 30 **הַנְּמִיא, וְהַלְהֵם פְּסוּל. נִזְרַק הַדָּם - תּוֹרֵם מִן הַתְּהוֹרֵה**
 31 **עַל הַטְּמָא. וְאִי סִלְקָא דְעֵתֵךְ שְׁחִיטָה עוֹשֶׂה זִיקָה,**
 32 **בְּיוֹן הַהִזְקָקוּ זֶה לָזֶה בְּשִׁחִיטָה אִיפְסִיל לִיה לְהֵם,**
 33 **וְיִפְסֵל נִמְי תּוֹרְהָ! - שְׂאֵנִי תּוֹרְהָ, דְרַחֲמָנָא קְרִייה**
 34 **שְׁלָמִים, מַה שְׂלָמִים קְרִיבִים בְּלֹא לְהֵם, אֵפְר הַתְּרֵם**
 35 **קְרִי "שְׁלָמִים". אבד הלהם - אתר הנתפה**
 36 **בעו**

1 דאם אבד הלהם, ואמאי לא מדרבי אלעזר רבי שמעון דקדוש שחיטה רבי, בקדוש וזיקה לרבי אלעזר רבי שמעון דמי, ואזי להם פרוין לכולי עלמא. כדאיתא לקמן
 2 (גמ. ב.) גבי 'שוחט כבשים'. אבד הכבשים - אבד הלהם. והיינו רבי דאמר לקמן (גמ. א.) כבשי עצרת אן
 3 מדרקיש הלחם אלא בשחיטה. ולרבי אלעזר רבי שמעון (קשה) נוד דאם אבד הלהם
 4 - אבדו הכבשים. כדאמר רבי יוחנן (שם): הכל מודים שפיר שיהא לרבי בשעת
 5 שחיטה, מכל מקום אבדו בכבשים - אמאי אבד
 6 הלהם? והא אית ליה פרוין, (כפירשי, בקונטרס)
 7 בפרק קמא דפסחים (ג. ע.) גבי 'למיני תודה
 8 ונפרקתו ונפקתו לחולין. כמאן? רבי דאמר'
 9 'וכו' - משמע ולרבי אלעזר רבי שמעון נפקי
 10 לחולין. ולא מסתבר לחלק דשאני הבא דאיבא
 11 הנפה מחיים - ולא מספקא לן אי תעשה זיקה,
 12 כל שכן דלא מסייעא לקדשו והו דארמינן לקמן
 13 (גמ. א.) שחט שני כבשים על דאמרינן תלות -
 14 מאך שחט מן ומניח. והשאי נאכלת בפדיון,
 15 אף על גב דאיבא תעשה כבולתו. ותרין עין.
 16 ומשמע דהוה ולרבי אלעזר רבי שמעון פרוין
 17 בחיך ונאכלין בחיך. והא דיאפילווי אביי ורבא
 18 לקמן (שם, א.) במילתיה דרבי דאמר 'קדוש ואינו
 19 קדוש', אביי אמר: קדוש ואינו נותר. רבי אמר:
 20 קדוש ואינו נפדה. ואמרין: לאביי - תפיס פרוין,
 21 לרבא - לא תפיס. אלמא לאביי לרבי נמי נפקי
 22 לחולין. ואם כן, מאי 'אבד הלהם' דהבא? ואן
 23 לומר: 'אבד מליקרב', ופשיטא. דאיכתי וחו לרבי
 24 אחר, מאי שנא מלהם אחר, ושמע מינה: כיון
 25 נפדהו - פקעה קדושתהו. ורבי דסביחא ליה
 26 תנור מקדש, אי אפי לה בתנור דחול - לא
 27 מקדשו. ותמהו רוא. וריחא לומר: דלאביי תפיס
 28 פרוינו, ולא נפיק לחולין. השתא ניהא לשון
 29 'תפיס', דהוה ליה למישר 'נפדהו'. ותרין, דהוה
 30 רבי את דאמר תנור מקדש סוף רבי שמענאל'
 31 (מנחות ע. ב.) ותנן (מנחות ב.): כדאיתא
 32 והתבסס אן להם פרוין מקדשו כבלי. ושתי
 33 הלהם נמי ימירו' לקמן (ג. ע.) מידו
 34 יש לחלק בין מנחה ומנחה למהלכה לחודה,
 35 כדאיתא בפרק קמא (מנחות ו. א.). והא דלא
 36 קאמר: איבא בעינא איבא דאביי, ולרבי אלעזר
 37 רבי שמעון - 'כיל לפדות את הלהם, ולרבי
 38 אינו יוכל' אית ליה: אה דרבי אלעזר רבי
 39 שמעון נמי רכיב אית ליה. אי סביחא ליה התנור
 40 מקדש, ולא משמעיה דהבא דפליגי עליה. אבל
 41 לנאוי דמפרשי, איבא בעינאו לאיפסולי ביורא
 42 קדושת כלי, אינו מועיל דבר, כמו שהוכיחו בפרק
 43 קמא (שם ו. א.). והוינו דפסחים (ג. ע.) דסברא
 44 ולרבי לא נפקי לחולין - כרבא אחיא. ודמיני
 45 תורה ליה לתורה. ואם כן, לאביי נפקי לחולין.
 46 ותמהו דמשמע דהא דאי הנפה עשה יקה -

אבדו הלהם, ואמאי לא מדרבי אלעזר רבי שמעון דקדוש רבי, בקדוש וזיקה לרבי אלעזר רבי שמעון דמי, ואזי להם פרוין לכולי עלמא. כדאיתא לקמן
 (גמ. ב.) גבי 'שוחט כבשים'. אבד הכבשים - אבד הלהם. והיינו רבי דאמר לקמן (גמ. א.) כבשי עצרת אן
 מדרקיש הלחם אלא בשחיטה. ולרבי אלעזר רבי שמעון (קשה) נוד דאם אבד הלהם
 - אבדו הכבשים. כדאמר רבי יוחנן (שם): הכל מודים שפיר שיהא לרבי בשעת
 שחיטה, מכל מקום אבדו בכבשים - אמאי אבד
 הלהם? והא אית ליה פרוין, (כפירשי, בקונטרס)
 בפרק קמא דפסחים (ג. ע.) גבי 'למיני תודה
 ונפרקתו ונפקתו לחולין. כמאן? רבי דאמר'
 'וכו' - משמע ולרבי אלעזר רבי שמעון נפקי
 לחולין. ולא מסתבר לחלק דשאני הבא דאיבא
 הנפה מחיים - ולא מספקא לן אי תעשה זיקה,
 כל שכן דלא מסייעא לקדשו והו דארמינן לקמן
 (גמ. א.) שחט שני כבשים על דאמרינן תלות -
 מאך שחט מן ומניח. והשאי נאכלת בפדיון,
 אף על גב דאיבא תעשה כבולתו. ותרין עין.
 ומשמע דהוה ולרבי אלעזר רבי שמעון פרוין
 בחיך ונאכלין בחיך. והא דיאפילווי אביי ורבא
 לקמן (שם, א.) במילתיה דרבי דאמר 'קדוש ואינו
 קדוש', אביי אמר: קדוש ואינו נותר. רבי אמר:
 קדוש ואינו נפדה. ואמרין: לאביי - תפיס פרוין,
 לרבא - לא תפיס. אלמא לאביי לרבי נמי נפקי
 לחולין. ואם כן, מאי 'אבד הלהם' דהבא? ואן
 לומר: 'אבד מליקרב', ופשיטא. דאיכתי וחו לרבי
 אחר, מאי שנא מלהם אחר, ושמע מינה: כיון
 נפדהו - פקעה קדושתהו. ורבי דסביחא ליה
 תנור מקדש, אי אפי לה בתנור דחול - לא
 מקדשו. ותמהו רוא. וריחא לומר: דלאביי תפיס
 פרוינו, ולא נפיק לחולין. השתא ניהא לשון
 'תפיס', דהוה ליה למישר 'נפדהו'. ותרין, דהוה
 רבי את דאמר תנור מקדש סוף רבי שמענאל'
 (מנחות ע. ב.) ותנן (מנחות ב.): כדאיתא
 והתבסס אן להם פרוין מקדשו כבלי. ושתי
 הלהם נמי ימירו' לקמן (ג. ע.) מידו
 יש לחלק בין מנחה ומנחה למהלכה לחודה,
 כדאיתא בפרק קמא (מנחות ו. א.). והא דלא
 קאמר: איבא בעינא איבא דאביי, ולרבי אלעזר
 רבי שמעון - 'כיל לפדות את הלהם, ולרבי
 אינו יוכל' אית ליה: אה דרבי אלעזר רבי
 שמעון נמי רכיב אית ליה. אי סביחא ליה התנור
 מקדש, ולא משמעיה דהבא דפליגי עליה. אבל
 לנאוי דמפרשי, איבא בעינאו לאיפסולי ביורא
 קדושת כלי, אינו מועיל דבר, כמו שהוכיחו בפרק
 קמא (שם ו. א.). והוינו דפסחים (ג. ע.) דסברא
 ולרבי לא נפקי לחולין - כרבא אחיא. ודמיני
 תורה ליה לתורה. ואם כן, לאביי נפקי לחולין.
 ותמהו דמשמע דהא דאי הנפה עשה יקה -

37 **קְרִיבָה בְּלֹא לְהֵם. אִמּוֹ רַבִּי יוֹחָנָן, אִם תְּמַנָּא אִתְּרֵם הַתְּנֵיפָה עוֹשֶׂה זִיקָה, אֵפְר הַתְּרֵם**
 38 **אִבְדוּ**

מנחות. פרק רביעי - התכלת דף מו עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)"

רש"י

1 בעו תנופה - בכשים האחרים ובעו תנופה לרביי הכל, דמתירין קו. ועוד: וברו כתיב
2 תנופה - "ודתוף אותם הבהו". מאי שני בששים - ששלמים ומקדשי להם, כרתינא
3 לקמן בשמעתא (מו, א). אין מקדשין הלחם אלא בשחטה. ומעכב - אם חוקק זה
4 לזה בשחטה. כדאמר רבי יוחנן לעיל, אפילו לא חוקק - מעכב לבן גנס. הואיל
5 וחוקקי - עניי בששים ולחם. והא תורה לא

6 חוקקת. והיא ולחמה לתנופה ביחוד. ומקרא
7 ללחם בשחטה? ויחזיק דאמרין: קרנבו על
8 ובה"ב - מלמד שאין הלחם קדוש אלא בשחטת
9 הבהו. פתח "התורה" (מנחות ע"ג, ב). ומעכבא
10 - דאם אין תורה - אין לחם, דהא אין קדושין
11 אלא בשחטה. ומשני שני בשבי עצרת שלמים
12 אבל שבעה בששים ופרים ואילים - עלה
13 ניהו. כמו איל נזיר שלמים הוא מקדש הלחם,
14 כדפרש"ש לקמיה. לפיכך - טריטותא איל מקדשין,
15 שחטה לאל שאל לשמו - לא קדש הלחם,
16 וברתיב "זבח שלמים על המזבח": ואי וביחוד
17 לשם שלמים - מקדש את הסל, ואי לא - לא.
18 הבהות בפני עצמן - אליבא דרבי עקיבא. דאמה
19 בששים אין מעכבין את הלחם. תוקיב צורתן
20 ופסלו בליה. אי ליבאיה אתיין - דלא בעו
21 מתירין - לביביתיהו ואו לשיפת אתיין לשישיתו
22 אלתר - הואיל וזו היא עיקר מעוזהו. השתא
23 דאיבטיב בששים כ"ו - הלכך תורה וקדשים
24 מעליא ניהו, ומשום גזירה הוא דשרפין להו -
25 לא מצי למשפיתיהו עד לפיסולו בליה. מטא
26 אמינא לה - דלאביהא תתיק, אפילו באין בפני
27 עצמות? אינו חוטא - ואף על גב דתבתיב שמוות
28 (ל) וכל העובר על הפקדים, וכתיב לא נפקדו
29 אתי חטאי, כדפרשינא בפרק שליש (מנחות
30 א, ב). דמייחו ומסירי להו לצבור, שמיא שוקל
31 חוטא - וכל הראוי לפקד לבמה, דהיינו מבין
32 עשרים שנה ומעלה. לעצמן - להנאות. שלט
33 חן - אם אנו נותנים שקלים ללשכה - מנצאו
34 באין אל משלנה. שחירי כל הקרובות בן הלשכה
35 באין. ורובן יחזון בן וכאיל דריש "וכל מנחת
36 כהן" אלא במנחה שבתון מביא בפני עצמו,
37 כדכתיב - חטא. אולימא מביא שתי הלחם
38 עם הובב - אבאי קוניי "היאך חן ונבלתי?" הלחם
39 ללחמי תורה דמי. ותורה ולחמה מי לא מנדבי
40 כתיב ואכלי - חם - גבי קדשים הנשרפין -
41 לאו מיתחין בכך, דממשקיא לאביהא אתו, אלא
42 שאירע בהן פסול כגון ותר או טמא. הלכך
43 שבקבתי עד החזיל ושרפניהו. להו. שמאי ורשב"ג
44 להם בכשים לאחר כמאן - לאו כדאמר שריפת הלחם.
45 הליכך משתיני להו, שאם יבאו הכשים - ונפוי
46 ענדום ואוכלו. זמן הקרבנות - עד שמדל של
47 בין הערבים. לבתי הכי - לשיפיתיהו - אמאי
48 משתיני להו כל הילנות? ויחיה משום דרבי -
49 דאמר לעיל: גזירה שמא ידמנו להם בכשים
50 לשנה הבאה. ולא ממעטיה. דהוא אומר לעיל:
51 מנא אמינא לה? מרתנאי "הדיע בן בוכריי כו.
52 פמטושיבתיכם וגי' בבתיי להו" - הקשין לבעריהם.
53 אף שתי הלחם - ויכולין לבא בפני עצמן.

1 אבדו בכשים לא תביעו לך חרואי בעי תנופה - בהדי בכשים אחרייני. ולא דמי לזו תורה
2 זו לחמה, דאי אבדה התורה - אינו מביא אותה. ומאי? שני שבעה בכשים
3 ופרים ואילים דלא מקדשי ולא מעכבי - אנב "מקדשי" נקט "מעכבי", דהא דרשינן לעיל
4 (מו, ב): "שבעה בכשים - אף על פי שאין להם. ורבי נמי "לחם" - אף על פי שאין שבעה
5 בכשים. ומחזיק בקונטרס פירש המביעהו ליה בתר

6 הדחוקין זה לזה בשחטה. לפיכך שחטן שלא
7 לשמן לא קדש הלחם - טפי הוה נזחא למיחני
8 וכן לשמן דקדש הלחם, אלא אשמעינן: אף על
9 שבת אחריוני לשמן נשטו - לא קדש הלחם.
10 שתי הלחם הבאות בפני עצמן - כמאן דאמר.
11 לחם עיקר.
12 לשרפניהו לאלתר - ואפילו למאן דאמר
13 (פסחים ד, ב): אפילו פיגול טעו
14 צודה - וכאן שאני, דמתוחן בכך. לפי שאין
15 שורפין קדשים ביום טוב - והוה מצי למפרך:
16 למצואי יום טוב לאלתר לשרפיתיהו. דמתורה לא
17 יליקו. דמתסיק צורת הקרבנות.
18 צורת הקרבנות - פירש קונטרס: עד תמיד
19 של בין הערבים. מיהו בשמעתא
20 דנתקבלו הלחם בשירי (ראש השנה ל, ב) ו
21 מפשי: דקרבות ציבור קרבי: אתר התמיח, ודוד
22 עשה והשלמתו לכך נראה לפרש: עד הילתה.
23 מזה ביכורים בפני עצמן - ואפילו הכי אימטריך
24 לרבי עקיבא "הידי מתיחיה" ללחם
25 דמעכב בכשים.

עד

18 דאיכא ונחיס אחרני בפתריה, ליקדשו הני והני? - אלא פאלי נזיר, מה איל נזיר אף על
19 גב דאיכא ונחיס אחרני - שקלים הוא דמקדשי, מירד אחרניא - לא, הכא נמי לא על
20 והתם מנלו? התנאי: "ואת האיל יעשה וכן שלמים לה' על פל המצות" - מלפני, שהפסל
21 בא הורב לאלו יחשבות איל מקדשין, לפיכך שחמו שלא לשמו - לא קדשו והלחם. תנו
22 רבנו: שתי הלחם הבאות בפני עצמן - ויגפו, ותעובר צורתן, ויצאו לבית השריפה. מה
23 נפש? אי לאביהא אתיין - לביביתיהו? אי לשריפה אתיין - לשרפניהו? לאליהו, למה להו
24 עיבור צורתה? אמר רבה: לעולם לאביהא אתיין, גזירה שמא ידמנו להן בכשים לשנה
25 הבאה, ואמרו: אשתקד לא אכלנו לחם בלא בכשים? עכשו נמי ניכול. ואנחנו לא ידעו
26 דאשתקד לא הוו בכשים - אינהו שרין נפשיהו, השתא דאיכא בכשים - בכשים הוא
27 דשרו להו. אמר רבה: מנא אמינא לה? דתנן: אמר רבי יהודה, העיר בן בוכריי ביבנתה: כל
28 ביהן ששוקל - אינו חוטא. אמר לו רבן יוחנן בן זבאי: לא פי, אלא כל ביהן שאינו שוקל
29 - חוטא. אלא שהתנינו דרשין מקרא זה לעצמן "וכל מנחת כהן לליל תורה לא תאכל"
30 - הואיל ולימא ושתי הלחם ולחם תפנים שלנו הו, היאך נאכלין? הני שתי הלחם היכי
31 דמי? ולימא בבאות עם התב - אפוי תורה ולחמה מי לא מנדבי בפנים ואכלי להו?
32 אלא לאו בבאות בפני עצמן, והתב "היאך הו נאכלין", אלימא לאביהא אתיין. אמר ליה
33 אבוי: לעולם בבאות עם התב, דקאן שארין לה מותרה ולחמה - לתמי תורה לא איקרו
34 "מנחה", שתי הלחם איקרו "מנחה", שנאמר "בהקריבכם מנחה תרשה לה". רב יוסף
35 אמר: לעולם לשריפה אתיין, והיינו מעמא דלא שרפינן - לפי שאין שורפין קדשים ביום
36 טוב. אמר ליה אבוי: מי דמי? חם - לאו מצותן בך, הכא דמצותן בך - לשרפניהו,
37 מירד דהוה אפר ושעיר של יום הכיפורים! אלא אמר רב יוסף: גזירה שמא ידמנו להם
38 בכשים לאחר כמאן. אמר ליה אבוי: תינהי כל זמן הקרבנות, לבתר הכי - לשרפניהו!
39 - מאי "תעובר צורתן" נמי דתקנת? צורת הקרבנות. רבא אמר: לאביהא אתיין, וגזירה

40 משום דרבה, ולא מפעמיהא אלא מקרא. ואמר רבא: מנא אמינא לה? דכתיב "ממושבתיכם תביאו לחם תנופה וגו' בפירות
41 לה", מה בפירות - בפני עצמן, אף שתי הלחם - בפני עצמן. ומיהו, מה בפירות - לאביהא.
חנ

מנחות. פרק רביעי - התכלת דף עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)" תוספות

1 אין מקדישין את הלחם אלא בשחיטה - טעמא מפרש לקמן. קדש את הלחם - מתור
2 באבילה. לא קדש הלחם - ולא תפיס פרוניו בקדושת שתי הלחם אלא בקדושת שאר קודשת
3 הלשכה. ובתורה כתבינו ליה לך מ'יקרבנו על זבח תודה - מני שם גזנב שלא לשם
4 תודה. לא קדש לחמו. וכבשי עצרת ודמקדשי עולם. מתורה אילין נזיר מגרין. קדוש ואינו
5 קדוש - מפרש לקמן. וזב תאחיל - איל נזיר. יעשה.

6 ובה שלמים לח' על סל המצות - אלאמא וביחא
7 איל מקדשא סלל. ומיעה מגרין לבבש עצרת.
8 א ביתי ובה יעשה - משמעני אף על גב דובח
9 בעי עשיה אחריתא. חבל מרוב - אפילו לרבי
10 אלעזר דאמר וריקה עיקר. מוד דרביך שיאה
11 לחם בשעת שחיטה. ואי לא הוה בשעת שחיטה -
12 לא מקדשא וריקה. ואינו נזיר - דאמר לקמן
13 ואינו נזיר - לבתיב. מאי בנייהו - כלומר. כיון
14 דאמר אינו נזיר - לא שכן דאינו נזיר. דהא
15 משעת תרומת האבילה. חזיקת דם לא הואי
16 לשלמה דתשרייתא בלשכה. ואינו נזיר. דאמר
17 אביי. למאי הלכתא? לאבי לא תפיס פרוניו -
18 בקדושת שתי הלחם. אמר רבה - משנה גמרת
19 לאמר קרנות צבור. לרבה - דאמר קדוש נזיר
20 - תופס פרוניו. ויצא תחילין. דהא דאמר לקמן
21 (ק. ב.) מנחות אין להם פרוי - לאחרי שקדשו
22 בכלי. אלא לאבי - דאמר לא תפיס פרוניו. מאי
23 איכא בני רבי אליעזר - ו'קדוש' ו'קדוש' דאמר רבי
24 למאי הלכתא? הא לא תפיס פרוניו. ולתרייהו
25 אסור קבא. לאפסולי ביצא - לרבי דאמר
26 קדוש קבא בשחיטה. אמר רבא - נפסל. שאפילו
27 ודק לשמו נמי אסור באבילה. לרבי אלעזר דאמר
28 שחיטה לא מקדשא - אין נפסל ביצא. דאני
29 קדוש אם יצאו בני שחיטה לזריקה. ואחרי כך
30 זרק לשמן - כשה. שחיטה הוא זה. ודכל כשן
31 לרבה כיון דקדשתו שחיטה קדושת הגוף גמורה
32 גמי לא נפק חוץ תחילין. ובפרק קמא דפסחים (ג. ב.)
33 נמי אמר רבה. לרבי דאמר נזיר דברים מסתמים (ג. ב.)
34 מעלים לה בלא זוז - לא נפק תחילין. ורבי אלעזר
35 דאמר אנו קדוש - פריק להו. ובפק תחילין. וכיון
36 דנפק תחילין על ידי פרייה - על כרחך פרוניו
37 נפסל. לפיכך יצאה לרבי דרבי גרסינן. ולשון
38 הגון הוא: לאבי - תפיס פרוניו. ולרבה - לא
39 תפיס פרוניו. לאבי דאמר אינו נזיר - ערוין לא
40 הלה עליו קדושת הגוף גמורה. ואבתי שייך ביה
41 פרוין. ונהי דקדושת שחיטה במקדש. לא נפק
42 תחילין. ומיהו אבתי מחוסר גמור קדושה. וש"ך
43 ביה קדושת גמור תופס פרוניו בקדושה. ולרבי
44 דאמר קדוש גמור קדושת הגוף - לא שייך ביה
45 פרוין. ואם התפיס מעות פסולות. אין נפסלין.
46 דכיון דאינו יוצא מקדושה כלל. אינו קדושה
47 תחילין בפרוין? בשלמא לרבה - דאמר רבי
48 לאו בני פרוין? ונתנה דקדושתו שחיטה. ונהי
49 דאיכא בין רבי לרבי אלעזר - דלרבי אלעזר
50 אינו קדוש כלל קדושת הגוף אלא קדושת דמים
51 שיעקב מנחות הלכה. ובפק תחילין. ותפיס
52 פרויו בכל קדושת גמורה. אלא לאבי - דאמר לרבי נמי תפיס פרויו. וכל שכן לרבי
53 אלעזר. מאי איכא בין רבי לרבי אלעזר? איכא בנייהו לאפסולי ביצא - לרבי - מפיסל
54 ביצא. אמר רבה לרבי דאמר קדושת הגוף אלא קדושת דמים. ואין יוצא פסול בה. ובכשרין שלוש
55 עליה כבשים אחרים. וזה שפירשתי תחילה שבש גמור הוא. כדפרישנא לעיל. האמר
56 וריקה פרוניו - דהאי. אפילו קדוש לא הוי. כל שכן דאסור באבילה. כל לאבי בין לרבה
57 דאמר ואינו נזיר - דבכשן דאמר אינו נזיר. וכל שכן דאינו נזיר. חזי לזמני - כלומר
58 על גנת באילוב נמי. והתפיס חזי לזמני. וני תנאי - רבי אלעזר ורבי עקיבא. שיהיה
59 מקדשא - ואינו בהו פסול ויצא. אין וריקה מועלת ליוצא - והלכך לא קבעיהו ללחם
60 בפיגול. דהא כבר פסול הוא. ואמר בפרק קמא (מנחות ג. א.) אין פוגל בקמא פסול.
61 וריקה מועלת ליוצא - דפסול מנחת דרב אחרי הוא. כדפרישנא בשיליה דבן קמא (שם).

תנו רבנן: כבשי עצרת אין מקדישין את הלחם אלא
בשחיטה. ביצא? שהקנו לשמן וזרק דמן לשמן -
קדש הלחם. שהקנו שלא לשמן וזרק דמן שלא לשמן
- לא קדש הלחם. שהקנו לשמן וזרק דמן שלא
לשמן - הלחם קדוש ואינו קדוש. דברי רבי. רבי
אלעזר ברבי שמעון אומר: לעולם אינו קדוש. עד
ששחוטו לשמן וזרוק דמן לשמן. מאי שמעון? ער
הדגים - ואת האיל הקדוש וכן שלמים לה' על סל
המצות? - למימרא דשחיטה מקדשא. ורבי אלעזר
ברבי שמעון? - יעשה? - עד ששחטו כל גשיותיו.
ורבי נמי הכתיב "יעשה"? - אי פתיב "ובח יעשה"
פרקאמרתה. השתא דכתיב "יעשה ובה" - כמה
יעשה? - בנביחה. ורבי אלעזר ברבי שמעון הכתיב
"ובח"? - ההוא מיבעי ליה לכדברי יוחנן. דאמר רבי
יוחנן: הכל מודים שאצור שיהא לחם בישת שחיטה.
מאי "קדוש ואינו קדוש"? אבוי אומר: קדוש ואינו
גמור. רבא אומר: קדוש ואינו נזיר. מאי בנייהו?
איכא בנייהו למיתפס פרויו. לאבי - לא תפיס
פרויו. לרבה - תפיס פרויו. ששחטא לרבה. היינו
דיאבא בין רבי לרבי אלעזר ברבי שמעון. אלא לאבי
מאי איכא בין רבי לרבי אלעזר ברבי שמעון? איכא
בנייהו [בנייהו] לאפסולי ביצא. כגמא מניה רבי שמואל
בר רב יצחק מרבי חיאי בר אבא: כבשי עצרת
ששחטנו לשמן וזרק דמן שלא לשמן. אותו הלחם
מהו באכילה? איכא דמאן? אי איכא דרבי אלעזר
ברבי שמעון - האמר: וריקה היא דמקדשא? אי
אלעזר ברבי - בין לאבי בין לרבה קדוש ואינו נזיר
הוא! אלא אלעזר דהאי תנא. דתני אבדה דרבי וריקה
בר אבא: שתי הלחם שיצאו בין שחיטה לזריקה.
וזרק דמן של כבשים חזין למנן - רבי אלעזר
אומר: אין פלחם משום פיגול. רבי עקיבא אומר:
יש פלחם משום פיגול. אמר רב ששת: הני תנאי
קרבי כמירא להו. דאמר: שחיטה מקדשא. מיהו רבי
אלעזר למעמיה. דאמר: אין וריקה מועלת ליוצא.
ורבי עקיבא למעמיה. דאמר: וריקה מועלת ליוצא.
תתן;

1 עד ששחטו לשמן וזרוק דמן לשמן - תימה. למה לי וריקה. הא פרי קמא דפסחים
2 (ג. ב.) מסקין דרבי אלעזר ברבי שמעון סבר לה באבא. דאמר: כל העומד לזרק -
3 כרוק דמי? ותיזין רבינו יצחק בן אשי. וריקה שלא לשמה גרידא מנשך דם. וקשה. ולקמן
4 פריק "המנחות והכבשים" (ק. א.) מוכח דאף על גב דנעשה פסול בריקה. שזרק על מנת
5 לזרק - לא עבד לזמני - אמר: כל העומד לזרק -
6 כרוק דמי? ותיזין רבינו יצחק בנמרא דהם. לא. דיפיל
7 בשחיטה. ומקשה: אבל פיל בריק - שזרק - מאי?
8 הכי נמי דמטמא טומאת אובלן כו. ר' יוחנן
9 דשאל לשמה עיקר הריקן ועושהו קרבן אחי.
10 אי נמי. הבא נמי בעי למימר. וידה ראו לזריקה.
11 ואת האיל הקדוש וכן שלמים - אין לפרש
12 דליף חזי מדאיתקשף לבח טהרה ושלמינו. ויהי
13 כדילפינן פריק "תהודה" (מנחות ע. א.): "שלמיך"
14 - לרבות שלמי נזיר לעשהו קרבן ויחשלמיה.
15 ושתי הלחם נמי איתקשף לזמני טהרה. כדריש
16 נמי התיב מרביא - שחל לא מהשתא. כדריש
17 כות. הא ליהא. דאם כן הוה ליה למדן מן הלמד.
18 ואף על גב דהוה ליה הימנו דברי אחי - איכא
19 לזמאן דלא לילפינן. בסוף "איחוד מקדשן" (בבא
20 ג. נ.) פריק "תהודה" (מנחות ע. א.) אלא לזוי
21 מילתא בעלמא הוי. ולפינן שפיר. ומיהו קשה
22 דאם כן אמאי איצטרך קרבן ותיזין על חלות
23 רבן תמין וריב קרבן עובד - במלמא שא
24 הלחם קדוש אלא בשחיטה הובה? ותיזין רבי אלעזר
25 ברבי שמעון דריש "כל עשית" - בני תהודה
26 דלא תביב "עשיה". ונמי תהודה נמי פליג בדאיתא
27 פריק קמא דפסחים (ג. ב.) והבוספתא ודביחוס וי
28 לומר: הוה אמינא מקרייהו ורמנא "שלמים"
29 דלא מקדיש לחם כי שלמים. ונזיר נמי לא נזי
30 דאם חזי כמנ בני תהודה. משום דקרייהו רמנא
31 "שלמים". ולרבי אלעזר ברבי שמעון נמי. כיון דגיל
32 קדוש בניזר דבכל עשית וקדושת תלוי. הוא חזין
33 כבולהו. כמה יעשה בביחה - תימה. דברק
34 קמא דבוחם (ג. ב.) דריש כמאן שניו בעלים.
35 ודריש לכל עשית: נמא דלא כרבי אלעזר ברבי
36 שמעון ליה לומר: ודאי שנוקען שפיר תהיה. ותיזין
37 חזי לרבינו נמי. שחל ליה שניו בעלים וריקן קוין.
38 שיהא לחם בשעת שחיטה. תימה: הא משעת
39 תהפה על לחם. ואף על גב דלא מעבב. ראי
40 מיהא בעינו? וטמא אפילו ראי לא בעינו. ועד:
41 שנתא אתא למימר דקדושתא כולי האי שיהא
42 בפנים. אף על גב דכשר ביצא. כגונטרם
43 גרס - רבינו הספריס נמי גרס תהי. "לאבי
44 לא תפיס פרוניו. לרבה תפיס פרוניו. ופירשה:
45 לאבי לא אלימא קדושתא כולי האי שיהא נפרה.
46 וכדאי - ונזיא אבתי קמא פריק פרי דבבדות (טו)
47 גבי ולדות ועל מומין: כונס לכיפה. היכי
48 לעיבדיה לקריבניה - כמאן קדושת תהודה אחי.
49 לפרקינהו - לא אלימי למיתפס פרוין. והשתא
50 דלא לאבי מאי בנייהו. וכל שכן דלרבי בר אלעזר
51 קדושתו - לא שכן כרבי אלעזר ברבי שמעון
52 וקשה: דלאבי נמי ליעבי אלעזר דרבי: מה בין שחטן לשמן לשחטון שלא לשמן. דכל שכן
53 דלא אלימ למיתפס פרויו. דהא לרבי אלעזר ברבי שמעון לא מנינן שחטן מדי. ומשום
54 דכי לא תפיס פרויו: וזהו בדפסחים (ג. ב.) משמע איפכא. דלרבי - לא תפיס לרבי אלעזר
55 ברבי שמעון. הפסל. ולקמן (מת. א.) נמי. לרבי אלעזר ברבי שמעון פתן דלרבי ושמא
56 דאי כי אין תהפה. וקדושת תור לא קדיש. אלא קדושת פה. ומיפריק. אבל הבא ודאיכא
57 שחיטה ותהפה ונזרו - (הכי לא מפישיה. לעיל. ופירוש הקונטרס דפירש:
58 לאבי - נפרה. ולרבה - אין נפרה. שירין קוין. ותחילה פריק לרבי אלעזר ברבי שמעון
59 אנו קדוש כלל עשית תחילין קמא. ובכסוף פריש: לכל שכן לרבי אלעזר ברבי שמעון.
60 ולפירושו (לד) לאבי קדוש טפה. דאלים דלא נפק תחילין ולרבי אלעזר ברבי שמעון נפק
61 תחילין. ותתן תורי גיטא אחריתא. ומיהו גיטא הקונטרס בנזוי: "לאבי - נמי. ולרבה
62 - לא תפיס". והשתא איכא בנייהו במקושת אחרים. דחוקין לאבשוחו דאבי בנייהו.
דתתן

1 **דתנן** אימורי קדשים קלים כו - תימנה ולא מייתי רישא, ותנן: בשר קדשי קדשים שיצא
2 לפני זריקה דמיין דבר אליעזר אמרו וכו'.

3 **פיגול** - מפרש רחם: כהרצאת כשר, כך הרצאת פסול, ומה הרצאת כשר - עד שקרבו
4 כל מתירין וכו', ומטא הנירו מטרסום - חיובין עליהם משום טומאה, שאני נתר
5 לא - ונתר יליף 'חזיל' בטנא.

6 **קבעה** לחם בפניגל - כי בשר, אלמא בגופיה
7 דבזבא, דמי הבא נמי כיון בזבא נתר
8 בוריקה שלא לשמן - לחם נמי כיון רבגופיה
9 דזבא דמי, לא דלמא: לחומרא - אמרין, לקולא
10 - לא אמרין שיאד כי גופיה דזבא.

11 **ובהדר** עיילתו פניגל - אלחם קאי, אבל
12 איתמרו - (אפילו) כי לא הדר
13 עיילתו, פליגי, וכן מוכח פרק 'חזירי' (בבבס) ע'
14 **ואינה** מוציאה מדי מעילה - בבשר קדשי
15 קדשים. תימנה: דהא פת פרק ראשון דמעילה ב',
16 א: איזו היה שלא תהיה לה שעת הניחה?

17 ששטתה חוץ למנה. משמע: דכי נשטתה בדיתר
18 - לא מצו מנכת ולא קושיא היא. **ולא**
19 איתוב רבי גדל - ולא חשב שינרא דהחם
20 דרש מעילה - דרב פפא דהוה גאון ונקטת לה החם
21 ולא סברא לה הוה טעמיא. מזה תימנה: דהחם
22 בסוף שמעתין (שם) מייתי ליה יסוד, ואיה גרסי
23 **אלא** איתוב רבי גדל בנזבא. ואני נראא
24 **מהו** שירוק דמן שלא לשמן - דרבי ירמיה
25 דאמר: תנפת עשה זיקא, אבר הלחם - אברו
26 הכבשים, קודם נשטתה - לא שרינן לשנוי.

27 אבל דאמר דבשר נשטתה - שרינן לשנוי, כדי
28 לתקני ובזא.

29 **והרי** פסח אדר הוצת - מצו לשנוי דבבבס
30 פרק חזרה אהרן ארבע (עו) שניא פסח ובבבס
31 ימות חטא שלמים היו. **והרי** תודה - דאם
32 נפסח הלחם או שאבד נזרק הים לשמה -
33 פסולה, דהא אבר הלחם אבדה תתודה, דלית ליה
34 סוגיא דלעיל (מ.ב. א.) אלא סבד דשלא לשמן

35 ובעי למרוק, וכי זרק שלא לשמה - כשר.
36 וטעמי: שאני תרדיה קרייה רחמנא "שלמים"
37 הלכך בתקנתה יכול לזרוק לשם שלמים כי אבר
38 הלחם. ובהקשר היה יכול להקשות: מנין נשקשה
39 למעלה: דהא כיון שרשיתה עשה זיקא, איפסול
40 לחם - תפיסנן מני תודה. וקשה: מאי שני "שאני
41 תודה, וקרייה רחמנא שלמים", והה ליה למינה?

42 לאו מילתא היא, דלשמן נמי כשר? אלא נראה
43 לפשי: דהא שלם תודה - פסולה, ופריך שפיר,
44 ומשע דרש: שלמים נמי לשמן מקרי, והלכך
45 לא מפסלא בהכי. אבל שלם תודה - פסול, דלא
46 היה כלא לחם. ואפילו בפסח דלא בעי קידרה,
47 הבא שאני - דבשר נשטתה חוץ לתודה, משום
48 דהכי בעי קידרה.

49 **מושג** שתיים מן ומניפן - למאי דמוקי לה
50 כברי, פריך לומר שניפן כולל, דהא לא
51 ידענין הו אקדישו. ותימנה: דכיון דבחגפה אחר
52 שחטתה איירא, אם כן למא זריקת את הדם
53 עליה, כדמוכי תנפת לא צריך עוד: דלישנא לא משמע שניפן ארבעו ונראה לפרש:

54 נוטל אתה, ומניח השלש אצרות עמון וז ארו וז. וכן בשניה, וכן בשלישית, וכן ברביעית.
55 השתא אורי לן שצריך שלא יזיק אתרובת בלא חות, כשיהא ניכר, שלא יזיק הדם רק
56 על השתיים.

1 **דתנן** אימורי קדשים קלים שיצאו - ממוין בעלים וכן, אין בהן מעילה אלא באימורים, כדאמרין בפרק
2 'כל הבשר' בסופו (חולין ק, א): 'כל חלב לה' - לרבנות אימורי קדשים קלים
3 למעילה. אין מועלין בהם - ולא מעליא בהו דף זריקה לברר אותם לחלק גבה,
4 דאין זריקה מועלת לזיצא. ופיגול נמי לית בהו - דהא פסולין חן בבר. **מאי** -
5 כלמנה, אליבא דרבי עקיבא מבעיא ליה לרבי
6 שמואל בר רב יצחק: מאי? מדזריקת פיגולא
7 קבע עליה ללחם בפניגל, ואף על גב דזריקה
8 פסולה היא, דהא יוצא הוא - קבעה ללחם
9 בפניגל, כי בשר - בשאר בשר שלא יצא.
10 אלמא לחם כגוף הכבשים, כדי הכי דגוף
11 הכבשים: מפוגלים, לחם נמי - מפוגל. זריקה
12 שלא לשמן נמי דפסולה היא - שרי להו, דהא
13 קיימא לן (בבבס) ע' א: חל הכובשים שנבזבו
14 שלא לשמן - כשרים, ולחם נמי כגוף הכבשים
15 דמו, ומדכבשים נאכלין - לחם נמי נאכל, או
16 דלמא תלמיא אמרין לקולא - לזדוות לחם
17 נאכל - לא אמרין, לענין זריקה שאינה הוגנת
18 כגון שלא לשמן לזדויה לחם כגוף הכבשים,
19 לזדוות לחם נאכל בכבשים. **ומפאי** דבבבס
20 דלשתי הלחם אבראי שעתה זריקה פליגי רבי
21 אליעזר ורבי עקיבא. דתימנא אפילו כגוף
22 שאינה הוגנת דמי רבי עקיבא ללחם כגוף
23 הכבשים. דלמא בביתארו אבראי, דהוא
24 זריקה שאינה הוגנת - דכולי עלמא לא
25 מקבע לחם בפניגל, דאין זריקה מועלת לזיצא,
26 ואף על גב דפליגי באימורי קדשים קלים -
27 דהחם כי גופיה דזבא דמי, מוגד רבי עקיבא
28 דלחם לא הוה כגוף של כבשים, ובוריקה שלא
29 לשמן - נמי לא משתרי בעיניהם לרבים. אלא,
30 דכי עקיבא סבר רבי אליעזר רבי שנטמן
31 דאמר: לא קדשתיתו שחטתה, ולא איפסול
32 ביצא. הלכך, הואי זריקה הוגנת שאין בה
33 פסול אדר, הלכך מקבע לחם בפניגל. ודכותו,
34 דהוא ליצא פסול, ואיזריק ליה זריקה הוגנת,
35 כגון לשמן - משתרי לחם כמו בכשים, אבל
36 בוריקה שלא לשמן - לא. **אלא** אי אברא
37 ביצא אליעזר וכו' - אבתי איכא למפריך.
38 זריקת פיגול מי קדשא - ומקבע בפניגל,
39 גידל זריקת פיגול אינה מבאיה לירי מעילה
40 באימורי קדשים קלים, מנחת בעלים א'
41 דלית בהו מעילה. דלא קרינא ביה "מקדשי"
42 דהו לזארו זריקה, והדובר ביה לדחוט
43 חלק לגבה, דקרינא ביה חלב "קדשי א'"/
44 שם זריקת פיגול לא מקבע בקודשה למעיל
45 בהו, דלא זריקה כשרה היא. ואינה יוצאה -
46 דמי מעילה בבשר קדשי, דמוקין גבה
47 חם מחיים, ושי שרי עליה קדשי זריקת. שם
48 זריקת דם הוציאה הבשר מידי מעילה. שהרי
49 מותרות לבכרים. ואמר במנכת מעילה (ב. א.)
50 כלל אמר רבי יודישע: כל שיש לו שעת היתר
51 לבכרים - אין מועלין בהו, וכל שאין לו שעת
52 היתר לבכרים - מועלין בהו. הך זריקת פיגול לא מפקע להו מידי מעילה - אלמא
53 לאו זריקה היא. ודבי כבשי עצרת נמי, כיון דלאו זריקה היא, יזכיר מיקדשא להו,
54 והכי מקבע להו בפניגל? לאו איתובת רב גידל - במתנה. פריך קמא דמעילה
55 (ב. ג.) מהו שירוק דמן שלא לשמן - אלא לשם שלמים, להיתר שרי בבבליה.
56 ודאיא: לשמן - לא הוה זריקה, כדאמרין לעיל (מו. א.) הכל מודים שרי הזקק

1 קדשים קלים - ממוין בעלים וכן, אין בהן מעילה אלא באימורים, כדאמרין בפרק
2 'כל הבשר' בסופו (חולין ק, א): 'כל חלב לה' - לרבנות אימורי קדשים קלים
3 למעילה. אין מועלין בהם - ולא מעליא בהו דף זריקה לברר אותם לחלק גבה,
4 דאין זריקה מועלת לזיצא. ופיגול נמי לית בהו - דהא פסולין חן בבר. **מאי** -
5 כלמנה, אליבא דרבי עקיבא מבעיא ליה לרבי
6 שמואל בר רב יצחק: מאי? מדזריקת פיגולא
7 קבע עליה ללחם בפניגל, ואף על גב דזריקה
8 פסולה היא, דהא יוצא הוא - קבעה ללחם
9 בפניגל, כי בשר - בשאר בשר שלא יצא.
10 אלמא לחם כגוף הכבשים, כדי הכי דגוף
11 הכבשים: מפוגלים, לחם נמי - מפוגל. זריקה
12 שלא לשמן נמי דפסולה היא - שרי להו, דהא
13 קיימא לן (בבבס) ע' א: חל הכובשים שנבזבו
14 שלא לשמן - כשרים, ולחם נמי כגוף הכבשים
15 דמו, ומדכבשים נאכלין - לחם נמי נאכל, או
16 דלמא תלמיא אמרין לקולא - לזדוות לחם
17 נאכל - לא אמרין, לענין זריקה שאינה הוגנת
18 כגון שלא לשמן לזדויה לחם כגוף הכבשים,
19 לזדוות לחם נאכל בכבשים. **ומפאי** דבבבס
20 דלשתי הלחם אבראי שעתה זריקה פליגי רבי
21 אליעזר ורבי עקיבא. דתימנא אפילו כגוף
22 שאינה הוגנת דמי רבי עקיבא ללחם כגוף
23 הכבשים. דלמא בביתארו אבראי, דהוא
24 זריקה שאינה הוגנת - דכולי עלמא לא
25 מקבע לחם בפניגל, דאין זריקה מועלת לזיצא,
26 ואף על גב דפליגי באימורי קדשים קלים -
27 דהחם כי גופיה דזבא דמי, מוגד רבי עקיבא
28 דלחם לא הוה כגוף של כבשים, ובוריקה שלא
29 לשמן - נמי לא משתרי בעיניהם לרבים. אלא,
30 דכי עקיבא סבר רבי אליעזר רבי שנטמן
31 דאמר: לא קדשתיתו שחטתה, ולא איפסול
32 ביצא. הלכך, הואי זריקה הוגנת שאין בה
33 פסול אדר, הלכך מקבע לחם בפניגל. ודכותו,
34 דהוא ליצא פסול, ואיזריק ליה זריקה הוגנת,
35 כגון לשמן - משתרי לחם כמו בכשים, אבל
36 בוריקה שלא לשמן - לא. **אלא** אי אברא
37 ביצא אליעזר וכו' - אבתי איכא למפריך.
38 זריקת פיגול מי קדשא - ומקבע בפניגל,
39 גידל זריקת פיגול אינה מבאיה לירי מעילה
40 באימורי קדשים קלים, מנחת בעלים א'
41 דלית בהו מעילה. דלא קרינא ביה "מקדשי"
42 דהו לזארו זריקה, והדובר ביה לדחוט
43 חלק לגבה, דקרינא ביה חלב "קדשי א'"/
44 שם זריקת פיגול לא מקבע בקודשה למעיל
45 בהו, דלא זריקה כשרה היא. ואינה יוצאה -
46 דמי מעילה בבשר קדשי, דמוקין גבה
47 חם מחיים, ושי שרי עליה קדשי זריקת. שם
48 זריקת דם הוציאה הבשר מידי מעילה. שהרי
49 מותרות לבכרים. ואמר במנכת מעילה (ב. א.)
50 כלל אמר רבי יודישע: כל שיש לו שעת היתר
51 לבכרים - אין מועלין בהו, וכל שאין לו שעת
52 היתר לבכרים - מועלין בהו. הך זריקת פיגול לא מפקע להו מידי מעילה - אלמא
53 לאו זריקה היא. ודבי כבשי עצרת נמי, כיון דלאו זריקה היא, יזכיר מיקדשא להו,
54 והכי מקבע להו בפניגל? לאו איתובת רב גידל - במתנה. פריך קמא דמעילה
55 (ב. ג.) מהו שירוק דמן שלא לשמן - אלא לשם שלמים, להיתר שרי בבבליה.
56 ודאיא: לשמן - לא הוה זריקה, כדאמרין לעיל (מו. א.) הכל מודים שרי הזקק

כין

1 זה לזה - מעכבין זה את זה. **פסח** בשאר ימות השנה כשר לשלמים - בפרק 'תמיד' (סו. ד.) **פסח** קודם הצות ליעול - שרי ארבעה עשר - אינו שני
2 לשמן עד בין תרביסו, וכשר לשלמים. **גניזא** לשמן - כגון נזק בכשים קודם אבידת הלחם. ונזחה מלשמן - לאורי אבידת הלחם. **פסח** אי איתובת - נראה לשמן,
3 וכשבער היום - נרחה מלשמו, וכשר לשלמים. והרי תודה - דאמרן בהאי פירוק (מו. א.) מששטתה נפסח לחמה - הדם יזוק לשם שלמים, והבשר יאכל, וידי נרדו
4 לא יצא. דהא הבא - ששטתה לשמו, ונרחתה מלשמו, וכשרה שלא לשמו. תודה רחמנא קרייה שלמים - 'תורת לשמו', כדאמרן לעיל (שם) מה שלמים - קרבי כלא
5 לחם, אף תודה - קרבה בלא לחם, ומעולם לא נרחה מלשמו. ומניפן - עם הכבשים. דבבשי עצרת טעונין תנפתה חיים ושוטקין, לקמן בפרק 'א' (מ. א.)

1 זה לזה - מעכבין זה את זה. **פסח** בשאר ימות השנה כשר לשלמים - בפרק 'תמיד' (סו. ד.) **פסח** קודם הצות ליעול - שרי ארבעה עשר - אינו שני
2 לשמן עד בין תרביסו, וכשר לשלמים. **גניזא** לשמן - כגון נזק בכשים קודם אבידת הלחם. ונזחה מלשמן - לאורי אבידת הלחם. **פסח** אי איתובת - נראה לשמן,
3 וכשבער היום - נרחה מלשמו, וכשר לשלמים. והרי תודה - דאמרן בהאי פירוק (מו. א.) מששטתה נפסח לחמה - הדם יזוק לשם שלמים, והבשר יאכל, וידי נרדו
4 לא יצא. דהא הבא - ששטתה לשמו, ונרחתה מלשמו, וכשרה שלא לשמו. תודה רחמנא קרייה שלמים - 'תורת לשמו', כדאמרן לעיל (שם) מה שלמים - קרבי כלא
5 לחם, אף תודה - קרבה בלא לחם, ומעולם לא נרחה מלשמו. ומניפן - עם הכבשים. דבבשי עצרת טעונין תנפתה חיים ושוטקין, לקמן בפרק 'א' (מ. א.)

מנחות. פרק רביעי – התכלת דף מח עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)"
 רש"י תוספות

1 הדמר נאכלו בפניו – כדמפרש ואולי. הא דלא כרבי – אלא כרבי אלעזר שדמנן,
 2 דאמר: שחטת לא מקשה. לפיכך אפשר לזה בתקנה זו קודם וריקה, שעדיין אין להם
 3 שום קדושת הגוף, והרי כן תחלתו. ומושך איהו שחיתם שירגה, וזרקו הם עליו
 4 וקדושתו, ומתירין, ואלו בשנארי בקדושת דמים שלחן – אסורות עד שפיו. וזכור ככל
 5 קדושת דמים, ואוכל כל מה שירגה. ר"ל רבי
 6 כיון דאמר שחטת כמאמא – הוה שדתיים מתן
 7 אין להן אלא קדושת דמים, וישנן בפניה.
 8 כדבשיש – מידי דחוה ליה מקדשי, ואיך –
 9 קדושת דמים בעלמא עלייהו, ונפקי לחולין.
 10 ומכיא משת, ואומר: "ככל מקום שדן השמים
 11 שאנין מקדשתו – יתחללו על מעות הללו".
 12 ובלא פדיה אל מתאבל, דלא שריא ליה וריקת
 13 הכבשים, מידו, דהכא פריק ליה. וריקת וריקת?
 14 והרי אנו מבכי אלו כן שאנין מקדשתו ואי
 15 מפיך ליה ובלתי אבירא – ופריק ליה לחתרי
 16 מיניה, ויהי וקדו – בשתי הלחם. לפי א'
 17 ויהינה הבתן אותם על לחם הכבושים וכו'
 18 (ויקרא כג), שמע מינה פנים ניהו. איפסולי ליה
 19 – המקדשות ביורא, ומתוך שאן אתה מכיך –
 20 הרי כולם פסולות – ואי פריק ליה גמי – ואוכל
 21 כהן בפנים לארבעתן, השמים חולין השמים
 22 קדש – ומקשיל חולין לעודת הפסול חיוני –
 23 דתוך עמדתו הן קדושת חולין, והוא לא בודקין
 24 משעשע חולין, והתנאי אין פירן אלא בחוץ –
 25 משום דחיל לעורה. והוה ודאי – קדתי פדון
 26 בחוץ" – דלא כרבי. ועושה תקנה זו קודם וריקה.
 27 ומתוך איוז שחטת, והוא הוה דחה מיני
 28 למישר בירשא: דאי רבי – ארבעת בני לאנופי
 29 בהריחה, דהא לא ידע מי מן קדושתו ומידי
 30 דאלימא מיניה אקשי ליה, עד דבאקשיה
 31 משעשעיה, ולא קדשו לו כלל – והכא גמי, אמאי
 32 קדשו שתי הלחם מתוך ארבעת? תכל מודים כו' –
 33 ואף על גב דל פריש דהימניה. מוראמא – שם
 34 מקום, ארבעת כבשים – ואין הריק גמי –
 35 שאם אי אתה אוסר כן – לזודק את שלא לשמה
 36 תחילה, אלא את לשמו תחילה. הפסדת את
 37 האחרונים – כדאמר לעיל (מו. ב.) אין לך דבר
 38 בשנארי חטאת, בדרבא למשנן, כגון דאן גמי
 39 ראשונים לשמן – תו לא חזי הריק לשמן, וכיון
 40 דנרחא לשמן – אין שכייר שלא לשמן כגון
 41 כל הבודים. ליצנא אוריגיא: שאם אי אתה אוסר
 42 כן אלא ארבעתן לשמן – הפסדת את הנורקים
 43 באחרונה, דהא לא זריכי, ופסולין, עמוד המא –
 44 חלל לשמן – שחטת הוא, דאסור לשנת
 45 כבודים. בשביל שחטת – לאכול את השמים
 46 אביר השמא – דבאבאין לבתנים. שנתעבדו
 47 כמבוי עולה – העולים ומאבן – יתנו למעלה
 48 כולם על גמירנה, ואמאי – ריבא לכות
 49 השיריפה? לימא עמוד השמא – והעלה למבחן
 50 תנאית שאניה אריאה לה, בשביל שחטת שלא
 51 להפסיד עולה. השמא תנאית לכות השמא –
 52 כגון לעיל בכבשים, שחטת בעצמו זוכה
 53 בעצמו אמור. לפני זמנן – קודם עצרת. לאחי
 54 זמנן – לאחר עצרת. הריק חייק – שלא לשמן.
 55 ואם היתה שבת – אשאלא לשמן קאי, ועצרת
 56 ושבת היא – לא חירוק, דכיון דאדירא מקרבן
 57 ציבור, תו לא חזי שבת. ואם חייק הוציג על מנת
 58 להקטיר אירורין לערב – לא יקטירו. ואם חייק –
 59 הדם בשיקעת התחמת עמוד השמא בשבת בשבת
 60 התחנתה – בור שלפני הגת. התחנתה פסאח – שיש שם חולין נטמאין. מודה רבי אליעזר ורבי יודישע כו' – אף על גב דחייש רבי יודישע לקמן בהפסד חולין, מודה הוא שיש יכול לחזור
 61 אחר כלי טהור לקבל, או אפילו רביעית – יציל, ואף על פי שכן כן ובין כך תפול התרומה לתוך החולין, וילך הכל לאיבוד. לפי שתרומה נטמא אין לה תקנה.

1 כיון דכתיב לפני ה' אפסולי ליה ביורא – אף על גב דרבי לומי תודה נמי תיבין לפי ה'
 2 (ויקרא יז) ונאכלין בכל העיר – הכי קאמר: כיון דכתיב לפני ה', אלמא עתיק פנים,
 3 ומיפסיל ביורא מדיאיקטת לחטאת, כדאמר ב"אידוהו מקומן (נבחים כג, א) ופרק
 4 'התערבות' (שם עו, א) מייתי כהאי גוונא. אי אבירא – איפסולי ביורא.
 5 **לעולם רבי** – ואין תהנון מקדש – כיון
 6 דלא קדשי כהלוה. כדפרשית, אין מיני כמאן
 7 דאמר מנחות ז: א' אין כלי שרת מקדשין אלא
 8 מדעת. הא דלא כרבי – משמע דלרבי אלעזר
 9 רבי ישמעון לא מקדשא שחיתא כלה, אלא
 10 וריקה. דאי מקדשא – היאך מושך אחר שחיתו?
 11 דילמא הני לא קודשה השחיתו: ונראה
 12 שמקדשת הכל, וזלא כמו גמר קדושה. אבל לרבי
 13 שזואו גמר קדושה – אי אפשר לקדש זה בלא
 14 זה.
 15 **מושך** שנים מן חורק מן שלא לשמה –
 16 ומתה: דאי כיון דהורוקקן בשחטתה, אבד
 17 הלחם – אבדו הכבשים, אבדו הכבשים – אבד
 18 הליחמו וכו' לומר: שדחשתה דהני כבשים – לא
 19 קבעה, כיון דלא נתברר מי הם המוקדשין, וכולו
 20 לא חזו.
 21 **הטמא** בחטאת בשביל שחטכה בחטאת אמרין
 22 – ואפילו היה עובר, דמידי ועדלה
 23 דעבר כלאו ד"ל בשביל שחטתה היה הוא בעל
 24 הקטירו. ופרק "כיצד עולין" (פסחים פה, א) אין
 25 עשה ד'ובאלו את תבשר' דוחא לאו ידועמע לא
 26 תשברו בו. ולא אמרין 'עמוד חטאת' בשביל
 27 שחטכה באבילה, לא דזמנה אבילה להקטרה,
 28 דאיכא תקנת קרבן, וערפא. ואפילו הכי אדיכא
 29 תקנת קרבן – לא אמרין אלא אבדא נדשטח,
 30 כדאמרין לעיל (מו. א) אבד הלחם – אבדו
 31 הכבשים. ולא שרינן לשחוטן שלא זמנן, וכן
 32 תודה שנשחטה בתורה, דחבייתה אין לה
 33 תקנה, אף על גב דליכא פלא איסורא חולין
 34 בעורה, פרק 'התודה' (מנחות פג, ב) וטובא איכא,
 35 מידו קצת קשה: דבפרק 'התערבות' (נבחים עה,
 36 א) אמרין: נתברר כהן התמיץ – בשביל לאמה,
 37 ולא אמרין 'חטא כהן תמיץ' בשביל שחטכה
 38 בדם הנפש? וכו' לומר: הנתמיץ מידו היה, ויהי
 39 כדמסיק רחם. והא דתנן ב'היקמך' (מנחות כג,
 40 א): דגמר קומתה שבייחא – לא יקטיר, דאף על
 41 גב דנתבר דמנתה היא לא אמרין 'חטא שבייחא',
 42 בשביל שחטכה בקומין – כיון שיש להן שני
 43 שמת.
 44 **או** ששחטן בין לפני זמנן בין לאחר זמנן –
 45 ונראה לי דאפילו לשמן – שכייר, והא אין
 46 לך דבר כששר שלא לשמן ופסול לשמן. ונראה לי
 47 דאדאית כהנא רבי לוי דסמוך, דלמאן פסלי דבר
 48 שלא לשמן, אם כן נאמי שזאן שחטתא זילת
 49 דחייא מחסור זמנן קודם זמנה? **הטמא** בשבת
 50 בשביל שחטכה בשבת – ומתה: חירוק כדי לאוכל
 51 ה', ורבי האי גוונא נתן פרק 'שתי הלחם' (מנחות
 52 צג, א) ודי שחטת דאין זה חזות, ואין לחלל כבד.
 53 ואין לדמות למה שהתירו לזרחהו קודם שיבא
 54 לידו חיוב שבת (שבת ה, א).
 55 **כביש**
 56 תהר

התקשר אירורין לערב – לא יקטירו. ואם חייק – הדם בשיקעת התחמת עמוד השמא בשבת בשבת התחנתה – בור שלפני הגת. התחנתה פסאח – שיש שם חולין נטמאין. מודה רבי אליעזר ורבי יודישע כו' – אף על גב דחייש רבי יודישע לקמן בהפסד חולין, מודה הוא שיש יכול לחזור אחר כלי טהור לקבל, או אפילו רביעית – יציל, ואף על פי שכן כן ובין כך תפול התרומה לתוך החולין, וילך הכל לאיבוד. לפי שתרומה נטמא אין לה תקנה.

1 **כבשי** עצרת ששחטן שלא במצותן פסולין - פירש בקונטרס: שלא לשחטן. הוא דהגן ובוהים
 2 ב. א: כל הבהים שנבחרו שלא לשחטן - כשרין, חוץ מן הפסח והחטאת, ולא מניק
 3 כבשי עצרת - ולא פסקי לה לאמוקי שלמים, אי נמי כי קתני - באין בגלגל עצמן, באין
 4 בגלגל לחם לא קתני. הוא ולא ממעטינן להו מ'מאתה לחטאת' כי הדיב דומעטינן אשם -
 5 כיון דלחטאת ארואה, ואהו בחדיה, דרביב

6 (ויקרא כג) 'ועשיתם שעיר עזים אחד לחטאת'
 7 ושני כבשים', ותמה: מנא ליה דטעמא משום
 8 היקשאי? דלמא הואיל ובאים לתהוי חרש
 9 מבוקשי, ולא היתרו, ואמאי איתוחב בר פפר
 10 קמא (מנחת ד, א) ויש לומר: דאם, כן, ליחשוב
 11 (נמי) רב כבשי עצרת, הובא נמי ליחשוב מנחת
 12 העומר ורב כבשי נזיר ומצורע, אי נמי הלחם אדא
 13 המזויר, וכבשים ומנתיחן לחם - לא אפקרו מתייר.
 14 אי נמי: לחם נמי לא מיקרי מתייר (היא), כיון קודם
 15 לשתי הלחם אבא ערבא - כשר. ומיהו קשה לפי זה:
 16 דיב פריך בספוק, לפירח מתיירא דאיתתין לעיל
 17 כבשי עצרת ששחטן שלא לשחטן - הדם יורק
 18 והבשר יאכלו וכלישנא אחרינא שפירש בקונטרס
 19 ריאה, 'שלא כמצותך' - בן שנה, היבואו בן
 20 שתיים. הוא ולא קטן לשחטן ובהא רשיבא גבי רב
 21 שנה היבואו בן שתיים - משום דהוי שלא במצו
 22 ומתוחר נזיר בכלל. ובתוספתא גזיר קתני ברוך
 23 דבספוקי "שחיבאן שלא במצותך".

24 **העובר** צורתן - האי תנא - דרבה בר אבהו
 25 הוא, דאפילו פילוג בעיקן עורה. דברפך קמא
 26 דבוחס (ה, א) קרין לשינעי קודש 'פסולו גופיה',
 27 ואיכא דרמינן, כל פסולו גופו - שרוף יהוי.
 28 **ותנא** דבי לוי - לא מקש להו לחטאת הוא
 29 מילתא. אבל כולי עלמא אתי להו לעיקן וכדי
 30 כותיה; פרכ 'איהו קומדן' (בוחס דהא לא) לבני
 31 כבשי עצרת. אבל לעיקן און - לית ליה, הוא
 32 שלמי נזיר איתקשף לחטאת, ואפילו הכי סביר
 33 דכשרין.

34 **איתביה** אשם בן שנה - הא דלא פריך
 35 מנתיחין דפרק תריא דבוחס
 36 (כב, ב) דקתני בה: עלית נזיר ועלת מצורע
 37 קודם זמנו ששחטן ברויח - הידיבן, הידינו טעמא:
 38 משום חדיאי ליעלת נזירא בפינים, וקודם זמנו לא
 39 חיו נזיר ומצורע - לא זמני כלל להבא. דהתם
 40 אינזו גופיהו חיו לעלה, אבל הבא - מיתתין
 41 דגמר חובה מנדיבה. תימה דברפך 'אלו קדישים'
 42 (תמורה יט, ט) בן, תנא אשם בן שנה, היבואו בן
 43 שתיים; בן שתיים, היבואו בן שנה, כשרים, ולא
 44 עלו לבליים לחטאת. ורבי כן שמעון אמור: כל

45 עצמן אשם קודשים. ורשאה, האי דקתני אבא 'פסולין' - לא כרבי שמעון ולא רבנן; ויש
 46 לומר: דברכשו פרק תריא דבוחס (קטו, א) דפריך כההו הניתי לא אשם נזיר ואשם מצורע
 47 ששחטן מתייר זמן כבליים, שחטן ברויח - חייב. ומשני: באן - לשחטן, באן - שלא לשחטן.
 48 פירוש: שלא לשחטן - כשרין, לשחטן - פסולין. ומיהו קשה לרב הונא, דאית ליה התם
 49 דליכא מידי דפסול לשמו, וכשר שלא לשמו, ומאי משני מתייר? ואין לתרין: בהרשיש שתי
 50 אשמות לאחרייהו, כדמיני ארבי דימי - דמזקתני: 'לא עלוי' משמע דאין מצוה בכך ותו
 51 אמאי איצטרך למיתו? 'לא עלו' עלו לבליים לחטאת? - פשיטא דאין עלוי, דלא דשלא לשחטן
 52 איתביהו.

53 **אשם** נזיר ואשם מצורע ששחטן שלא לשחטן כשרין - מהבא לא מצי לאוכוחי
 54 ליתנין. אשם משלמים, ומדכשרי בהו שלא לשחטן - 'דראויה' דגבי חטאת
 55 הוא דבמעט עלי, ולא זמני לשלמי ציבור - ולא ממעטינן מ'אתהו' אלא קרבת
 56 יחיד. הוא דלא עלו לבליים לשם חובה - מסברא הוא, ולא מטעם מילף, ואי
 57 'שלא כמנתיחן' דלעיל לאו הינוי שלא לשחטן - נחא טפי. הוא דכי אמרי לעיל 'האי תנא דבי לוי הוא', לא בעי למפירך מנפיה. אמאי פסולין? דלמיהו האי דמישחט עלה
 58 - דהוי לנרבה, אבל אשם דלא חיו לנרבה - מיפסול, ותנא אחרינא הוא, אבל מלוי אלו פריך שפיר - דשלמי נזיר נמי לא חיו לנרבה. דטובא איתפליטו.

1 תרד והפסא - אף על גב דמיפסאד לחליק, דעד השתא ודו חיו ליה בימי טומאה,
 2 והשתא לא חיו למידי. ולא יבאננה ביר - לקבלה בכלימי טומאים, כדי להציל לחליק.
 3 אף יבאננה ביד - אלמא 'הטא בתרומה' כדי שתוכה בחליק? דלמנומא אלא - אם
 4 תמול בחולין נמי אבדה - לאו תנא. וזו היא. כי **איהו רב יצחק** תנא שלא במצותן
 5 - שלא לשחטן, לישנא ארצותן שרדן בני שנה,
 6 והביא בני שתיים. ומפי המורה שמתיעה, ומפי
 7 רוב התאונים, ולשון ארזין אינו כלום - דאם כן,
 8 מצי 'ששחטך?' 'שחיבאן' מביעי ליה ותקובר
 9 גופות - לפי שאין שורפין קדישים עד שפסלו
 10 בלינה. משום דיוק קדישים. אלא אם כן פסולו
 11 גופו, כגון פיגול טמא. דכשר - דכתיב גבי
 12 חטאת 'ועשיתם שעיר עזים אחד לחטאת ושני
 13 כבשים בני שנה לזבח שלמים'. תני 'פסולין' -
 14 כהנאה. דהגן כל הבהים שנבחרו שלא לשחטן
 15 כשרין, חוץ מן הפסח והחטאת. ולא ידך לישנא מדמי
 16 להו לחטאת שבערה שנתה דפסולה, כדתנן:
 17 תמש חטאת מותה, במסכת תמורה (טו, א),
 18 שלימי חובה משלמי נבה - דבכרשיש שלא לשחטן,
 19 דבכלל כל הבהים. חוץ ולא ידך לישנא: אם נזיר
 20 טלה לשלמים, והביא איל - כשר, כדאמרינן
 21 בפרכ 'הדי יערי' (עשרין) (מנחת ד, ב) 'קטן',
 22 ואיל גדול - יבא רבי אמור: לא יבא אפילו
 23 רבי מודה דובח כשר. וישנא שלימי נזיר -
 24 דלעיל מניה קאי אקרבתו נזיר. בתוספתא גזיר
 25 בפרכ 'נזיר שאכל את מנל האיסורין'. וקתני:
 26 הדרויקן לבוא בן שנה. והביא בן שתיים, שתיים,
 27 והביא בן שנה - ונגלחתינו פסולה, והבדיל לא
 28 עלו לו. ושאר שלמים, כגון שלמי נזיר דחובה
 29 דהן, ששחטן שלא במצותן, שלא לשחטן, לא ידך
 30 לישנא בן שנה. שלימי נזיר 'איל' כתיב בה,
 31 ואיל - בן שתי שנים. כשרין - כשלמי נרבה,
 32 ונאכלין ליום ויליה כחומר שלמי נזיר, דיעו
 33 כיון תרדה. דאמר: מר' - לזמין - לרבות שלמי
 34 נזיר, ואין פקעתי לא לחם ולא אילן - דהואיל ואין
 35 הנזיר נזיר בהן, קתני מתייר 'כשרין', ואף על גב
 36 דאיתקשף לחטאת דכתיב 'ויבשל אתה בן
 37 שנתה המיתה לחטאת אשם אחד תשים
 38 לשלמים' (במבד' ו) - אלמא, אשם שלמים
 39 משלמים: חובה מנדיבה, עירף ליה. אשם בן שנה
 40 - כגון נזיר טמא ומצורע, דכתיב 'כבשי' -
 41 שתיים - כגון גזילות ומעילות, והבדיל 'איל'.
 42 עולה נזיר ויולדת ומצורע - דכתיב בהו 'כבשי'.
 43 בן שתי שנים כן - כשרין - דהגזירות כתיב
 44 דאם נזיר קטן, והביא גדול - לא חטאת. חוין

1 **תרד והפסא, ואל יבאננה ביד, ורבי יהושע**
 2 **אמרו: אף יבאננה ביד - שאני התם, דלמנומא**
 3 **קא אולא, כי אהא רב יצחק תני: כבשי עצרת**
 4 **ששחטן שלא במצותן - פסולין, ותקובר צורתן**
 5 **ויצאו לבית השרופה. אמר רב נחמיה: קר המקוש**
 6 **להו לחטאת - תני 'פסולין', תנא דבי לוי דגמר**
 7 **שלמי חובה משלמי נרבה - תני 'כשרים', תני**
 8 **לוי: ושאר שלמי נזיר ששחטן שלא במצותן -**
 9 **כשרין, ולא עלו לבליים לשם חובה, ונאכלין ליום**
 10 **ועלה, ואין מעוניין לא לחם ולא יזיע, מתיבוי:**
 11 **אשם בן שנה והביא בן שתיים, בן שתיים והביא**
 12 **בן שנה - פסולין, ותקובר צורתן ויצאו לבית**
 13 **השרופה. אבל עולת נזיר ועולת יולדת ועולת**
 14 **מצורע שריו בני שתי שנים ושחטן - כשרין, פללו**
 15 **של דבר: כל הכשר בעולת נרבה - כשר בעולת**
 16 **חובה, וכל הפסול בהפסא - פסול באשם, חוין**
 17 **תא שמע, דתני לוי: אשם נזיר ואשם מצורע**
 18 **ששחטן שלא לשחטן - כשרים, ולא עלו לבליים**
 19 **לשום חובה, שחטן מחוסר זמן בכעלים, אי שריו**
 20 **בני שתי שנים ושחטן - פסולין. ואם איתא,**
 21 **לגומר משלמים? - שלמים משלמים - גמר, אשם**
 22 **משלמים - לא גמר. ואי גמר שלמים משלמים,**
 23 **לגומר נמי אשם מאשם, אשם נזיר ואשם מצורע**
 24 **מאשם גזילות ואשם מעילות, או אשם גזילות**
 25 **ואשם מעילות מאשם נזיר ואשם מצורע? אמר**
 26 **רב שימי בר אשי: דנין דבר שלא בהכשרו מדבר**
 27 **שלא בהכשרו, ואין דנין דבר שלא בהכשרו**
 28 **מדבר שבהכשרו. וְלֹא? וְהֵא תִּנְיָא: מִנְּזִיר לְיֹצֵא**
 29 **שָׂאם עֲלָהּ, לֹא יִרְדָּ שְׁהָרִי יֹצֵא כֶּשֶׁר בְּכַהֵן!**
 30 **תנא**

1 משאל לשמו - דפסול בחטאת וכשר באשם. וקישא לרבי יצחק, דקתני בהדיא דגמר
 2 עלת חובה מעולת נרבה, ואף על גב דבני חטאת כתיבי עלת מצורע ועולת נזיר - לא
 3 מקשי לה לחטאת למיפסליהו בני שתי שנים, ומגמר חובה מנדיבה עירף. ורבי יצחק נמי
 4 - ליגמר שלמי חובה משלמי נרבה, בן שלא לשחטן בן שלתי שנתו ואי קשיא מנא שנת
 5 אשם שלא במצותו פסול יותר מעולה? תרין? משום דלא אשכחן אשם נרבה למוגמר
 6 מניה. תנא דבי לוי - דגמר חובה מנדיבה, ולא גמר חובה מתיבה. מתיבוי זמן כבליים
 7 - קודם שיכלו שבעת ימי פירתן, דאין אשם בל נזיר טמא. ואי איתא - דגמר תנא
 8 דבי לוי חובה מנדיבה, לגמרא אשם בן שתי שנים משלמים דנדיבה בן שתי שנים, דרבי
 9 שלא בהכשרו - כגון שלמי נרבה שבאו שלא בהכשרו, כגון שלא לשחטן או קטן והביא
 10 גדול. ואין ורבי שלא בהכשרו - כגון אשם נזיר בן שתיים, מדבר שבכשרו - מאשם
 11 גזילות בן שתיים, שהרי הכשרו בכך. ויצא בהמה - דבכשרו בכך, דהא ליה קלעים.
 12 תנא

1 **תנא**
 2 **שלא במצותן** דלעיל לאו הינוי שלא לשחטן - נחא טפי. הוא דכי אמרי לעיל 'האי תנא דבי לוי הוא', לא בעי למפירך מנפיה. אמאי פסולין? דלמיהו האי דמישחט עלה
 3 - דהוי לנרבה, אבל אשם דלא חיו לנרבה - מיפסול, ותנא אחרינא הוא, אבל מלוי אלו פריך שפיר - דשלמי נזיר נמי לא חיו לנרבה. דטובא איתפליטו.
 4 עקירה

מנחות. פרק רביעי – התכלת דף מט עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)"
 רס"א תוספות

1 תנא אמת תורת העולה קא – תורה אחת לכל העולם, שאם עלו – לא ירדו. במסכת
 2 נדה בפרק "רצא דופן" ג' (א, ה) היא דנקט במה – אסמכתא וסימנא בעלמא. לישם
 3 אילים – דאמר "הריני שוחטן לשום אילים". בעלים – עבור. עקידה בעטות – כגון
 4 האי, לא היה ידע דקבעיים ענדו – הוה שחיט לשום אילים בעשמים. ומותבין אשמעתין –
 5 אידרייה גופיה קא מותבין. מודין חיבין – לשלם

1 עקידה בשעת היא עקרה – צריך עיון. האי דתניא בתוספתא בפרק קמא הובחם, כבשי
 2 ציבור ששחטן לשם כבשים. ומנאו אילים – עלו לציבור לשם אילים. אילים של
 3 ציבור ששחטן לשם אילים, ומנאו כבשים – עלו לשם כבשים. אלמא, עקידה בעטות –
 4 לא היא עקידה ושמא משום שלמי נדבה קאמר. ותנא הוא דלא מפרש.

5 **ויקא** מפרש בה שלשלמים – חילום – וכלום – לא אבולן שני
 6 ימים. וכפידוש הקונטרס. **מתיר** רבי
 7 היה רבי שמעון אמר – נראה דרבי ויהא לית
 8 ויהא לא כרבה ולא כרב אבי דרשב מביחין (ב,
 9 א). אילת טעמא דנפשיה קאמר ברובעט. ולא
 10 מסק אדעתא קושיא דרבי שמעון ארבי שמעון.
 11 וצריך עיון.

12 **תירי** ומקדש – לעון לאוקשו פירש הקונטרס:
 13 ביום קודש. וכן משמע בסוף "כל התיר"
 14 (ובאפי, חא א, א). אנו שבת למסקא ארתי, למעיל לא
 15 ארתי? וקעת קשה דרזחם לא מייחי הא. והבא אל
 16 מייחי הדיא דרזחמו ליתא פירש בקונטרס:
 17 ארתי שומנו עכשיו מיקרי "מקדש". הוא דנקט
 18 המדין לרזחו ומוספין האיראנו. המעטע
 19 המדין של הערבים קודם לנטוש, הוא לא
 20 מקדש הוא היום טעמא אחראי. דרבי קאמר
 21 דרזחמו: לא הבא דאיכא אחר בבוקר – עשה שני
 22 בין הערבים. **תלמוד** לומר וערך עליה העלה
 23 ותרבה דמפרק "כל התיר" (שם פט, א) נפקא
 24 ליה מרתיבין "מלבר עלת הבורק תעש את אלה"
 25 – מכלל התמיד קרב ברישא ושי לומר. דקרא
 26 הדבא איצטרך למנתח בתיוקן, דאף על גב
 27 דתירי. וכן משמע בפרק "אמר בלחם המנונה"
 28 (יטא לה, א). איצטרך קודמין למנהה. דבתיב
 29 "וערך עליה העולה", ועל כרחך מנתח בתיוקן
 30 קאמר. דננתח נסכים נפקא לן מרתיבין "עלה

31 ומנחה", בריאתא לעיל בפירוק (ג, ב). ופרק
 32 קמא התמיד (ב, ב) נמי אמרין: למיפרא
 33 דבתיוקן קדמי, ותנאי: וישרי לבי, ומדבא
 34 נמניין לכל בני מיני דקמיין מרתיבין, תנתן
 35 בפרק "כל התיר" (נבוחס פט, א). העשפת קודמין
 36 למנחות. שחלו שני ימים. ויו לא כדבא. מא
 37 היל האי ומדוי קשיא: אלא הבאני לא מייחי
 38 מנותיין דלענין מוספין איירי: דאין לומר: הדבא
 39 מיידי דאית ליה ולקדם, והתם איירי דלית ליה –
 40 הנתם בני איירי דאית ליה. דומיא דדס חטאת
 41 קודם לים עולה הנתן ורזחו ויש לומר: משום ולא
 42 היא דבר קודם משמעו טפי עיובא. אייתיה. מידו
 43 תנא: דההוא ד"בדחול קמא" (בבא קמא) קיא. א, תן:
 44 הבא שמה על שאל הבאי אמר – לא אבא
 45 ומפרש בגמרא: משום דרתיבין "מלבר איל
 46 הכפרים" – מכלל דכפר ברישא. ופירי: אלא
 47 מעתה. "מלבר עלת הבורק" – הכי נמי דמוספין
 48 קרבי ברישא? ותנאי: ויערך עליה
 49 העולה?

50 **קמא** מפרש בה שלשלמים – חילום – וכלום – לא אבולן שני
 51 ימים. וכפידוש הקונטרס. **מתיר** רבי
 52 היה רבי שמעון אמר – נראה דרבי ויהא לית
 53 ויהא לא כרבה ולא כרב אבי דרשב מביחין (ב,
 54 א). אילת טעמא דנפשיה קאמר ברובעט. ולא
 55 מסק אדעתא קושיא דרבי שמעון ארבי שמעון.
 56 וצריך עיון.

57 **תירי** ומקדש – לעון לאוקשו פירש הקונטרס:
 58 ביום קודש. וכן משמע בסוף "כל התיר"
 59 (ובאפי, חא א, א). אנו שבת למסקא ארתי, למעיל לא
 60 ארתי? וקעת קשה דרזחם לא מייחי הא. והבא אל
 61 מייחי הדיא דרזחמו ליתא פירש בקונטרס:
 62 ארתי שומנו עכשיו מיקרי "מקדש". הוא דנקט
 63 המדין לרזחו ומוספין האיראנו. המעטע
 64 המדין של הערבים קודם לנטוש, הוא לא
 65 מקדש הוא היום טעמא אחראי. דרבי קאמר
 66 דרזחמו: לא הבא דאיכא אחר בבוקר – עשה שני
 67 בין הערבים. **תלמוד** לומר וערך עליה העלה
 68 ותרבה דמפרק "כל התיר" (שם פט, א) נפקא
 69 ליה מרתיבין "מלבר עלת הבורק תעש את אלה"
 70 – מכלל התמיד קרב ברישא ושי לומר. דקרא
 71 הדבא איצטרך למנתח בתיוקן, דאף על גב
 72 דתירי. וכן משמע בפרק "אמר בלחם המנונה"
 73 (יטא לה, א). איצטרך קודמין למנהה. דבתיב
 74 "וערך עליה העולה", ועל כרחך מנתח בתיוקן
 75 קאמר. דננתח נסכים נפקא לן מרתיבין "עלה

76 ומנחה", בריאתא לעיל בפירוק (ג, ב). ופרק
 77 קמא התמיד (ב, ב) נמי אמרין: למיפרא
 78 דבתיוקן קדמי, ותנאי: וישרי לבי, ומדבא
 79 נמניין לכל בני מיני דקמיין מרתיבין, תנתן
 80 בפרק "כל התיר" (נבוחס פט, א). העשפת קודמין
 81 למנחות. שחלו שני ימים. ויו לא כדבא. מא
 82 היל האי ומדוי קשיא: אלא הבאני לא מייחי
 83 מנותיין דלענין מוספין איירי: דאין לומר: הדבא
 84 מיידי דאית ליה ולקדם, והתם איירי דלית ליה –
 85 הנתם בני איירי דאית ליה. דומיא דדס חטאת
 86 קודם לים עולה הנתן ורזחו ויש לומר: משום ולא
 87 היא דבר קודם משמעו טפי עיובא. אייתיה. מידו
 88 תנא: דההוא ד"בדחול קמא" (בבא קמא) קיא. א, תן:
 89 הבא שמה על שאל הבאי אמר – לא אבא
 90 ומפרש בגמרא: משום דרתיבין "מלבר איל
 91 הכפרים" – מכלל דכפר ברישא. ופירי: אלא
 92 מעתה. "מלבר עלת הבורק" – הכי נמי דמוספין
 93 קרבי ברישא? ותנאי: ויערך עליה
 94 העולה?

95 **קמא** מפרש בה שלשלמים – חילום – וכלום – לא אבולן שני
 96 ימים. וכפידוש הקונטרס. **מתיר** רבי
 97 היה רבי שמעון אמר – נראה דרבי ויהא לית
 98 ויהא לא כרבה ולא כרב אבי דרשב מביחין (ב,
 99 א). אילת טעמא דנפשיה קאמר ברובעט. ולא
 100 מסק אדעתא קושיא דרבי שמעון ארבי שמעון.
 101 וצריך עיון.

102 **תירי** ומקדש – לעון לאוקשו פירש הקונטרס:
 103 ביום קודש. וכן משמע בסוף "כל התיר"
 104 (ובאפי, חא א, א). אנו שבת למסקא ארתי, למעיל לא
 105 ארתי? וקעת קשה דרזחם לא מייחי הא. והבא אל
 106 מייחי הדיא דרזחמו ליתא פירש בקונטרס:
 107 ארתי שומנו עכשיו מיקרי "מקדש". הוא דנקט
 108 המדין לרזחו ומוספין האיראנו. המעטע
 109 המדין של הערבים קודם לנטוש, הוא לא
 110 מקדש הוא היום טעמא אחראי. דרבי קאמר
 111 דרזחמו: לא הבא דאיכא אחר בבוקר – עשה שני
 112 בין הערבים. **תלמוד** לומר וערך עליה העלה
 113 ותרבה דמפרק "כל התיר" (שם פט, א) נפקא
 114 ליה מרתיבין "מלבר עלת הבורק תעש את אלה"
 115 – מכלל התמיד קרב ברישא ושי לומר. דקרא
 116 הדבא איצטרך למנתח בתיוקן, דאף על גב
 117 דתירי. וכן משמע בפרק "אמר בלחם המנונה"
 118 (יטא לה, א). איצטרך קודמין למנהה. דבתיב
 119 "וערך עליה העולה", ועל כרחך מנתח בתיוקן
 120 קאמר. דננתח נסכים נפקא לן מרתיבין "עלה

121 ומנחה", בריאתא לעיל בפירוק (ג, ב). ופרק
 122 קמא התמיד (ב, ב) נמי אמרין: למיפרא
 123 דבתיוקן קדמי, ותנאי: וישרי לבי, ומדבא
 124 נמניין לכל בני מיני דקמיין מרתיבין, תנתן
 125 בפרק "כל התיר" (נבוחס פט, א). העשפת קודמין
 126 למנחות. שחלו שני ימים. ויו לא כדבא. מא
 127 היל האי ומדוי קשיא: אלא הבאני לא מייחי
 128 מנותיין דלענין מוספין איירי: דאין לומר: הדבא
 129 מיידי דאית ליה ולקדם, והתם איירי דלית ליה –
 130 הנתם בני איירי דאית ליה. דומיא דדס חטאת
 131 קודם לים עולה הנתן ורזחו ויש לומר: משום ולא
 132 היא דבר קודם משמעו טפי עיובא. אייתיה. מידו
 133 תנא: דההוא ד"בדחול קמא" (בבא קמא) קיא. א, תן:
 134 הבא שמה על שאל הבאי אמר – לא אבא
 135 ומפרש בגמרא: משום דרתיבין "מלבר איל
 136 הכפרים" – מכלל דכפר ברישא. ופירי: אלא
 137 מעתה. "מלבר עלת הבורק" – הכי נמי דמוספין
 138 קרבי ברישא? ותנאי: ויערך עליה
 139 העולה?

140 **קמא** מפרש בה שלשלמים – חילום – וכלום – לא אבולן שני
 141 ימים. וכפידוש הקונטרס. **מתיר** רבי
 142 היה רבי שמעון אמר – נראה דרבי ויהא לית
 143 ויהא לא כרבה ולא כרב אבי דרשב מביחין (ב,
 144 א). אילת טעמא דנפשיה קאמר ברובעט. ולא
 145 מסק אדעתא קושיא דרבי שמעון ארבי שמעון.
 146 וצריך עיון.

1 **תנא** אמת תורת העולה קא – תורה אחת לכל העולם, שאם עלו – לא ירדו. במסכת
 2 נדה בפרק "רצא דופן" ג' (א, ה) היא דנקט במה – אסמכתא וסימנא בעלמא. לישם
 3 אילים – דאמר "הריני שוחטן לשום אילים". בעלים – עבור. עקידה בעטות – כגון
 4 האי, לא היה ידע דקבעיים ענדו – הוה שחיט לשום אילים בעשמים. ומותבין אשמעתין –
 5 אידרייה גופיה קא מותבין. מודין חיבין – לשלם

6 לבעלים דמי קרבן. פטילין פטיל – דשוגגין, ואין
 7 צריך לומר דמודין, מחשבה בתי לישום שלמים
 8 – לאבולן שני ימים וילתה אחר, והשתא חיוב
 9 לאבולן חטאת חוץ לזמנו. דפגול הוא, דייק
 10 חטאת וים וילתה. ובאפי: מות – לשנת
 11 הדמינו שוגגין. מפרש בגמרא: מחבת ומרחשת – שני
 12 כלים הם: מחבת – גבה ומעשיה קשיין, ומרחשת
 13 – עמוקה ומעשיה רבין. חריבה – מנתח חוטא.
 14 דרתיבין (ויקרא ה) "לא נתן עליה שמן". ורבא
 15 למעשה – דאמר בפרק קמא. מחשבה בלב
 16 מינרא – אם הוא מוכח לא – אלא
 17 רחמנא. מחשבה דמינרא – שהוא מוכח –
 18 לא פסל להחטא. **משנה** התמידין אין מעבדין
 19 המוספין – מפרש בגמרא. וביולת היתה קמביב
 20 – כל דמנחה שלם. שאין מוחבין – בגמרא
 21 מפרש מאן דכר שמויה. אלא בקבורת המים –
 22 שלימה של מנה, וכן הערבים. ובגמרא מפרש
 23 מנצ, **גמרא** ומקדש – תירי – תירי – כל
 24 וים. ומקדש – שהיום וים טוב הוא. דאי לאו
 25 וים טוב – ליכא מוסק. ומוספין לא הוה אלא
 26 מקדש. לשון אחר: תמידין מקדשים – קודם
 27 מוספין. ותמידין קרבי ברישא. תמידין ולתיה
 28 ומוספין האיראנו – כגון דיש לחם שבבת
 29 שני ימים לבד התמידין, וקא מביעא ליה
 30 אק קיבשים היום למוספין ולא הוה מקדש

31 למדו, או יניחם לטורח תמיד מחר. מוספין
 32 האיראנו מקדש ענדו – הדיחם שבת קודש,
 33 ותמידין לרזחו – לא הוה חוץ מקדש, ולמדו
 34 חזיל. לשבט אחראי: מוספין חוץ הוה מקדש –
 35 קודם תמידין, דמוספין קרבו היום. ותמידין לא
 36 קרבו היום דע למחר. אילימא דאית ליה –
 37 תמידין וליקח – קאמר, דאין מעבדין
 38 זה את זה, דאי בעי – תמידין קרבי ברישא,
 39 ואי בעי – מוספין מקריב ברישא. העולה –
 40 משמע: העולה תוא ראשונה לכל הקרבנות.

1 **תנא** אמת תורת העולה קא – תורה אחת לכל העולם, שאם עלו – לא ירדו. במסכת
 2 נדה בפרק "רצא דופן" ג' (א, ה) היא דנקט במה – אסמכתא וסימנא בעלמא. לישם
 3 אילים – דאמר "הריני שוחטן לשום אילים". בעלים – עבור. עקידה בעטות – כגון
 4 האי, לא היה ידע דקבעיים ענדו – הוה שחיט לשום אילים בעשמים. ומותבין אשמעתין –
 5 אידרייה גופיה קא מותבין. מודין חיבין – לשלם

6 לבעלים דמי קרבן. פטילין פטיל – דשוגגין, ואין
 7 צריך לומר דמודין, מחשבה בתי לישום שלמים
 8 – לאבולן שני ימים וילתה אחר, והשתא חיוב
 9 לאבולן חטאת חוץ לזמנו. דפגול הוא, דייק
 10 חטאת וים וילתה. ובאפי: מות – לשנת
 11 הדמינו שוגגין. מפרש בגמרא: מחבת ומרחשת – שני
 12 כלים הם: מחבת – גבה ומעשיה קשיין, ומרחשת
 13 – עמוקה ומעשיה רבין. חריבה – מנתח חוטא.
 14 דרתיבין (ויקרא ה) "לא נתן עליה שמן". ורבא
 15 למעשה – דאמר בפרק קמא. מחשבה בלב
 16 מינרא – אם הוא מוכח לא – אלא
 17 רחמנא. מחשבה דמינרא – שהוא מוכח –
 18 לא פסל להחטא. **משנה** התמידין אין מעבדין
 19 המוספין – מפרש בגמרא. וביולת היתה קמביב
 20 – כל דמנחה שלם. שאין מוחבין – בגמרא
 21 מפרש מאן דכר שמויה. אלא בקבורת המים –
 22 שלימה של מנה, וכן הערבים. ובגמרא מפרש
 23 מנצ, **גמרא** ומקדש – תירי – תירי – כל
 24 וים. ומקדש – שהיום וים טוב הוא. דאי לאו
 25 וים טוב – ליכא מוסק. ומוספין לא הוה אלא
 26 מקדש. לשון אחר: תמידין מקדשים – קודם
 27 מוספין. ותמידין קרבי ברישא. תמידין ולתיה
 28 ומוספין האיראנו – כגון דיש לחם שבבת
 29 שני ימים לבד התמידין, וקא מביעא ליה
 30 אק קיבשים היום למוספין ולא הוה מקדש

31 למדו, או יניחם לטורח תמיד מחר. מוספין
 32 האיראנו מקדש ענדו – הדיחם שבת קודש,
 33 ותמידין לרזחו – לא הוה חוץ מקדש, ולמדו
 34 חזיל. לשבט אחראי: מוספין חוץ הוה מקדש –
 35 קודם תמידין, דמוספין קרבו היום. ותמידין לא
 36 קרבו היום דע למחר. אילימא דאית ליה –
 37 תמידין וליקח – קאמר, דאין מעבדין
 38 זה את זה, דאי בעי – תמידין קרבי ברישא,
 39 ואי בעי – מוספין מקריב ברישא. העולה –
 40 משמע: העולה תוא ראשונה לכל הקרבנות.

1 **תנא** אמת תורת העולה קא – תורה אחת לכל העולם, שאם עלו – לא ירדו. במסכת
 2 נדה בפרק "רצא דופן" ג' (א, ה) היא דנקט במה – אסמכתא וסימנא בעלמא. לישם
 3 אילים – דאמר "הריני שוחטן לשום אילים". בעלים – עבור. עקידה בעטות – כגון
 4 האי, לא היה ידע דקבעיים ענדו – הוה שחיט לשום אילים בעשמים. ומותבין אשמעתין –
 5 אידרייה גופיה קא מותבין. מודין חיבין – לשלם

6 לבעלים דמי קרבן. פטילין פטיל – דשוגגין, ואין
 7 צריך לומר דמודין, מחשבה בתי לישום שלמים
 8 – לאבולן שני ימים וילתה אחר, והשתא חיוב
 9 לאבולן חטאת חוץ לזמנו. דפגול הוא, דייק
 10 חטאת וים וילתה. ובאפי: מות – לשנת
 11 הדמינו שוגגין. מפרש בגמרא: מחבת ומרחשת – שני
 12 כלים הם: מחבת – גבה ומעשיה קשיין, ומרחשת
 13 – עמוקה ומעשיה רבין. חריבה – מנתח חוטא.
 14 דרתיבין (ויקרא ה) "לא נתן עליה שמן". ורבא
 15 למעשה – דאמר בפרק קמא. מחשבה בלב
 16 מינרא – אם הוא מוכח לא – אלא
 17 רחמנא. מחשבה דמינרא – שהוא מוכח –
 18 לא פסל להחטא. **משנה** התמידין אין מעבדין
 19 המוספין – מפרש בגמרא. וביולת היתה קמביב
 20 – כל דמנחה שלם. שאין מוחבין – בגמרא
 21 מפרש מאן דכר שמויה. אלא בקבורת המים –
 22 שלימה של מנה, וכן הערבים. ובגמרא מפרש
 23 מנצ, **גמרא** ומקדש – תירי – תירי – כל
 24 וים. ומקדש – שהיום וים טוב הוא. דאי לאו
 25 וים טוב – ליכא מוסק. ומוספין לא הוה אלא
 26 מקדש. לשון אחר: תמידין מקדשים – קודם
 27 מוספין. ותמידין קרבי ברישא. תמידין ולתיה
 28 ומוספין האיראנו – כגון דיש לחם שבבת
 29 שני ימים לבד התמידין, וקא מביעא ליה
 30 אק קיבשים היום למוספין ולא הוה מקדש

31 למדו, או יניחם לטורח תמיד מחר. מוספין
 32 האיראנו מקדש ענדו – הדיחם שבת קודש,
 33 ותמידין לרזחו – לא הוה חוץ מקדש, ולמדו
 34 חזיל. לשבט אחראי: מוספין חוץ הוה מקדש –
 35 קודם תמידין, דמוספין קרבו היום. ותמידין לא
 36 קרבו היום דע למחר. אילימא דאית ליה –
 37 תמידין וליקח – קאמר, דאין מעבדין
 38 זה את זה, דאי בעי – תמידין קרבי ברישא,
 39 ואי בעי – מוספין מקריב ברישא. העולה –
 40 משמע: העולה תוא ראשונה לכל הקרבנות.

1 **תנא** אמת תורת העולה קא – תורה אחת לכל העולם, שאם עלו – לא ירדו. במסכת
 2 נדה בפרק "רצא דופן" ג' (א, ה) היא דנקט במה – אסמכתא וסימנא בעלמא. לישם
 3 אילים – דאמר "הריני שוחטן לשום אילים". בעלים – עבור. עקידה בעטות – כגון
 4 האי, לא היה ידע דקבעיים ענדו – הוה שחיט לשום אילים בעשמים. ומותבין אשמעתין –
 5 אידרייה גופיה קא מותבין. מודין חיבין – לשלם

1 הולדת. והשתא לפרוך ממתנייהו דרשנא מהא איפבא, דעולת הבקר קדמה ברישא!
 2 לכך נראה לפרש: ומנכא לא נפקא לן אלא הקטרה, דכולי קרא - בהקטרה איירי.
 3 ומזהם נפקא לן עבודת דם, דרבינ' תעשר - משמע: עשית הדם. ופרק 'הגול'
 4 (קטני) (בבא קמא ק"א, א) איימרין לאווייהו האי קרא, דהא לא תביב אלא הקטרה
 5 אשה ריח ריחן קמי תמיד, ולמטא הקטרת מוסף

6 קדמה? ועשית ותרבי בהו (מלבד איבתבו) - 1
 7 כרבינ' (במבד' כח) מלבד עלת תמיד עוש 2
 8 את אלה. תימיה למה לי קרא דתמיד קודם 3
 9 למוסף? תיפוק לן דתמיד קודם, דא על גב 4
 10 דקמיין בקרא, אמרינן בובדיס (פס, א) מוסף 5
 11 חדש עולת למוסף ראש השנה, אף על גב דרבינ' 6
 12 'מלבד עלת למוסף' לכתוב, ואי מפסיל בינאג 7
 13 - נתיב, ובסוחר נפקא דלא מפסילי ויש להו 8
 14 דהיא נזנא שמעתינן, מה עלה - שאין לאהר, 9
 15 אף על גב דרבינ' 'מלבד' לבסוף, והא דאמרינן 10
 16 בריש לן דהו"ד"ה"ר" (מבד' פט, טו): ויכול יהא חטאת 11
 17 קדמת למעשה עולה, משום דרבינ' 'ועשה את 12
 18 האחד חטאת ואת האחד עולה?' תלמוד לומר: 13
 19 'ופי שן בן בקר תקח לחטאת.' יכול יהא עלה 14
 20 קודמת לכל מעשה? תלמוד לומר: 'ועשה' וגו' 15
 21 האי בינדה סו חטאת - קודם לדם עולה, מנפי 16
 22 שביעיה. אברי עלה קדמין לחטאת - מפני 17
 23 שנעלה כלי, אלמא עבי לאקדומי אמילי 18
 24 מהקטרה, אף על גב דרבינ' 'ועשה' דלא משמע 19
 25 אלא עשית הדם - לאו מילתא היא, דבין 20
 26 דגלי גבי תמידין, הוא הדין נמי דהיי. אי נמי: 21
 27 מתיקריב את אשר לחטאת ראשונה, והא ק"ל 22
 28 דריש, דמינה דרשין (ובחס' א, א) זה בנה אב- 23
 29 כל החטאות קדמות לעולה. אי נמי: אי קמי 24
 30 קרא, והא אמנא: אלא דעבי בהקטרה - מוקדם 25
 31 ברישא. ותימיה: למה לי קרא ד'ויעלה?' בלא 26
 32 האי קרא נמי תיפוק לן מייקודם דבר שנאמר בו 27
 33 'בבקר' מדבר שלא נאמר בו אלא 'ביום' - 28
 34 דמשמע בעיצומו של יום. ומיניה שמעתינן בפרק 29
 35 'תמיד נשחט' (פסחים נו, א) דמוספין קריב' דע שש, והכי אמרינן פרק 'אמר להם הממונה'

1 אלא פשיטא דלית ליה - אלא או לתמידין או למוספין. מבקריים - בלא
 2 מום, שריד' לבורוק שלא יהא כהן מום ארבעה ימים קודם לשחיטה. ולהכי
 3 עריכין ששה - שמא יארעו שני ימים טובים של ראש השנה בתמישי בשבת,
 4 ויצטרכו בכל יום שנים. כדו' לכתוב ולשני ימים טובים של ראש השנה -
 5 אלא שבת בידה, שיהא כדו' להקריב שני
 6 תמידין ליום. אולימא דאית ליה - בכשים
 7 דרבה. תמידין ומוספין טובא הוו - ועשרים
 8 ותרתי טלאים בעינן והתוהו ששה - לתמידין,
 9 ושש אשרעו למוספין. ושפטן מינה תמידין
 10 עדיפי - דלא אמרינן: יקריב הארבעה בשבת
 11 לתמידין ולמוספין ויבטל תמידין דיום טוב
 12 שני של ראש השנה. אלמא, תמידין דיום
 13 שני עדיפי ממוספי שבת, אף על גב דמוספי
 14 שבת מקדשי, הן ושבת קודש מיום טוב.
 15 לעולם דאית ליה - לתמידין ומוספין, והאי
 16 דלא נקט אלא תמידין - משום דמבוקריב
 17 ארבעה ימים קודם שחיטה קאמר, לתמידין
 18 הוא דבעינן ביקור ארבעה ימים, אבל מוספין
 19 לא, שפיריה שפיריה לגידיה שוה - מה
 20 פסח - מבוקר ארבעה ימים, ומקורו מנעשה,
 21 ושחיטתו בארבעה ששה, אף תמיד - טעון
 22 ביקור ארבעה ימים. דהאיכא צפרא דוד
 23 שבביתא - דבשלמא דבין הערבים, הווינן שש
 24 ושלישי - איכא למימר שיהוה ביום ראשון
 25 אדור טלאים מבקריים ארבעה ימים קודם, אלא
 26 במוצאי שבת - לא יכול לחוד, והוא יקריב
 27 לבוקר; והא דנקט חד בשבת - היינו כי הוי
 28 ראש השנה תמישי וששי, והוא הדין נמי אי
 29 הוא ראש השנה בראשון שש ודמי למפרך:
 30 דהאי צפרא דשלישי שבביתא? שני צפרא דמעיל
 31 שבתא - דקא סלקא דעתך קודם שהקריב
 32 תמיד של בין הערבים - של ערב שבת קאמר,
 33 דליהוה ששה. והוא הדין דמיני למפרך דמיני
 34 דמעיל יומא טובא, היכי דהוי ראש השנה
 35 תמיד של בין הערבים קאמרינן דליהוה שש.

תמישי וששי. ולביתא דמקריב - תמיד של בין הערבים קאמרינן דליהוה שש.

הכי
 1 לא
 2 אלא מפסיל בכך - נראה שפיר דמהוואו לא שמעתינן פסול. אי נמי: מייקודם' לא
 3 שמעתינן אלא שנעזר להקדים, אבל אם הקדים ושחט - נימור. ומנכא שמעתינן - דלא. ותימיה: הא דאמרינן ריש עירובין (ב, א): שלמים שחטין קודם פתחתו לרתת ההיכל - פסולין,
 4 ותיפוק לי דאם, כן אקמיננהו קודם תמיד. דפשטא ומילתא משמע: קודם שנפתחו באותו יום. וכן נמי לקטן פרק 'שתי מדות' (פס, ב): עלת תמיד שחטתה שלא לשמה - כשרה. ואמאי?
 5 האי קודם תמיד איתעבידו מהו מחמת לא קשיא מיד - דרשיתו, ולא עבודתו היא. ולא הויה בבלי עשייה. מיהו תימיה: דאמרינן פרק 'נאמר לןן הממונה' (יומא טז, א): רשוי
 6 ה'לחם' (מנחות א, א) לא זו בלבד אמרה, אלא אפילו עלת הועת שנמלקה מנחה שנקבצה - תנא לבית השריפה. ואילליה קאי. ותיפוק ליה דקמי תמיד עבריננהו, אבל משום קודם
 7 פתחתו לרתת ההיכל - לא מפסיל, אלא תביב ביה פתח' ושמא, דלא יאבתי לא מטא זמן ומן למעשה. קרא לא איירי ביה. אי נמי: לאו מפסיל בשביל כך, דמסתכל אהא: למהו
 8 בעלמא. וכן משמע קודם תמיד נשחט. פסחים טו, ב) דעשה תוספת דאביתא קרישם דחי לעשה הדשלמה דאמרינן. וכן עלה שם כל הקרבתו כולם, ואי הוה מוסף לא שייך ביה
 9 דחיה. ועלת השלם אהאי קרא ויקרא (ו' ד'רש' ק"ל עלת העולה) הוא ודרשתינן ויהוה לא מפסיל הוא דרשתינן. וכן פשטיה הוא דרשתינן. וכן פשטיה הוא דרשתינן. וכן פשטיה הוא דרשתינן.
 10 בפסח. אם חבורת גרבים - איבאלו. ונתערבו חמיים קאמר, דסדריב בניגא. ודאן אין מביאין קודשים לבית הפסול (ופירש' שיש'!) והוה ליה למימר ירע דע שחטאבא, זמן שחיטת פסח
 11 אחר תמיד הוא, ואפילו הוי לא מפסיל דהבכור. וכן משמע נמי ב'דאשה' (שם פת, ב): חמשה שנתערבו עורות פסחזין וזה כהוה, ומנצתא יבטל באחד מןן כו'!) ופסולין קדמיה (פסח
 12 ראשון (ו, א) פסח. ותיב טובאי, ותיב פסח, שש ותיבין מנותר פסח ודחיק טובאי לענויה. והשתא, אי מפסיל, מאי קשיא ליה? אלא פסח שני יומא אחר תמיד, ולא תשבי ביה.
 13 דברים שבין פסח ראשון לפסח שני, ואם כן, אי שלמים חוי, דמותר הפסח קרב שלמים - הא מפסילי! ואין לומר: דעשה דפסח דחי לעשה הדשלמה, דהא לא הוי אלא ספיקא בעלמא.
 14 ומיהו קשיא ביה: כיון דאיכא איסורא דארייתא, היכי מקריבין לבחילה? ואן לומר: דמשום ספיקת פסח דחי ליה איסורא דארייתא, וזה, דמסקינן דהם, דמשום סמיכה שבקנין ליה,
 15 דליכא נמי אלא משהו בעלמא, וגבי בכור דחיה נמי (דבמותר הפסח איירי). לכך נראה: דהויא בתמיד של שחר, דרבינ' תעשר - הוא דמעביב עשיות דהם, דבא בתמיד של ערב -
 16 לא מעבבא אלא הקטרה. דכולי קרא בהקטרה איירי. וכן משמע בריש 'תמיד נשחט' (שם טז, א), ומקורו קול בחטאת הועת, שאין לזמנאיה אלא זמנה. אי נמי: בביתא, ומעלה ומעלה
 17 בראשו של מוכה. וקא ראי לא איירי אלא בהקטרה - נחא ודלא מעבבא אלא הקטרה, ד'עילה השלם כל ההקטרת כולף משמע. אבל אי מיתעשר נפקי, דמסתבר לאשוויי תמיד של
 18 שחט' לתמיד של ערב, מאי טעמא לא מעבבא נמי עשייה? והשתא נחא דרבי אייבא בשלא הקטור תמיד, דהקטרת איסורים - כל ה'לילת' דרשתינן (פסח, ב). והואר דרש' 'תמיד
 19 נשחט' לתמיד של חטאת הועת, לא בעי לאוקמה? הוה האי נזנא - דאם, כן מאי דחיה איכא? אבל השתא, איכא דחיה מרובין ממתא, נהריה אמר הקטרה. ולא שכיבן בשמעתין מוכה למה
 20 הוי אלא למעזה. ותימיה: דברפי' 'אלו דברים' (פסחים עג, ב) אמרינן: שחטו, ונדעו שנעשבו ידיהם קודם או שנזמאו - שרף מיד. ופרקי' ווי אמרת לא בעי עקרה - פסולו מחמת
 21 מציא ויהי ששחטו אחר תמיד של בין הערבים, אלמא, רבינ' מפסילי ליה לומר: דהוי נדרשן - ופי' שכיבן לחטאת, וממילא יפסל. והא דקא מעלה מלתיב - דקסבר: ליעה
 22 מיעלה בראשו של מוכה, ואף על גב דהקטרת איסורים לא מעבב, כי באדור שבאבילה - ופי' מילי כי אייבוק לוקטרה, אבל הכא - הא לא איחוי. אי נמי: מדרבנן פסול לירוק.
 23 וליפרושי' הוה לא קשיא מיה מה שביבא רבני יצחק בן אבדורם, דתנא בתוספתא דפסחים: כל הקדשים שחטין קודם תמיד של שחר, או שביבא אחר תמיד הערב - פסולו, והשתא,
 24 אי אמרת מדרבנן פסילי שלא לירוק - נחא, מיהו 'הקריב' משמע שהקריב כולה, ואורכרה בא שחטין איירי - קשיא קודם תמיד של שחר אפילו אסרינן לירוק, אמאי פסלינן ליה?

1 **אֵלָא פְּשִׁיטָא דְלִית לֵיהּ, וְאִי דְיוֹמֵיהּ אֲמַאי? תְּרִיד וּמְקוֹדֶשׁ - תְּרִיד עֵרְוָה! אֵלָא לְאוּ דְלִמְרָא, וְקִתְנִי:**
 2 **אִין מְקַבְּעִין הוּהוּ אֵת זֶה - אֵלָמָא כִּי תְרִיד נִינְהוּ! אֲמַר לֵיהּ אֲמִי: לְעוֹלָם דְּאִית לְהוּ, וְלִקְדָם, וְרָקָא**
 3 **קְשִׁיאי לָךְ שְׂלֵא יְהֵא דְכֵר קוֹדֶם - מִצְוָה בְּעָלְמָא**
 4 **הוּא, הָא שְׂמַעְתּוּ: אִין פּוֹחֲתִין מִשְׁשֵׁה טְלָאִים הַמְבּוֹקְרִין**
 5 **בְּלִשְׁתַּת הַטְּלָאִים כְּדִי לִשְׁבֹּת לְדִישֵׁי יוֹמִים טוֹבִים שְׂל**
 6 **רָאשׁ הַשָּׁנָה, הִכִּי דְרִמִּי? אֵלִימָא דְּאִית לֵיהּ - תְּמִידִין**
 7 **וּמְקַסְפִּין טוֹבָא הוּוּ! אֵלָא לְאוּ לְדִית לֵיהּ - תְּמִידִין**
 8 **מִנְה: תְּמִידִין עֵרְוִיפוּ! לָא, לְעוֹלָם דְּאִית לֵיהּ, וְהִכִּי**
 9 **קָא אֲמַר: אִין פּוֹחֲתִין מִשְׁשֵׁה טְלָאִים הַמְבּוֹקְרִין**
 10 **בְּלִשְׁתַּת הַטְּלָאִים אֲרַבְּעָה יוֹמִים קוֹדָם שְׁחִיטָה, וְיִמְצִי**
 11 **- בְּן בִּג בִּג הוּא, דְּתִנְיָא, בְּן בִּג בִּג אֲמַר: מִנְן**
 12 **תְּמִידִין שְׂמַעְתּוּן בִּיקוֹר אֲרַבְּעָה יוֹמִים קוֹדָם שְׁחִיטָה?**
 13 **תְּלַמְדוּ לִימֵר: "הִשְׁמַרְוּ לְתַקְרִיב לִי בַּמּוֹעֵד", וְהִלְלִן**
 14 **הוּא אֲמַר: "וְהֵא לָכֵם לְמִשְׁבֹּת עַד אֲרַבְּעָה עָשָׂר**
 15 **יוֹם", מַה לְהֵלֶן - טַעוּן בִּיקוֹר אֲרַבְּעָה יוֹמִים קוֹדָם**
 16 **שְׁחִיטָה, אֲפִי כָּאן - טַעוּן בִּיקוֹר אֲרַבְּעָה יוֹמִים קוֹדָם**
 17 **שְׁחִיטָה, אֲמַר לֵיהּ רַבִּינָא לְרַב אֲשִׁי: הֵי שְׁשֵׁה -**
 18 **שְׁבַעָה הוּוּ, דְּהָא אֲמַר דְּצִפְרָא הִתְחַלְתָּא בְּתַנְיָא! -**
 19 **וּלְמַעֲבִיבֵיהּ, תְּמִנְיָא הוּוּ, דְּהֵיאִיכָא דְּפִנְיָא דְּבַעֲלִי**
 20 **שְׁבַתָּא! - הָא לָא קְשִׁיאי, דְּלִבְתָּר דְּאֲקָרִיב אֲמַר.**
 21 **מַכְל**

תמישי וששי. ולביתא דמקריב - תמיד של בין הערבים קאמרינן דליהוה שש.

1 תלמוד לומר וכו' ככל אשר צויתך יעשו - ותמה למה לי קרא דלא תעלו עליו קטרת
2 ורה', ותפיק ליה מביא? ואומר רבי יהודה אמרנו דצבור הוא המפקד שלא
3 ישנו, ולא יחיד כעין צבור - מביא. ותמה דאם כן, ללא תעלו בלשון רבים למה לי? דמיניה
4 דרשינן לעיל צבור ויחיד מקטרת ויהו ויש לומר: והוי אמרנא, צבור שרי לגבי קטרת נרבה
5 על מנחת הפנימי, ודחי שפיר בכלל 'כאשר'
6 צויתך, כיון דמיניה חובה (או) מיתו נרבה.

7 ונראה דלא מהדר אלא אקטרת ממים, דשיין
8 לזמנח הקטרת בהחיא פרישאה, אבל אמאי דלא
9 כתיב קטרת - לא מהדר (והוה אמרנא דעל מנחת
10 החיצון מביא).

11 **ומהצצה** אבד - קשישא: ארבי לעומר דאמר
12 מתוך אג' קדוש לחצאן.
13 רמציציה דצבור קרא - מחצה משלם (לרובאן)
14 הוא, ואם כן אמאי אבד? ודא אבד לא אקדוש
15 קדושת הנוק, ואם כן בר פירין דווא ואף על גב
16 דמשמע במסכת שקלים (א' א): 'אבדון מלקיב',
17 מכל מקום מה בין זה לסולת אחר, כיון דנרדה.
18 מיהו משום הכי קרי ליה 'אבד', **אפילו** פיגול
19 טעון עיבור צורה - דליק 'עין' 'עין' מנחת אף
20 לענין זה: מדרתם - איבא ועיבור צורה, הבא -
21 גמי. כדרשנין פרק קמא (תוספות ג, א) ובפרק
22 'איזוהו מקומן' (מכילת נב, ב): כיס אתה שורפה, ואי
23 אתה שורפה כלילה.

24 **תעשה** אפילו בשבת תעשה אפילו בטומאה
25 - הא דמפקדין הבא מחד קרא שבת
26 וטומאה - היינו משום דגלי דרומא גבי פסח
27 דרדשינן במבועד - אפילו בשבת, ואיטריך
28 קרא אחריתא גבי טומאה איש נרחה, ואין צבור
29 נרדחין ונראה. ודד מנייהו מפקדין: דשקולין הם,
30 ולא דמו לפסח.

הרי

1 **אבל צבור יביאה** - נרבה, שהרי מביאין חובה כיוצא בה פעמיים בכל יום. לא תעלו
2 - משמע לרבים קאמר. לא מביאי יחיד על המנחה הפנימי - דלא יביא, דהא
3 לא אשכחן לה. **משנה** התיי - היינו (מנחת) מנחת כהן גדול שנביא בכל יום,
4 כדכתיב: בא יצו את אהרן: 'מנחתה של שש' - על שם מנחת קרו להו 'תיי',
5 דכתיב (ויקרא ו) 'על מנחת בשמן תעשה'.
6 לא היו באין חצאין - שלא יביא חצי עשרון
7 בכרך מבינה, וחצי עשרון עברי. ואף על פי
8 שקריבה לחצאן, כדכתיב 'מנחתה בכרך'
9 - משמע: 'מנחתה של שלמה
10 (מחצה משלמה). מחצה מתוך שלם הוא
11 מביא. שמביא עשרון שלם ודחיה. ופי' אחר
12 תחתיו - קודם תמיד על בני הערבים, ולא
13 יביא חצי עשרון מבינו ולא חצי עשרונו של
14 ראשון. **גמרא** - למדור לומר 'מנחתה של
15 - מירבייבא דריו' משמע: אפילו כהן העמד
16 בין הערביים, אף על גב דכתיב 'חצי עשרון
17 דראשון. מחצה ראשון - שנשאר מכהן ראשון,
18 והמחצה שני שנשאר מכהן שני. 'תעבי' צורתה
19 =פסולת בלעיה. חזי להקריבה - כי אפשרי,
20 דזה חזי להקריבה, ודליק דעבי עיבור צורה.
21 לאיבוי אתי - ולשורפה לאחר. **אפילו** פיגול
22 - ופסול תמור דווא, ופסול אריתא דווא. טען
23 צורה. הכיני כהן גדול - דכתיב 'במנחת' ובתב
24 'מורבכת'. אויפה - בתמור תחילה, ואחר כך
25 מטנגה במנחת. **תאפינה** נאה - בשבת אפייה
26 בתמור תוא נאה, ואם מטנגה תחלה - הרי
27 דהא שחרהו כון השמן כון המנחת. **תאפינה**
28 נא - בשבת אפייה בתמור תוא נא, כמו
29 (שמות יב) 'אל האבלו ממנו גא, כלומר,
30 בכך תואו מביטלת קצתה, ואינה מביטלת כל
31 צורכה, היינו טען, ודבא מודו כולי עלמא
32 דהריוויה בעינן, כדכתיב 'על מנחת בשמן'
33 ובתב 'תופיני'. **תאפינה** רבה - אפיה רבה
34 אופה. מטנגה ואופת, אית רה - נא - משום
35 הכי, אופה אורי טיגון, ואית ליה נאה, משום
36 'כדי אופה תחלה, לישנא אחריתא: 'דבד' -
37 גדולה ומרוקעת ודקה, ודחו נטיה, ואית ליה
38 מטנגה תחילה, ואחר כך אופה. ואיכא טיגון נא,
39 ונאה וגדולה היא. לישנא אחריתא - 'תאפנה
40 רבה' - שריכבנה בשמן (קריבה נאה) והרבה,
41 ודחו נטיה. תחילה מטנגה, ואחר כך אופה
42 ואיכא נא ונאה. שלשתן שמעתי. עייבתן -
43 תקון החלות, שקרין אטיורי, ובלשתן ציפת
44 סוניה. **כפנים** - בעודה, דתמור על מחבת
45 הדי בעודה, ולישה וטריבה, ואף על גב דקודם
46 לתן שמן היא. והאי גמא אתי ליה. מרת יבש
47 לא נתקדשה, מדלא מציין לישת שאר מנחות
48 בפנים. אף בעינן פנים, דקסבר חצי עשרון פילו
49 היה חולק חביתי כהן גדול נמשח. והאי דלא
50 משוחו את העשרות ושלם - מפני שכל אדם
51 מודו בו מנחתו, ופעמיים ומציאו לחצי, אבל
52 זה אתו מסור אלא לכתיבים. **מנח** חצי פילו
53 - דהדות שבת? אישנא - נפחה ברות
54 כמו (שמות טו) 'נשפת ברות'. דבשיל אף
55 יביא - טמון בירקות, כהן גדול שילט
56 בה רות תעשה - 'על מחבת בשמן תעשה'
57 (ויקרא ו). כנגחת תמיוני - דהדות שבת.

1 **אבל צבור יהא מביא, שמביא חובה כיוצא בה?**
2 **תלמוד לומר "לא תעלו"**, יכול לא יעלו על מנחת
3 הפנימי, אבל יעלו על מנחת החיצון? **תלמוד לומר**
4 **"את שמן המשחה ואת קמרת הסמים לקדש כלל**
5 **אשר צויתך יעשו"** - אין לך אלא מה שאמרו בענין?
6 **אמר רב פפא: לא מביעאי קאמר, לא מביעאי ציבור**
7 **על מנחת החיצון - דלא אשכחן, ולא מביעאי יחיד**
8 **על מנחת הפנימי - דלא אשכחן, אלא אפילו יחיד**
9 **על מנחת החיצון, דאשכחן בנשיאים - הווראן שעה**
10 **הקתה. משנה** חביתי כהן גדול לא היו באין חצאין,
11 **אלא מביא עשרונו שלם והוצאה, מקריב מחצה בכרך**
12 **ומחצה בין הערבים. כהן שמביא מחצה שחרית,**
13 **ומת, ומינו כהן אחר תחתיו - לא יביא חצי עשרון**
14 **מבינו וחצי עשרונו של ראשון, אלא מביא עשרון**
15 **שלם (מחצה) והוצאה, מקריב מחצה, ומחצה אבד.**
16 **ומציאו שני חצאין קריבין, ושני חצאין אבדוין. גמרא**
17 **תנו רבנן: אילו נאמר "מנחת מחצית" - הייתי אומר:**
18 **מביא חצי עשרון מבינו שחרית ומקריב, חצי עשרון**
19 **מבינו ערבית ומקריב. תלמוד לומר "מחציתה בכרך**
20 **ומחציתה ערבון" - מחצה משלם הוא מקריב, והא**
21 **ביציד? מביא עשרון שלם והוצאה, ומקריב מחצה**
22 **בכרך ומחצה בין הערבים. נמא מחצה של בין הערבים או שאבד, יכול יביא חצי עשרון**
23 **מבינו ערבית וקריב? תלמוד לומר "מחציתה בכרך ומחציתה ערבון" - מחצה משלם הוא**
24 **מביא, הא ביציד? מביא עשרון שלם (מבינו) והוצאה, ומקריב מחצה ומחצה אבד, ומציאו**
25 **שני חצאין קריבין ושני חצאין אבדוין. כהן גדול שהקריב מחצה שחרית ומת, ומינו אחר**
26 **תחתיו, יכול יביא חצי עשרון מבינו או חצי עשרונו של ראשון? תלמוד לומר "ומחציתה**
27 **ערבון" - מחצה משלם הוא מביא ומקריב, הא ביציד? מביא עשרון שלם והוצאה ומקריב,**
28 **ומחצה אבד. ומציאו שני חצאין אבדוין, ושני חצאין קריבין. הני תנא קמיה דרב נחמן:**
29 **מחצה ראשון ומחצה שני - תעובר צורתן ויצאו לבית השורפה. אמר רבי רב נחמן:**
30 **בשלמא ראשון - איתו להקריבה, אלא שני - למה ליה עיבור צורה? מעקרא לאיבוד**
31 **קא אתי? דאמר לך מני? תנא דבי רבה בר אבהו היא, דאמר: אפילו פיגול מעני עיבור**
32 **צורה. לא אשי אמר: אפילו תיקא רבנן, כיון דבעינן דפלי בהו, אי פניו הוא מקריב ואי**
33 **פניו הוא מקריב - מוחזא חזו. איתמר: חביתי כהן גדול ביציד עושי אומק? רבי חיאי רבי**
34 **אבא אמר רבי יוחנן: אופה, ואחר כך מטנגה. רבי אסי אמר רבי הונא: מוטנגיה, ואחר**
35 **כך אופה. אמר רבי תיאי בר אבא: פותיה דידי מסתברא, "תפיני" - תאפינה נאה. רבי**
36 **אסי אמר: פותיה דידי מסתברא, "תפיני" - תאפינה נא. תנא: "תפיני" - תאפינה נא.**
37 **רבי אומר: תאפינה נאה. רבי יוסי אומר: תאפינה רבה, אית ליה נא, ואית ליה נאה.**
38 **תנן הקתם: חביתי כהן גדול - לישתן ועריכתן ואפייתן בפנים, ודוחות את השבת. מנא**
39 **הני מילי? אמר רב הונא: "תפיני" - תאפינה נאה, ואי אפי לה מאתמול - אינשפה**
40 **לה. מתקופ לה רב יוסף: אימא, דקבשי ליה בירקא? דבי רבי ישמעאל תנא: "תעשה"**
41 **ואפילו בשבת, "תעשה" - ואפילו בטומאה. אבוי אמר, אמר קרא "סלת מנחת המיד",**

הרי

1 תלמוד לומר וכו' ככל אשר צויתך יעשו - ותמה למה לי קרא דלא תעלו עליו קטרת
2 ורה', ותפיק ליה מביא? ואומר רבי יהודה אמרנו דצבור הוא המפקד שלא
3 ישנו, ולא יחיד כעין צבור - מביא. ותמה דאם כן, ללא תעלו בלשון רבים למה לי? דמיניה
4 דרשינן לעיל צבור ויחיד מקטרת ויהו ויש לומר: והוי אמרנא, צבור שרי לגבי קטרת נרבה
5 על מנחת הפנימי, ודחי שפיר בכלל 'כאשר'
6 צויתך, כיון דמיניה חובה (או) מיתו נרבה.
7 ונראה דלא מהדר אלא אקטרת ממים, דשיין
8 לזמנח הקטרת בהחיא פרישאה, אבל אמאי דלא
9 כתיב קטרת - לא מהדר (והוה אמרנא דעל מנחת
10 החיצון מביא).

רבא

רבי ירמיה בעא מיבדוק לרבי זעירא, אמר ליה: ביצד הוא אומר על שמן ערב? אמר ליה: "אשר נתן ריח טוב בשמן ערב". אמר ליה: "אשר נתן ריח טוב בעצי בשמים".

יצחק בר אבא בר מהמיה ורב חננאל הווין יתבין. חד אמר: "ברוך שנתן ריח טוב בעצי בשמים". וחרנה אמר: "ברוך שנתן ריח טוב בעשב הארץ".

מתביב מון דמר "בעשב הארץ" למן דמר "בעצי בשמים": וכי עצים הן? אמר ליה: ודכתוב (יהושע ב): **ותטמנם בפשתי העץ**, וכי עצים הן?

סלקון לבית רב, ושמעון בר חזנה בשם רב: "אשר נתן ריח טוב בעצי בשמים". גניבא אמר:

[דף נ' ע"א]

שמון לזוהמא – אינו צריך לברך. אמר רבי יודן: ואפילו קווי לתוף ידו.

רבי חלבו, רב חזנה בשם רב: המרבץ אלינתיית בתוף ביתו – אינו צריך לברך. אמר רב חסדא: על כולן הוא אומר: "אשר נתן ריח טוב בעצי בשמים" בר מן אהן מוסבין דימר: "אשר נתן ריח טוב במיני בשמים".

הלכה ז'

מתני' הכיאו לז מליח בתחילה ופת עמו – מברך על המליח ופטר את הפת, שהפת מפילה לז. זה הכלל: כל שהוא עיקר ועמו מפילה – מברך על העיקר ופטר את המפילה.

גמרא רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן: מתנייתא עד שלא למדו סעודת מזלבים ובמקום שעושים את המליח עיקר, אבל במקום שאין עושין את המליח עיקר – לא ברא.

רבי ירמיה בשם רב: פיתא ופרור – אומר על הפרור. במקום שעושין את הפרור עיקר. אבל במקום שאין עושין את הפרור עיקר – לא ברא.

רבי סימון בשם רבי שמעון בן לקיש, שקיזמי ופיתא – אומר על השקיזמי. במקום שעושין את השקיזמי עיקר. אבל במקום שאין עושין את השקיזמי עיקר – לא ברא.

הלכה ח'

מתני' אבל תאנים וענבים ורמונים – מברך עליהן שלש ברכות: דברי רבן גמליאל. והכמים אומרים: ברכה אחת. רבי עקיבה אומר: אפילו אבל שלק והוא מוזנו – מברך עליו שלש ברכות.

השונה מים לצמא – אומר: "שהכל נהיה בברו". רבי יהודה אומר: "בורא נפשות רבות וחסרונן".

גמרא רבי סימון, רבי תדאי בשם רבי יהושע: אבל במזרחיה של תאנה וביא לאכול במערכה – צריך לברך. אבא בר רב חזנה

[דף נ' ע"ב]

אמר: וזו ישן וזו חדש – צריך לברך. שינוי יין – אין צריך לברך. שינוי מקום – צריך לברך. הפיע דעתו – כמי שהוא שינוי מקום. רבי, על כל חבית וחבית שהיה פותח – היה מברך עליה. ומה היה אומר? רבי יצחק רובה בשם רבי: "ברוך הטוב והמטיב".

מעשה ברבי עקיבה שעשה משתה לשמעון בנו. על כל חבית וחבית שהיה פותח – היה מברך עליה ואומר: "חמרא טובא לחיי רבנן וילתמידיהון".

השותה מים לצמא – אומר: ברוך "שהכל נהיה בדברו". אמר רבי יונה: הוין ממי דקרים.

אמר רבי יוסי: ולכל מים שהוא צמא לחן. אמר רבי אבון: השותה מי דקרים מהו אומר? "ברוך שברא מי רפואות". אית תניי תני: "מי דקרים". ואית תניי תני: "מי דקלים". מאן דמר "מי דקרים" – שחן דוקרין את המרה. ומן דמר "מי דקלים" – שחן יוצאין מבין שני דקלים.

הדרן עלה ביצד מברכין

פרק שביעי

שלשה שאכלו באחת – חייבין לזמן. אבל דמאי, ומעשר ראשון שניטלה תרומתו, ומעשר שני והקדש שנפדו, והשמש שאכל ביות, והבית –

[דף נ"א ע"א]

מזמנין עליהן. אבל אכל טבל, ומעשר ראשון שלא ניטלה תרומתו, ומעשר שני והקדש שלא נפדו, והשמש שאכל פחות מבית, והנכרי – אין מזמנין עליהן.

גמרא הקא איתמר: אין רשאין לחלק. וכה איתמר: חייבין לזמן! שמואל אמר: כאן – בתחלה. כאן – בסוף.

אי זהו בתחילה, ואי זהו בסוף? תרין אמורין, חד אמר: נתנו דעת לאכול – זהו בתחילה. אכלו פזית – זהו בסוף. ותרנה אמר: אכלו פזית – זהו בתחילה. גמרו אכילתן – זהו בסוף.

רבי אבא בשם רב הונא, רבי זעירא בשם אבא בר ירמיה: שלשה – חובה. שנים – רשות. אמרה רבי זעירא קומי רבי יסא, אמר ליה: אני אין לי אלא משנהו שלשה שאכלו באחת – חייבין לזמן! רבנן דהקא בדעתון, ורבנן דהתם בדעתון. שמואל אמר: שנים שדנו – דיניהן דין אלא שהוא נקרא בית דין חצוף. רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש תרוניהון אמרי: אפילו שנים שדנו –

[דף נ"א ע"ב]

אין דינן דין.

רב הונא אמר: שלשה שאכלו זה בפני עצמו וזה בפני עצמו, ונתערבו – מזמנין. רב הסדא אמר: והן שבאו משלש חברות. על דעתיה דרבי זעירא והבותרתיה – והן שאכלו שלשה באחת.

רבי יונה, על הדין דרב חונא: הטביל שלשה איזובות זה בפני עצמו וזה בפני עצמו, ונתערכו – מזה בזה. רב הסדא אמר: והן שבאו משלש חבילות. על דעתיה דרבי זעירא וכתבורתה – והוא שהטביל שלשתן כאחת.

אין תימר: אין למידין אוזב מברכהו ואנן חזינן רבנן קיימין בסופה, וילפינן מטיט הנרוק! כפי דתנינן תמן: הרחיק את הסיפוד מן הדפנות שלשה טפחים – פסילה, הא פחות מיכן – כשירה. מהו לישן תחתיה? התיב רבי יצחק בן אלישיב, הרי טיט הנרוק – משלים במקנה ואין מטבילין בו, אף הכא – משלים בסופה ואין ישינן תחתיו.

שלשה שאכלו פאחת וביקש אחד מהן לילך לו, דבית רב אמרי: יברך ברכה ראשונה וילך לו. אי זו היא ברכה ראשונה? דבית רב אמרי: זו ברכת הזימון. רבי זעירא בשם רב ירמיה: זו "הזן את הכל". רבי חלבא בר חנן בשם רב: זו "הזן את הכל". התיב רב ששת: והא מתניתא פליגא! שנים שלשה – חייבין בברכת הזימון,

[דף נ"ב ע"א]

הא ארבעה – לא! אין תימר ברכת זימון ראשונה, ניתני ארבעה! אשפחן תני ארבעה. אין תימר זו "הזן את הכל" – קשיא. אין תימר זו "הטוב והמטיב" – לית את יכיל, שנייא היא, דאמר רב חונא: משנייתנו הרוגי פיתר לקבורה – נקבעה הטוב והמטיב! הטוב – שלא נסרהו. והמטיב – שנייתנו לקבורה.

אמר רב חונא: תיפתר פרבי ישמעאל, דרבי ישמעאל אמר: הטוב והמטיב – דבר תורה! דכתיב (דברים ח): **ואכלת ושבעת וברכת** – זו ברכת הזימון. **את ה' אלהיך** – זו "הזן את הכל". **על הארץ** – זו ברכת הארץ. **הטובה** – זו ברכת בונה ירושלים. וכן הוא אומר (דברים א): **ההר הטוב הזה והלבנון.**

אשר נתן לך – זה הטוב והמטיב.

כתוב בתורה ברכה לפניה, ואין כתוב בתורה ברכה לאחריה! מה פתיב בה לפניה? (דברים לב) **כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלהינו.** פתיב במוזן ברכה לאחריה, ואין פתיב לפניו. מה פתיב לאחריו? **ואכלת ושבעת וברכת!**

ומניין ליתן את האמור בזה, ואת האמור בזה בזה? רבי שמואל בר נחמני בשם רבי יונתן: אתיא שם שם לגזירה שוה, מה שם שנאמר בתורה – ברכה לפניו, אף שם שנאמר במוזן – ברכה לפניו. ומה

[דף נ"ב ע"ב]

שם שנאמר במוזן – ברכה לאחריו, אף שם שנאמר בתורה – לאחריה.

עד בְּדוֹן בְּרַבִּי עֲקִיבָא. בְּרַבִּי יִשְׁמַעְיָאל? רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי יִשְׁמַעְיָאל: קַל וְחוֹמֵר, מַה אִם מוֹזוֹן שְׂאִין מְעוֹן בְּרַכָּה לְפָנָיו – מְעוֹן בְּרַכָּה לְאַחֲרָיו. תּוֹרָה שֶׁהִיא מְעוֹנָה בְּרַכָּה לְפָנָיה – אֵינּוּ דִין שֶׁתְּהֵא מְעוֹנָה בְּרַכָּה לְאַחֲרֶיהָ!

עד בְּדוֹן תּוֹרָה. מוֹזוֹן? מַה אִם תּוֹרָה שְׂאִינָה מְעוֹנָה בְּרַכָּה לְאַחֲרֶיהָ – מְעוֹנָה בְּרַכָּה לְפָנָיה. מוֹזוֹן שְׂמַעוֹן בְּרַכָּה לְאַחֲרָיו – אֵינּוּ דִין שְׂמַעוֹן בְּרַכָּה לְפָנָיו!

רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי נִתָּן. רַבִּי יִצְחָק אָמַר: (שמואל א, ט) **כִּי הוּא יִבְרַךְ הַזֶּבַח אַחֲרֵי כֵן יֵאָכְלוּ הַקְּרָאִים**. רַבִּי נִתָּן אָמַר: (שמות כג) **וְעַבְדְּתֶם אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם וּבִרְךָ אֶת לַחֲמֶיךָ וְאֶת מִימֶיךָ**. אֵימַתִּי הוּא קְרוֹי לַחֲמֶיךָ וְאֶת מִימֶיךָ? עַד שְׁלֹא אָכַלְתָּ.

רַבִּי אֹמֵר: מַה אִם בְּשַׁעֲהָ שְׂאֵכֵל וְשָׁבַע – צָרִיךְ לְבָרוּךְ, בְּשַׁעֲהָ שֶׁהִיא תָּאֵב לֵאכּוֹל – לֹא כָּל שֶׁבֶן! עַד בְּדוֹן מוֹזוֹן. תּוֹרָה? מַה אִם מוֹזוֹן שְׂאִינּוּ אֶלָּא "חַיֵּי שַׁעֲהָ" – מְעוֹן בְּרַכָּה לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו, תּוֹרָה שֶׁהִיא "חַיֵּי עַד" – לֹא כָּל שֶׁבֶן.

רַבִּי זְעִירָא בְּעֵי: אֵילִין שְׁלִשָּׁה קְרוּיֹת מַה אֶת עֶבֶד לוֹן? כְּשִׁלְשָׁה שְׂאֵכְלוּ בְּאַחַת, אוּ כְּשִׁלְשָׁה שְׂאֵכְלוּ זֶה בְּפָנָי עֲצָמוֹ וְזֶה בְּפָנָי עֲצָמוֹ? אֵין תַּעֲבָדִינוּן כְּשִׁלְשָׁה שְׂאֵכְלוּ בְּאַחַת, הֲרֵאשׁוֹן – מְבָרַךְ בְּרַכָּה רֵאשׁוֹנָה, וְהֲאֲחֲרוֹן – בְּרַכָּה אַחֲרוֹנָה, וְהֲאֲמֻצְעֵי – אֵינּוּ מְבָרַךְ כָּל עֵינָר. אֵין תַּעֲבָדִינוּן כְּשִׁלְשָׁה שְׂאֵכְלוּ זֶה בְּפָנָי עֲצָמוֹ וְזֶה בְּפָנָי עֲצָמוֹ וְזֶה בְּפָנָי עֲצָמוֹ, אֲפִילוּ הֲאֲמֻצְעֵי – מְבָרַךְ לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו.

אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אֲבָדִימָא: לֹא לְמַדּוּ בְּרַכַּת הַתּוֹרָה מִבְּרַכַּת הַזֵּימּוֹן אֶלָּא לְרַבִּים.

[דף נ"ג ע"א]

וְאִם לְרַבִּים, אֲפִילוּ בֵּינוּ לְבֵין עֲצָמוֹ – לֹא יִבְרַךְ!

אָמַר רַבִּי אֲבָא מְרִי אַהוּי דְרַבִּי יוֹסִי: עֲשֹׂאוּהָ כְּשֶׁאָר כָּל מְצוֹתֶיהָ שֶׁל תּוֹרָה. מַה שְׂאָר כָּל הַמְצוֹת – מְעוֹנֹת בְּרַכָּה, אִף זֶה – מְעוֹנָה בְּרַכָּה.

אָכַל דְּמָאֵי. הֵדָא אָמְרָה: אָכַל פִּירוֹת, סָפַק נִיתְקַנּוּ סָפַק לֹא נִיתְקַנּוּ – מוֹמְנִין. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן אַהוּי דְרַבִּי בְּרַכּוּת: בְּשַׁעֲהָ שְׁנֹזְרוּ עַל הַדְּמָאֵי – רוֹב עַמֵּי הָאָרֶץ הֵיוּ מְכַנְּסִין לְכַתִּיבָהּ.

וַיִּי דָא אָמְרָה? דָּא, כּוֹתֵי – מוֹמְנִין עֲלוּי. וְאֵהֵן כּוֹתֵי לָאו סָפַק הוּא? אָמַר רַבִּי אֲבָא: תִּפְתָּר כְּמִן דְּמַר: [כּוֹתֵי כְּיִשְׂרָאֵל, דְּאִיתְפְּלְגוּן:] כּוֹתֵי – כְּגוּי; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּין שְׁמַעוֹן כֵּן גְּמַלִּיאֵל אָמַר: כּוֹתֵי כְּיִשְׂרָאֵל לְכָל דְּבַר.

הַלְכָה ב'

מַתְנִי נְשִׁים וְעַבְדִּים וְקַמְנִים – אֵין מוֹמְנִין עֲלֵיהֶן. עַד כַּמָּה מוֹמְנִין? עַד כּוֹתֵי. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: עַד כַּבִּיצָה.

גמרא רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי, רבי יוסי בן שאול בשם רבי: קטן – עושין אותו סניף לעשרה. והתני: אין מדקדקין בקטן? אמר רבי יוסי: קיימא רבי סימון, רבי חנינא, רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי: לשני קטנים נצרכה, שאם היה קטן – עושין אותו

[דף נ"ג ע"ב]

ספק. ספק – עושין אותו ודאי.

רבי יהודה בר פוי בשם רבי יוסי: תשעה נראין בעשרה, מה מומנין? מסויימין? אלא אפילו קטן ביניהן. רבי ברכיה אמר: רבי יעקב בר זבדי בעא קומי רבי יוסי: כמה דברים אמורים תפן: קטן – עושין אותו סניפין לעשרה. ומר אף הכא: עושין אותו סניף לשלשה! מה תפן שמופירין את השם – עושין אותו סניף, כאן שאין מופירין את השם – לא כל שבין!

אמר ליה: והא אינו כל שבין? תפן, על ידי שהן אמרים את השם – עושין אותו סניף. וכאן שאין קורין את השם – אין עושין אותו סניף.

תני: קטן וספר תורה – עושין אותו סניף. אמר רבי יודן: ביני מתניתא: קטן לספר תורה – עושין אותו סניף!

מאימתי עושין אותו סניף? רבי אבינא אמר: איתפלגון רב חונא ורב יהודה, תרויהון בשם שמואל. חד אמר: כדי שיהא יודע טיב ברכה. והרנה אמר: שיהא יודע למי הוא מברך.

אמר רבי נסא: כמה זימנין אכלית עם רבי תהליפא אבא, ועם אננייא בר סייי חביבי, ולא זמנין עלי עד שהבאתי שתי שערות.

שמואל בר שילת בעא קומי רב: ואית דאמרי, בעון קומי רבי שמואל בר שילת: תשעה פת, ואחד ירק? אמר לון: מומנין. שמונה פת, ושנים ירק? אמר לון: מומנין. שבעה פת, ושלושה ירק? אמר לון: מומנין.

רבי אבינא בעי: מחצה למחצה מהו? אמר רבי זעירא: עד דאנא תפן אצרכה לי, מיצרי לי מינך לא שאלתיה.

רבי ירמיה בעי: אותו שאכל ירק, מהו שייכרד? מחלפה שיטתיה דרבי ירמיה?

תני: שלש מאות גזירין עלו בימי רבי שמעון בן שטח. מאה וחמשים –

[דף נ"ד ע"א]

מצא להן פתה, ומאה וחמשים – לא מצא להן פתה. אתא גבי ינאי מלכא, אמר ליה: אית הכא תלת מאה גזירין, בעיין תשע מאה קרבנין. אלא יהב את פלגא מן דידה, ואנא פלגא מן דידי. שלח ליה ארבע מאה וחמשים.

אזל לישנא בישא ומר ליה: לא יהב מן דידיה בלום. שמע ינאי מלכא, וכעס. דחל שמעון בן שטח, ויערק.

בְּתַר יוֹמִין סְלִקוּן בְּנֵי נֶשׁ רַבְרַבִּין מִזַּן מַלְכוּתָא דְפָרַס גְּבִי יִצְחָי מַלְכָּא. מִן דִּיתְבִּין אַכְלִין, אָמְרִין לֵיהּ: נְהִירִין אַנְן, דְהוּהוּ אֵית הָכָא חַד גְּבַר סַב, וְהוּהוּ אָמַר קוּמִין מִילִין דְהִתְקַמְהוּ: תְּנִי לֹון עוּבְדָא, אָמְרִין לֵיהּ: שְׁלַח וְאִייתִיתִיהּ.

שְׁלַח וְיָתֵב לֵיהּ מִילָא, וְאָתָא וְיָתֵיב לֵיהּ בֵּין מַלְכָּא לְמַלְכָּתָא. אָמַר לֵיהּ: לְמָה אַפְלִית בֵּי? אָמַר לֵיהּ: לָא אַפְלִית בְּדָ! אֶת – מַמְמוֹנָךְ, וְאָנָא – מִן אוֹרִיתִי! דְכָתִיב (קהלת ז): **כִּי בִצֵּל הַחֲכָמָה בִּצֵּל הַכֶּסֶף**. אָמַר לֵיהּ: וְלָמָה עָרַקְתָּ? אָמַר לֵיהּ: שְׁמַעִית דְמָרִי פְעַם עָלִי, וּבַעִיית מְקַיִמָה הַדִּין קְרִינָא (ישעיה כח): **חֲבִי כַמַּעַט רָגַע עַד יַעֲבֹר זַעַם**, וְקָרָא עֲלוּי (קהלת ז) **וְיִתְרוֹן דַּעַת הַחֲכָמָה תַּחֲיָהּ בַּעֲלֵיהּ**.

אָמַר לֵיהּ: וְלָמָה יִתְבַּת בֵּין מַלְכָּא לְמַלְכָּתָא? אָמַר לֵיהּ: בְּסִיפְרָא דְבָן סִירָא כְּתִיב: סִלְסִלָהּ וְתִרְוּמָמָךְ, וּבִין גְּגִידִים תּוֹשִׁיבָךְ. אָמַר: הָבִו לֵיהּ פְּסָא דְלִבְרִיךְ, נָסַב פְּסָא וּמַר: נְבָרְךָ עַל הַמּוֹזוֹן שְׂאֵכֵל יִצְחָי וְחֲבִירֵי: אָמַר לֵיהּ: עַד פְּדוֹן אֶת פְּקֻשִׁיתְךָ! אָמַר לֵיהּ: וּמָה נָאמַר? עַל הַמּוֹזוֹן שְׂלֵא אַכְלָנוּ? אָמַר: הַבּוֹן לֵיהּ דְלִיכּוּל, יִתְבּוּ לֵיהּ וְאָכֵל, וּמַר: נְבָרְךָ עַל הַמּוֹזוֹן שְׂאֵכְלָנוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: הוֹלְקִין עַל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן שְׁטַח, רַבִּי יִרְמְיָהּ אָמַר: עַל הִרְאִשׁוֹנָה, רַבִּי אַבָּא אָמַר: עַל הַשְּׁנִינָה, מַחֲלַפָּה שִׁיטְתִּיהּ דְרַבִּי יִרְמְיָהּ! הֲתָם – צְרִיכָה לֵיהּ, וְכָה – פְּשִׁיטָא לֵיהּ! הֵן דְצְרִיכָה לֵיהּ – בְּרַבְּנָן, הֵן דְפְּשִׁיטָא לֵיהּ – בְּרַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל.

תְּנִי: רַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמַר: עֲלָה הִיסֵב וְאָכֵל עִמָּהּ, אַף עַל פִּי שְׂלֵא אָכֵל בְּצִית דְגָן – מוֹזְמִינִי; דְבָרֵי חֲכָמִים, רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲהוּא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: לְעוֹלָם אִין מוֹזְמִינִין עֲלוּי עַד שְׂיֵאכֵל בְּצִית דְגָן.

תְּנִי: שְׁנַיִם פַּת, וְאַחַד יֶרֶק – מוֹזְמִינִין, מוֹתְנִיתָה – בְּרַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל.

[דף נ"ד ע"ב]

הַלְכָּה ג'

מתני' ביצד מוֹזְמִינִי? בְּשִׁלְשָׁה – אוֹמַר: "נְבָרְךָ", בְּשִׁלְשָׁה וְהוּא – אוֹמַר: "בְּרַכּוּ", בְּעֶשְׂרֵה – אוֹמַר: "נְבָרְךָ לְאַלְהֵינוּ", בְּעֶשְׂרֵה וְהוּא – אוֹמַר: "בְּרַכּוּ", אֶחָד עֶשְׂרֵה, וְאַחַד עֶשְׂרֵה רַבּוּא.

בְּמֵאָה – אוֹמַר: "נְבָרְךָ לְה' אֱלֹהֵינוּ", בְּמֵאָה וְהוּא – אוֹמַר: "בְּרַכּוּ", בְּאַלְפֵי – אוֹמַר: "נְבָרְךָ לְה' אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל", בְּאַלְפֵי וְהוּא – אוֹמַר: "בְּרַכּוּ", בְּרִיבּוּא – אוֹמַר: "נְבָרְךָ לְה' אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי צְבָאוֹת יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים עַל הַמּוֹזוֹן שְׂאֵכְלָנוּ".

רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אוֹמַר: לְפִי רֹוב הַקְּהָל – מְבָרְכִים, שְׁנַאֲמַר (תהילים סח, כו): **בְּמִקְהָלוֹת בְּרַכּוּ אֱלֹהִים ה' מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל**.

אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה: מָה מְצִינוּ בְּבֵית הַפְּנִסֵּת, אֶחָד מְרוּבִין וְאַחַד מוֹעֲטִין – אוֹמַר: "בְּרַכּוּ אֶת ה'"; רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמַר: "בְּרַכּוּ אֶת ה' הַמְּבֹרָךְ".

גמרא דְלָמָה, רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲהוּא וְרַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲהוּא וְרַבִּי חֲנִינָא בַּר בָּא, רַבִּי חֲנִינָא חֲבֵרוֹן דְרַבְּנָן הוּוּ וְיִתְבִּין אַכְלִין, נָסַב רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲהוּא כְּפָא וּבִירָךְ, וְאָמַר: "נְבָרְךָ" וְלֹא אָמַר "בְּרַכּוּ".

אָמַר לִיהוּ רַבִּי חֵיזַי בַּר בָּא: וְלָמָּה לֹא אָמַרְתָּ "בְּרַכּוֹ"? אָמַר לִיהוּ: וְלֹא בִּן תַּנְיִי: אֵינִי מוֹדְקִין בְּדַבְרֵי בֵּין שְׁאֹמֵר "בְּרַכּוֹ" – אֵינִי תוֹפְסִין אוֹתוֹ עַל כֶּה. וְהַנּוֹקְדִין – תוֹפְסִין אוֹתוֹ עַל כֶּה. וּבְאִישׁ לְרַבִּי זְעִירָא בְּגִין דְּצוּחַ רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אַחָא לְרַבִּי חֵיזַי בַּר בָּא "נּוֹקְדָנָא".

שְׁמוּאֵל אָמַר: אֵינִי מוֹצִיא אֶת עַצְמִי מִן הַכֶּלֶל. הוֹתִיבוּן: הֲרֵי בְּרַבְתְּ הַתּוֹרָה, הֲרֵי הוּא אֹמֵר בְּרַכּוֹ! אָמַר רַבִּי אֲבוּן: מִפְּיֵין דְּיִמְר "הַמְּבֹרָךְ" – אַף הוּא אֵינִי מוֹצִיא עַצְמוֹ מִן הַכֶּלֶל.

רַבִּי אֲבָא בַר זְמִינָא הוּדָה מְשַׁמֵּשׁ קוּמֵי זְעִירָא. מוֹג לִיהוּ כָּסָא. אָמַר לִיהוּ: סַב בְּרִיךְ. אָמַר לִיהוּ: וְהַב דַּעְתָּךְ דְּאֵת מִישְׁתֵּי הוֹרְנַת. דְּתַנְיִי: הַשְּׁמֵשׁ מְבֹרָךְ עַל כָּל כּוֹס, וְאֵינִי מְבֹרָךְ עַל כָּל פְּרוּסָה וּפְרוּסָה.

אָמַר לִיהוּ: כְּמָא דְאַנָּא יְהַב דַּעְתִּי מִפְּקָא יְתִיד: יְדֵי הוֹבְתָךְ בְּכַרְפְּתָהּ, בִּן הַב דַּעְתָּךְ מִפְּקָא יְדֵי הוֹבְתִי בְּאֲמוֹן.

[דף נ"ה ע"א]

אָמַר רַב תַּנְחוּם בַּר יְרֻמְיָה: מוֹתִינִתָּא אֲמָרָה בִּן, הַמְּתַעֲפֵס – לֹא יֵצֵא, וְהַשּׁוֹמֵעַ מִן הַמְּתַעֲפֵס – לֹא יֵצֵא.

בְּמֵאָה אֹמֵר כּוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: זֶה דְּבַרֵּי רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי. אָכַל דְּבַרֵּי חֲכָמִים – אֶחָד עֶשֶׂר, וְאֶחָד עֶשֶׂר רִיבּוּא.

רַבָּא אָמַר: הֲלִכְהָ כְּמִי שְׁאֹמֵר אֶחָד עֶשֶׂר, וְאֶחָד עֶשֶׂר רִיבּוּא..

מַנְיִין לַעֲדָה שְׁהִיא עֶשְׂרֵה? רַבִּי בָּא וְרַבִּי יִסָּא בִּשְׁם רַבִּי יוֹחָנָן: נֶאֱמַר כָּאן עֲדָה, וְנֶאֱמַר לְהֵלֵן עֲדָה. מַה עֲדָה שְׁנַאֲמַר לְהֵלֵן – עֶשְׂרֵה, אַף עֲדָה שְׁנַאֲמַר כָּאן – עֶשְׂרֵה.

אָמַר רַבִּי סִימוּן: נֶאֱמַר כָּאן תּוֹף, וְנֶאֱמַר לְהֵלֵן תּוֹף (בראשית מב) וַיָּבֹאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִשְׁבֹּר בַּר בְּתוֹף הַבָּאִים. מַה תּוֹף הָאֵמּוֹר לְהֵלֵן – עֶשְׂרֵה, אַף כָּאן – עֶשְׂרֵה. אָמַר לִיהוּ רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי בּוֹן: אִם מוֹתוֹף אֵת יְלִיף לֵה – סָגִין אֵינּוּן! אֵלָּא נֶאֱמַר כָּאן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְנֶאֱמַר לְהֵלֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. מַה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַאֲמַר לְהֵלֵן – עֶשְׂרֵה, אַף כָּאן – עֶשְׂרֵה.

מַה מְקִימִין רַבָּנָן טַעְמָא דְרַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי בְּמַקְהֵלוֹת – כְּכֹל קְהִילָה וְקְהִילָה. אָמַר רַבִּי חֲנִינָא בְּרִיה דְרַבִּי אַבְהוּ: בְּמַקְהֵלוֹת כְּתִיב.

פִּיסקָא. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה, וְכוּ'. רַבִּי חֵיזַי בַּר אֲשִׁי קָם מִקְרֵי בְּאוּרִייתָא, וְאָמַר "בְּרַכּוֹ" וְלֹא אָמַר "הַמְּבֹרָךְ". כְּעוֹן מִישְׁתַּקְיָהוּ! אָמַר לְהוֹן רַב: אַרְפּוּנִיָּה דְנַהֲיַג כְּרַבִּי עֲקִיבָה.

רַבִּי זְעִירָא קָם מִקְרֵי כְּהֵן בְּמָקוֹם לְוִי וּבִירָךְ לְפָנֶיהָ וְלֹא חֲרִירָה, וְכְעוֹן מִישְׁתַּקְיָהוּ! אָמַר לְוִן רַבִּי חֵיזַי בַּר אֲשִׁי: אַרְפּוּנִיָּה, דְּכֵן אֵינִין נְהִיגוֹן גְּבִייהוּ.

כְּתִיב (נחמיה ח): וַיְבָרַךְ עוֹרָא אֶת ה' הָאֱלֹהִים הַגְּדוֹל. כְּמָה הוּא גּוֹדְלוֹ? גְּדוֹל בְּשֵׁם הַמְּפֹרָשׁ. רַב מַתְּנָה אָמַר: גְּדוֹל בְּכַרְכָּה. רַבִּי סִימוּן בִּשְׁם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בִּן לׁוֹי: לְמָה נִקְרוּ אֲנָשֵׁי כְּנַסַּת הַגְּדוֹלָה? שְׁהַחֲזִירוּ הַגְּדוֹלָה לְיוֹשֻׁעָה. אָמַר רַבִּי פְּנֵחָם: מַשָּׁה הִתְקִין מִטְּבַעָה שֶׁל תְּפִילָּה, הָאֵל הַגְּדוֹל הַגְּבוּר

והנזרא. ירמיה אמר (ירמיה לב): **האל הגדול הגבור ולא אמר הנזרא.** למה אמר הגבור? לזה נאח לקרות גבור, שהוא רואה הורבן ביתו ושותק. ולמה לא אמר נזרא? אלא שאינו נזרא אלא בית המקדש, שנאמר **נזרא אלהים ממקדשי.** דניאל אמר (דניאל ט): **האל הגדול והנזרא,** ולא אמר הגבור. בניו מסורין בקולרין, היכן היא גבורתו! ולמה אמר הנזרא? לזה נאח לקרות נזרא, בנזראות שעשה לנו בכבשן האש. וכיון שעמדו אנשי כנסת הגדולה, החזירו הגדולה ליושנה, האל הגדול הגבור והנזרא.

ובקשר ודם יש בו פח ליתן קצבה לדברים הללו? אמר רבי יצחק בן אלעזר: יודעין הן הנביאים שאלוהן אמיתי ואינו מחניפין לו.

הלכה ד'

מתני' שלשה שאכלו באחת - אינו רשאי ליחלק. וכן ארבעה, וכן חמשה. שלשה - נחלקין עד עשרה. ועשרה - אינו נחלקין עד שיהיו עשרים.

גמרא תני: היה יושב ואוכל בשבת, ושכח ולא הזכיר של שבת - רב אמר: חזר. ושמואל אמר: אינו חזר. שמעון בר בא בשם רבי יוחנן: ספק הזכיר של ראש חדש ספק לא הזכיר - אין מחזירין אותו.

[דף נ"ה ע"ב]

אשכח תני ופליגי, כל יום שיש בו קרבן מוסף, כגון ראש חודש וחולו של מועד - צריך להזכיר מעין המוארע. אם לא הזכיר - מחזירין אותו. וכל שאין בו קרבן מוסף, כגון חנוכה ופורים - צריך להזכיר מעין המוארע. אם לא הזכיר - אין מחזירין אותו.

הנן בר אבא ורבארייא הוו יתבין אכלין בשבתא מן דאכלין ובכרין קם אול ליה. חזר לגבן אשכחנן בכרין. אמר: ולא כבר בירכנו? אמרין ליה: מכרין וחזירין ומכרין דאשכחן מדכרא דשבתא.

לא אמר בן רבי בא בשם רבי הונא, רבי ירמיה ממו בה בשם רב: שכח ולא הזכיר של שבת - אומר אשר נתן מנוחה לעמו ישראל. בן בשחפייע דעתו, וכן בשלא חפייע דעתו.

תני: עשרה בני אדם שהיו מחלקין בדרך, אף על פי שכולם אוכלין מפך אחד - כל אחד ואחד מכרף לעצמו. ישבו ואכלו, אף על פי שכל אחד ואחד אוכל מפך עצמו - אחד מכרף על ידי כולם. רבי ירמיה זמין לחבריה בפונדקא.

הלכה ה'

מתני' שתי חבורות שהיו אוכלין בבית אחד, בזמן שמקצתן רואין אילו את אילו - הרי אלו מצטרפין לזמין. ואם לאו - אלו מזמנין לעצמן ואילו מזמנין לעצמן. ואין מכרין על חייז עד שיתן לתוכו מים; דברי רבי אלעזר. וחכמים אומרים: מכרין.

גמרא רבי יונה ורבי אבא בר זימנא בשם רבי זעירא: לשני בתים נצרכה. אמר רבי יוחנן: והן שנכנסו משעה ראשונה על מנת בן.

אילין בית גשיאי, מה את עבד לון, כבית אחד או בשני בתים? נאמר, אם היה דרכן לעבור אילו על אילו – מומנין. ואם לאו – אין מומנין.

רבי ברכיה מוקים לאמוריה על תרעא מציגינא דבי מדרשא והוא מופון על אילין ועל אילין.

אין מברכין על הניז עד שימתן לתוכו מים; דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים: מברכין. רבי זריקא בשם רבי יוסי בן חנינא: מודים חכמים לרבי אליעזר בכוס של ברכה – שהוא נתן לתוכו מים כל שהוא. נהיגין רבנן בההון כסא דקידושא.

מילתא דרבי יוסה פליגא אדרבי יונה! דרבי יונה טעם כסא ומתקן לה.

[דף נ"ו ע"א]

אין תימר שהוא מווג, והתני: השותה משקין מווגין שעבר עליהן הלילה – דמו בראשו. אמר רבי יוחנן: והן שלגו בכלי מתכות.

רבי ירמיה בשם רבי יוחנן: ראשונים היו שואלין: שמאל מהו שתסייע לימין ככוס של ברכה? את שמע מינה תלת, את שמע שהוא צריך לתופסו בימין. וצריך שתהא ידו גבוהה מן השולחן טפת. צריך שנותן עיניו בו.

אמר רבי אחא: שלשה דברים נאמרו בכוס של ברכה. מלא, עיטור, ומודה. ושלשתן בפסוק אחד (דברים לג) **נפתלי שבע רצון ומלא ברבת ה' שבע – עיטור. רצון – מודה. מלא – כמשמעו.**

אמר רבי חנינא: אם עשיתה בן, מה כתיב תפון? **ים ודרום ירשה** – את זוכה לירש העולם הזה והעולם הבא.

אמר רבי אלעזר: כוס פגום – אין מברכין עליו. טעמו – פגמו. את שמע מינה תלת, שמע מינה: כוס פגום – אין מברכין עליו, וצריך שיהא בו בשיעור, וטעמו פגמו.

אמר רבי תנחום בר יודן: כבוד היום – קודם לכבוד לילה. קדושת הלילה – קודמת לקדושת היום. אי זהו כבוד היום? רבי יוסה בשם רבי יעקב בר אחא, ורבי אלעזר בר יוסה בשם רב: "בורא פרי הקפון".

רבי זריקן בר חמוי דרבי זריקן, הזכיר של חנוכה בארין, וקילסו אותו.

רבי בא בריה דרבי חייא בר בא הזכיר דיין אמת בהטוב ומטיב, וקילסו אותו.

רבי בא בריה דרבי חייא בר אבא אכל מהלף – עומד ומברך. אכל עומד – יושב ומברך. אכל יושב – מיסב ומברך. אכל מיסב – מתעטף ומברך. אם עשה בן – הרי הוא במלאכי השרת!

[דף נ"ז ע"ב]

מה טעמא? (ישעיה נ) **בשתים יכסה פניו ובשתים יכסה רגליו.**

הדרן עלך שלשה שאכלו

פֶּרֶק שְׁמִינִי

אלו דברים שבין בית שמאי ובית הלל בפעודה. בית שמאי אומרים: מברך על היום, ואחר כך מברך על היום. ובית הלל אומרים: מברך על היום, ואחר כך מברך על היום.

גמרא מה טעמהו דבית שמאי? שהקדושת היום גרמה ליהן שיבוא, וכבר נתחייב בקדושת היום עד שלא בא היום. מה טעמהו דבית הלל? שהיו גורם לקדושת היום שתאמר. דבר אחר: היו – תדיר, וקדושה – אינה תדירה.

אמר רבי יוסי: מדברי שניהו, יין והבדלה – היו קודם. כלום טעמהו דבית שמאי, אלא שקדושת היום גרמה ליהן שיבוא, וכאן הואיל ולא אבדלה גרמה ליהן שיבוא – היו קודם.

כלום טעמהו דבית הלל, אלא שהיו תדיר וקדושה אינה תדירה, וכן הואיל והיו תדיר, ואבדלה אינה תדירה – היו קודם.

אמר רבי מנא: מדברי שניהו, יין ואבדלה – אבדלה קודמת. כלום טעמהו דבית שמאי, אלא שפבר נתחייב בקדושת היום עד שלא בא היום. וכאן הואיל ונתחייב בהבדלה עד שלא בא היום – אבדלה קודמת.

כלום טעמהו דבית הלל, אלא שהיו גורם לקדושת היום שתאמר, וכאן הואיל ואין היו גורם לאבדלה שתאמר – אבדלה קודמת!

אמר רבי זעירא: מדברי שניהו מבדילין בלא יין ואין מקדשין אלא ביהן. היא דעמיה דרבי זעירא. דרבי זעירא אמר: מבדילין על השכר, ואזלין מן אתר לאתר משום קדושה.

אמר רבי יוסי ברבי: נהיגין תפון, במקום שאין יין – שליח ציבור עובר לפני המזבח ואומר ברכה אחת מעין שבע וחותם במקדש ישראל ואת יום השבת.

וקשיא על דבית שמאי, בלילי שבת,

[דף נ"ז ע"א]

היה עבדה? היה יושב ואוכל בערב שבת וחשכה לילי שבת ואין שם אלא אותו הכוס, את אמר מניהו לאחר המזון, ומשלשל בלם עליו.

מה נפשך, יברך על היום – המזון קודם. יברך על המזון – היו קודם. יברך על היום – היו קודם! נשמעניה מן הדא: בא להן יין אחר המזון ואין שם אלא אותו הכוס, אמר רבי בא: על ידי שהוא ברכה קמנה, שמא ישפח וישתה. ברם הכא, מכיון שהוא משלשה על ידי הכוס – אינו שבה. כיצד יעשו על דברי בית שמאי? יברך על המזון תחילה, ואחר כך מברך על היום, ואחר כך על היום.

וקשיא על דברי בית הלל, במוצאי שבת היה יושב ואוכל בשבת, וחשכה מוצאי שבת ואין שם אלא אותו הכוס, את אמר מניהו לאחר המזון, ומשלשל פון עליו, מה נפשך, יברך על המזון – הנה קודם. יברך על הנה – יין קודם. יברך על היום – המזון קודם!

יום א' האזינו

מסכת קרבנות פֶּרֶק תְּשִׁיעִי

א. אין בין דבֶּרִי רבֵּן גַּמְלִיאֵל לְדַבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, אֲלֵא הֵדֵם וְהִנְסְכִים. הֵדֵם כְּדַבְרֵי רַבֵּן גַּמְלִיאֵל זֹרְקוֹ עַל גְּבֵי הָאִישִׁים, נְסֻכִים נוֹתְנוּ לְסָפֵלִים. הִפְסַח וְהַחֲטָאת שֶׁשֶּׁחֲטַן שְׁלֹא לְשִׁמֹן וְעָלוּ לְגַבֵּי הַמִּזְבֵּחַ - הָרִי אֵלָיו לֹא יֵרְדוּ. כָּל הַזְּבָחִים שֶׁעָלוּ לְגַבֵּי הַמִּזְבֵּחַ וְנִמְצְאוּ פְסוּלוּן - הָרִי אֵלָיו לֹא יֵרְדוּ. הַעֲצֹמוֹת וְהַגִּידִים וְהַקֶּרְנִים וְהַטְּלָפִים שֶׁעָלוּ לְגַבֵּי הַמִּזְבֵּחַ וְנִמְצְאוּ פְסוּלוּן - הָרִי אֵלָיו לֹא יֵרְדוּ.

ב. אוֹתוֹ וְאֵת בְּנוֹ שֶׁעָלוּ לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ - יֵרְדוּ, שְׂאִין הַמִּזְבֵּחַ מְקַדֵּשׁ אֶלֶּא אֵת הָרְאוּי לוֹ. הָרוֹבֵעַ, וְהַנֶּרְבֵּעַ, הַמְּקַצֵּה, וְהַנֶּעֱבֵד, וְהַאֲתָנָן, וְהַמְּחִיר, וְהַכֹּלְאִים, וְהַטְּרָפָה, וְיוֹצֵא דֶפֶן, שֶׁעָלוּ לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ - יֵרְדוּ, מִפְּנֵי שְׁלֹא הָיוּ פְסוּלוֹן בְּקִדְשׁ. זֶה הַכֹּלֵל: שֶׁהָיָה פְסוּלוֹ בְּקִדְשׁ - הַקִּדְשׁ מְקַבְּלוֹ, לֹא הָיָה פְסוּלוֹ בְּקִדְשׁ - אִין הַקִּדְשׁ מְקַבְּלוֹ, חוּץ מִבְּעַל מוֹם, שְׂרָבִי שֶׁמְעוֹן אוֹמֵר מִשֶּׁם רַבִּי עֶקִיבָה: בְּעַל מוֹם בְּעוֹף - כָּשֶׁר. רַבִּי חֲנִינְיָא סָגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר: דוּחָה הָיָה אָבִא אֵת בְּעָלֵי מוּמִין מְלַקְרַב, מִפְּנֵי מָה אָמְרוּ: הֵלֵן וְהִיּוֹצֵא וְהִטְמֵא שֶׁעָלוּ לֹא יֵרְדוּ? מִפְּנֵי שֶׁהֵלֵן כָּשֶׁר בְּשִׁלְמִים, וְהִיּוֹצֵא כָּשֶׁר בְּכֹמֶה, וְהִטְמֵא כָּשֶׁר בְּצַבּוֹר.

ג. הַקֶּמֶץ, וְהַלְבוּנָה, מְנַחַת כֹּהֲנִים, וּמְנַחַת כֹּהֵן מְשֻׁחַ, וּמְנַחַת נְסֻכִים שֶׁעָלוּ לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ וְנִמְצְאוּ פְסוּלוּם - הָרִי אֵלָיו לֹא יֵרְדוּ. אֲבָל קְטוֹרֶת שֶׁעָלָה לְגַבֵּי הַמִּזְבֵּחַ - תֵּרַד, שְׂאִין הַמִּזְבֵּחַ מְקַדֵּשׁ אֶלֶּא אֵת הָרְאוּי לוֹ, עוֹלָה שֶׁעָלְתָה לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ וְנִמְצְאתָ פְסוּלָה - יִקְטִינָנָה עַל יַד הַעֲזוּרָה. אֲבָרִין שֶׁלְּנוּ בְּעֲזוּרָה - מְעַלִּין אוֹתוֹ כֹּל הַלֵּילָה. שֶׁעַל גְּבֵי הַכֶּבֶשׂ, שְׂבָרָאשׁוּ שֶׁל מִזְבֵּחַ - מְעַלִּין אוֹתָם לְעוֹלָם. כָּשֶׁם שֶׁאֵם עָלוּ לֹא יֵרְדוּ - כֵּךְ אִם יֵרְדוּ לֹא יַעֲלוּ, וְאִם עָלוּ - יֵרְדוּ. הַקֶּמֶץ שֶׁנִּתְּנוּ עַל גְּבֵי הָאִישִׁים - שִׁרְיוֹ מִתְרִין.

ד. אֲמֹרִין שֶׁנִּתְּנוּ עַל גְּבֵי הָאִישִׁים - הַבֶּשֶׂר מִתֵּר. הַפְּגוּל וְהַנוֹתֵר וְהַטְּמֵא שֶׁנִּתְּנוּ עַל גְּבֵי הָאִישִׁים - חֵיבִין עֲלֵיהֶם מְשׁוּם פְּגוּל וְנוֹתֵר וְטְמֵא, עוֹלָה שְׁחוּטָה שֶׁעָלְתָה עַל הַמִּזְבֵּחַ, אוֹ שֶׁעָלְתָה חֵיהָ וְשִׁחְטָהּ - הָרִי מִפְּשִׁיט וּמִנִּתַח וּמוֹרִיד אֵת הֵדֵם וְזוֹרְקוֹ לְמִטָּה, מוֹרִיד אֵת הַקֶּרְבָּים וּמְדִיחָן בְּמִים, וְחֹזֵר וּמַעֲלָה אוֹתָן וּמוֹרִיד אֵת הָעוֹר לְכַהֲנִים, וְחֹזֵר וּמְקַטֵּיר אֵת הַכֹּל.

ה. זְבָחִים שֶׁחֻטְּוּ שֶׁעָלוּ לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ - הָרִי זֶה מִפְּשִׁיט וּמִנִּתַח וּמוֹרִיד אֵת הֵדֵם וְזוֹרְקוֹ לְמִטָּה, מוֹרִיד אֵת הַקֶּרְבָּים וּמְדִיחָן בְּמִים, וְחֹזֵר וּמַעֲלָה אוֹתָן, וּמוֹרִיד אֵת הָעוֹר וְאֵת הַבֶּשֶׂר לְבָעָלִים, חֹזֵר וּמְקַטֵּיר אֵת הַשָּׂרָר. הָעָלוּ חַיִּים - מוֹרִידֵן וְשׁוֹחֲטֵן לְמִטָּה, אִין לָךְ שֶׁמְקַדֵּשׁ בְּמִזְבֵּחַ הַחֵיצוֹן אֶלֶּא אֵת הָרְאוּי לוֹ.

ו. כָּלִי הַלַח מְקַדְּשִׁין אֵת הַלַח, וּמֵדַת הַיָּבֵשׁ מְקַדְּשֶׁת אֵת הַיָּבֵשׁ, אִין כָּלִי הַלַח מְקַדְּשִׁין אֵת הַיָּבֵשׁ, וְלֹא מֵדַת הַיָּבֵשׁ מְקַדְּשֶׁת אֵת הַלַח, אִין מְקַדְּשֶׁת אֶלֶּא בְּמִלוּאָן. אִין מְקַדְּשֶׁת אֶלֶּא מִתּוֹכָן, אִין מְקַדְּשׁ אֶלֶּא בְּפָנִים. נִקְבוּ, נִפְגְּמוּ, נִסְדְּקוּ, אִם עוֹשִׂין מֵעֵין מְלֹאכְתָן שֶׁהָיוּ עוֹשִׂין כְּשֶׁהֵן שְׁלָמִים - מְקַדְּשִׁין, וְאִם לֹא - אִין מְקַדְּשִׁין.

יום ב' האזינו

מסכת קרבנות פֶּרֶק עֲשִׂירִי

א. כָּל הַתְּדִיר מְחַבְרוֹ - הוּא קָדֵם אֵת חֲבֵרוֹ, וְכֹל הַמְּקַדֵּשׁ מְחַבְרוֹ - הוּא קָדֵם אֵת חֲבֵרוֹ. פֶּר מְשִׁיחַ וּפֶר הָעֵדָה עוֹמְדִין - פֶּר מְשִׁיחַ קָדֵם לְפֶר הָעֵדָה בְּכֹל מַעֲשָׂיו, הוֹאִיל וּמְשִׁיחַ מְכַפֵּר וְעֵדָה מִתְּכַפֶּרֶת מוּטָב שֶׁיִּקְדָּם מְכַפֵּר לְמִתְּכַפֵּר שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא טז, טז): "וְכִפֵּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ וּבְעֵד כָּל קְהַל יִשְׂרָאֵל". פֶּר הַבָּא עַל כָּל הַמְּצוֹת קָדֵם לְשַׁעֲרֵי הָעֵדָה, וּשְׁעֵרֵי הָעֵדָה קוֹדְמִין לְשַׁעֲרֵי שֶׁל נְשִׂיא, וּשְׁעֵרֵי שֶׁל נְשִׂיא קָדֵם לְשַׁעֲרֵי שֶׁל יַחֲדֵי, וּשְׁעֵרֵי שֶׁל יַחֲדֵי קוֹדְמִת לְכַבֶּשֶׂה שֶׁל יַחֲדֵי. תּוֹדָה קוֹדְמִת לְאִיל נִזִּיר מִפְּנֵי שֶׁהַתּוֹדָה טְעוּנָה אֲרַבְעָה מִיְּנֵי לַחֵם, וְאִיל נִזִּיר טְעוּן שְׁנֵי מִיְּנֵי לַחֵם. מַעֲשֵׂר קָדֵם אֵת הָעוֹפּוֹת.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: וְהִלָּא מַעֲשֵׂר קִדְשִׁים קָלִים וְעוֹפוֹת קִדְשֵׁי קִדְשִׁים קִדְמוּ קִדְשִׁים קָלִים לְקִדְשֵׁי קִדְשִׁים, אָמַר מַעְתָּה: יֵשׁ בְּמַעֲשֵׂר אֲמוּרֵי קִדְשֵׁי קִדְשִׁים מִה שְׁאִין בֶּן בְּעוֹפוֹת.

ב. חֲטָאת הָעוֹף קוֹדֶמֶת לְעוֹלַת הָעוֹף בְּהַקְרָבָה. אִף בְּהַפְרָשָׁה לֹא יֹאמַר: זֶה לְעוֹלָתִי וְזֶה לְחֲטָאתִי, אֲלֵא אֹמַר: זֶה לְחֲטָאתִי וְזֶה לְעוֹלָתִי. חֲטָאת הָעוֹף שֶׁל יוֹלֶדֶת קוֹדֶמֶת לְכִבְשָׂה. מִנַּחַת הָאִישׁ קוֹדֶמֶת לְמִנַּחַת הָאִשָּׁה, מִנַּחַת חֲטָאִים קוֹדֶמֶת לְמִנַּחַת שְׁעוּרִין, מִנַּחַת קוֹדֶמֶת לְזִין וְהִיִּין קוֹדֶמֶת לְשִׁמּוֹן, שִׁמּוֹן קֹדֶם לְמִלַּח וְיִמְלַח קוֹדֶמֶת לְעֵצִים וְעֵצִים קוֹדֶמִין לְכָל דָּבָר.

ג. פְּרִים קוֹדֶמִין לְאֵילִים וְאֵילִים קוֹדֶמִין לְכִבְשִׁים. אֵימָתִי? בְּזִמְנָן שְׁבָאוּ כְּאֶחָד, אֲבָל הֵבֵא רֵאשׁוֹן - קָרֵב רֵאשׁוֹן. הֵבֵא אַחֲרוֹן - קָרֵב אַחֲרוֹן. לַחֵם הַפָּנִים קֹדֶם לְשִׁתֵּי הַלֶּחֶם, כִּשְׁהוּא מַחֲלֵק בְּעֶצְרַת אוֹמַר: 'הִילֵךְ מִצָּה הִילֵךְ חֲמִץ, הִילֵךְ מִצָּה הִילֵךְ חֲמִץ'. אֲבָא שְׂאוּל אוֹמַר: שְׁתֵּי הַלֶּחֶם קוֹדְמוֹת לְלֶחֶם הַפָּנִים. כִּשְׁהוּא מַחֲלֵק מְחַלְקֵן בְּעֶצְרַת אוֹמַר: 'הִילֵךְ מִצָּה, הִילֵךְ מִצָּה, הִילֵךְ חֲמִץ, הִילֵךְ מִצָּה, מִצָּה, מִצָּה'. מִפְּנֵי שְׁשִׁתֵּי הַלֶּחֶם חֲבִיבוֹת. שְׁקוֹדְמִין זֶה אֶת זֶה בְּהַקְרָבָה - כִּד קוֹדְמִין זֶה אֶת זֶה בְּאִכְלֵהָ. קִדְשֵׁי קִדְשִׁים קוֹדְמִין לְקִדְשִׁים קָלִים. הַנְּאֻכְלִין לְיוֹם אֶחָד קוֹדְמִין לְנְאֻכְלִין לְשְׁנֵי יָמִים. שְׁלָמִים שֶׁל אִמָּשׁ קוֹדְמִין לְחֲטָאת וְאִשָּׁם שֶׁל יוֹם. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמַר: חֲטָאת וְאִשָּׁם שֶׁל יוֹם קוֹדְמִין לְשֶׁל אִמָּשׁ.

ד. וְכֵלֶן רֵשְׁאִין כְּהַנִּים לְשָׁנוֹת בְּאִכְלֵתָן. מִנַּחֹת לְלוֹחֲתָן וְהַלּוֹחֲתָן שְׁמַנּוֹ, וְלַחֲת לְתוֹכָן תְּבַלִּי חֲלִין וְתְבַלִּי תְרוּמָה; דְּבַרִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן. רַבִּי מְאִיר אוֹמַר: תְּבַלִּי חֲלִין וְלֹא תְבַלִּי תְרוּמָה, שְׁלֵא יִבְיֵאוּ לְיַדִּי פְסוּל וְלִידִי מַעוּט אֲכִילָה. זִין כִּיּוֹצֵא בּוֹ. אִין מְבַשְׁלִין חֲטָאת וְאִשָּׁם עִם מוֹרֶם מִתּוֹדָה, וְאֵיל נְזִיר עִם הַבְּכוֹר עִם הַמוֹרֶם מִשָּׁל שְׁלָמִים - מִפְּנֵי שְׁמַמְעֵט אֶת אֲכִילָתָן וְזִמְנָן אֲכִילָתָן. וְלֹא שְׁלָמִים שֶׁל אִמָּשׁ עִם חֲטָאת וְאִשָּׁם שֶׁל יוֹם - מִפְּנֵי שְׁמַמְעֵט אֶת אֲכִילָתָן וּמְקוֹם אֲכִילָתָן

וְזִמְנָן אֲכִילָתָן. אֲבָל חֲטָאת וְאִשָּׁם מִתְבַּשְׁלִין זֶה עִם זֶה. תּוֹדָה וְאֵיל נְזִיר מִתְבַּשְׁלִין זֶה עִם זֶה. הַבְּכוֹר וּמוֹרֶם מִשְׁלָמִים מִתְבַּשְׁלִים זֶה עִם זֶה, מִפְּנֵי שְׁבָלֶן שְׁוֹת.

ה. אֶחָד חֲטָאוֹת הַחִיצוֹנוֹת וְאֶחָד חֲטָאוֹת הַפְּנִימִיּוֹת לְכַבּוּס, שְׁנֹאֲמַר (וַיִּקְרָא ו', יח): "תּוֹרַת הַחֲטָאת" - תּוֹרָה אַחַת לְכָל הַחֲטָאוֹת. חֲטָאת הָעוֹף - אִין דְּמָה טְעוֹן כַּבּוּס. חֲטָאת פְּסוּלָה - אִין דְּמָה טְעוֹן כַּבּוּס. הִיתָה לָּהּ שְׁעַת הַכֶּשֶׁר וּנְפִסְלָה - דְּמָה טְעוֹן כַּבּוּס; דְּבַרִּי רַבִּי יַעֲקֹב. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמַר: אִף עַל פִּי שְׁהִיתָה שְׁעַת הַכֶּשֶׁר וּנְפִסְלָה - אִין דְּמָה טְעוֹן כַּבּוּס. נִתֵּן עַל הַקֶּרֶן וְעַל הַכֶּבֶשׂ וְעַל הַיֶּסוּד - אִין זְקוּק לוֹ. נִתֵּן מִיָּדוֹ כִּשְׁהוּא מִזָּה עַל גְּבֵי הַקִּיתוֹן - גּוֹרְדוֹ וְהוּא טְהוֹר. נִתֵּן עַל הָעוֹר עַד שֶׁלֹּא הִפְשֵׁט - אִין טְעוֹן כַּבּוּס. מִשְׁהַפְשֵׁט - טְעוֹן כַּבּוּס; דְּבַרִּי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמַר: אִף מִשְׁהַפְשֵׁט - אִין טְעוֹן כַּבּוּס, אֲלֵא מְקוֹם הָדָם, וְדָבָר הָרְאוּי לְקַבֵּל טְמֵאָה וְרְאוּי לְכַבּוּס. הִיכָן מְכַבְּסוּ? בְּפָנִים. יֵצֵא לַחוּץ - נִכְנַס וּמְכַבְּסוּ בְּפָנִים.

ו. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמַר: קִדְשִׁים קָלִים - אִין טְעוֹנִים מְרִיקָה וְשִׁטְפָה אֲבָל טְעוֹנֵינִי הִדְחָה מִשׁוּם נוֹתֵן טַעַם. כְּבָשִׁים פְּסוּלִין - אִין טְעוֹנֵינִי מְרִיקָה וְשִׁטְפָה. רַבִּי יַעֲקֹב אוֹמַר: הִיָּה לְהֵן שְׁעַת הַכֶּשֶׁר וּנְפִסְלוֹ - טְעוֹנֵינִי מְרִיקָה וְשִׁטְפָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמַר: אִף עַל פִּי שְׁהִיתָה לְהֵן שְׁעַת הַכֶּשֶׁר וּפְסוּלִין - אִין טְעוֹנֵינִי מְרִיקָה וְשִׁטְפָה אֲלֵא הִדְחָה. כְּלֵי חָרֶשׁ אִין טְעוֹנֵינִי אֲלֵא שְׁבִירָה. הִיכָן שׁוֹבְרוֹ? בְּפָנִים. יֵצֵא לַחוּץ - נִכְנַס וְשׁוֹבְרוֹ בְּפָנִים. רַבִּי טְרַפּוֹן אוֹמַר: בִּשְׁל בּוֹ מִתְחַלֵּת הַרְגֵל - מְבַשֵּׁל בּוֹ כֹּל הַרְגֵל. אַחַר הַרְגֵל - טְעוֹן מְרִיקָה וְשִׁטְפָה. אָמַר רַבִּי נִתָּן: לֹא הִיָּה רַבִּי טְרַפּוֹן אוֹמַר אֲלֵא בְּקִדְשִׁים קָלִים בְּלָבָד. הִיכָן מוֹרְקָן וְשׁוֹטְפָן? בְּפָנִים. יֵצֵא לַחוּץ - מְכַנְיֶס מוֹרְקָן וְשׁוֹטְפָן בְּפָנִים. נִטְמָאוּ בַחוּץ - מְטַהְרִין וּמְכַנְיֶסוּ, מוֹרְקָן וְשׁוֹטְפָן בְּפָנִים. כִּיּוֹצֵא מְרִיקָתָן וְשִׁטְפָתָן? בְּמְקוֹם אֲכִילָתָן - מְרִיקָתָן וְשִׁטְפָתָן. עַד זִמְנָן אֲכִילָתָן מְרִיקָתָן וְשִׁטְפָתָן. בִּשְׁל בּוֹ קִדְשֵׁי קִדְשִׁים - מְרַק

וְשֵׁטֶף לְקַדְשֵׁי קְדָשִׁים. קְדָשִׁים קְלִים - מֶרֶק
וְשֵׁטֶף לְקַדְשִׁים קְלִים. קְדָשִׁי קְדָשִׁים
וְקַדְשִׁים קְלִים - מֶרֶק וְשֵׁטֶף לְחִמּוֹר שְׂבָהָן.
שֵׁטֶף וְלֹא מֶרֶק, מֶרֶק וְלֹא שֵׁטֶף - יֵאָכֵל
כְּחִמּוֹר שְׂבָהָן.

ז. חִמְרָה בְּהִזָּאָה שְׂאִין בְּמִרְיָקָה וְשֵׁטִיפָה,
וּבְמִרְיָקָה וְשֵׁטִיפָה שְׂאִין בְּהִזָּאָה. שְׂהִזָּאָה
נִזְהָגַת בְּחִטָּאוֹת הַפְּנִימִיּוֹת וְנִזְהָגַת לְפָנֵי
זְרִיקַת דָּמִים, מֵה שְׂאִין כֵּן בְּמִרְיָקָה וְשֵׁטִיפָה.
חִמְרָה בְּמִרְיָקָה וְשֵׁטִיפָה, שְׂהִמְרִיקָה וְשֵׁטִיפָה
נִזְהָגִים בְּקַדְשֵׁי קְדָשִׁים וּבְקַדְשִׁים קְלִים, וְאִם
נִתְבַּשֵּׁל בְּמִקְצַת כָּלֵי - כְּלוּ טְעוֹן מְרִיקָה
וְשֵׁטִיפָה, מֵה שְׂאִין כֵּן בְּהִזָּאָה.

יום ג' האינו

מִסְכַּת קָרְבָּנוֹת פָּרָק אֶחָד עָשָׂר

א. אִין אוֹנָן רִשְׁאֵי לְהִבְיָא זְבָחִים כָּל שְׂבָעָה,
אֶחָד זְבָחִים שְׁהוֹן רְאוּיִין לְבֵא נְדָבָה, וְאֶחָד
זְבָחִים שְׂאִין רְאוּיִין לְבֵא נְדָבָה, אָפְלוּ יִין
וְאָפְלוּ עֲצִים וְאָפְלוּ לְבוֹנָה, שְׂנֶאֱמַר (וַיִּקְרָא
ג, א): "שְׁלָמִים". רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: שְׁלָמִים
שֶׁהִכַּל שְׁלוֹם בְּהוֹן, מֵהוֹן לְמִזְבֵּחַ, וּמֵהוֹן
לְכַהֲנָיִם, וּמֵהוֹן לְבַעֲלִים. זְבָחֵי תוֹדָה הֵרִי זֶה
תוֹדָה בְּכָל מְקוֹם, שְׂנֶאֱמַר (תְּהִלִּים נ, כג):
"זֹבַח תוֹדָה יְכַבְּדֵנִי וְשֵׁם דְּרֹךְ אֲרָאֲנוּ" וְגו'.

ב. כִּהֵן גְּדוֹל מִקְרִיב אוֹנָן וְאִינוּ אוֹכֵל, דְּבָרֵי
רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם.
רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: גּוֹמֵר אֶת הָעֲבוּדָה שְׂבִידוֹ
וּבֵא לוֹ, אָבֵל כִּהֵן הַדְּיוֹט שְׁעָמַד וּמִקְרִיב וּמַת
לוֹ מַת - מִנִּיחַ אֶת הָעֲבוּדָה שְׂבִידוֹ וְיוֹצֵא.
לְפִיכָף, אִם זָרַק אֶת הַדָּם אוֹ שֶׁהִקְטִיר קְטֻרֶת,
כָּל עֲבוּדָה שְׁעָבַד - הֵרִי אֵלָיו פְּסוּלוֹת.

ג. כָּל חִטָּאוֹת שְׂדֵמָן נִכְנָס לְפָנִים - אִין
לְכַהֲנָיִם בְּהוֹן כְּלוּם, אֵלָא הַדָּם וְאִמּוּרִין
לְמִזְבֵּחַ, וְעוֹר וּבֶשֶׂר יֵצְאוּ לְבֵית הַשְּׂרָפָה.
הֵיכָן שׁוֹרְפִין אוֹתָן? בְּבֵית הַדְּשָׁן הַגְּדוֹל חוּץ
לְירוּשָׁלַיִם, וְלִצְפוֹנָה שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם חוּץ
לְשֵׁלֶשׁ מִחֲנוֹת, וְלֹא הֵיוּ שׁוֹרְפִין אוֹתָן
שְׁלָמִין, אֵלָא מִנְתַּחֲזִין אוֹתָן עַל יְדֵי עוֹרָן
כְּנִתְחֵי עוֹלוֹת.

ד. אִין הַכֹּהֲנִים חוֹלְקִין בְּשֵׁר כְּנָגַד בְּשֵׁר,
וְעוֹפוֹת כְּנָגַד עוֹפוֹת, בְּשֵׁר כְּנָגַד עוֹפוֹת,
עוֹפוֹת כְּנָגַד מְנַחוֹת, מְנַחוֹת כְּנָגַד מְנַחוֹת,
שְׂנֶאֱמַר (וַיִּקְרָא ז, י): "וְכָל מְנַחָה בְּלוּלָה
בְּשֶׁמֶן וְחִרְבָּה לְכָל בְּנֵי אֹהֶרֶן תִּהְיֶה אִישׁ
כְּאָחִיו". הָאִישׁ חוֹלֵק אָף עַל פִּי בַעַל מוֹם,
אִין הַקָּטָן חוֹלֵק אָף עַל פִּי תַמִּים. קָטָן,
מֵאִמְתִּי כִּשֵׁר לְחַלֵּק בְּקַדְשֵׁי מִקְדָּשׁ?
מִשְׂבִּיבֵי שְׂתֵי שְׁעֵרוֹת, אָבֵל אִין מִקְרִיבִין
אוֹתוֹ לְעֲבוּדָה, עַד שְׂנִתְמַלֵּא זְקָנוֹ. רַבִּי
אוֹמֵר: אוֹמֵר אֲנִי, עַד שִׁיְהֵא כֵּן עֲשָׂרִים שָׁנָה
וְמַעֲלָה - "לְנִצָּחַ עַל מְלֹאכֶת בֵּית ה'" (עוֹזָא
ג, ח). עוֹלָה - כְּלָה לְגִבּוּהַ וְעוֹרָה לְכַהֲנָיִם.
קְדָשִׁי קְדָשִׁים הַדָּם וְאִמּוּרֵיוֹ - לְמִזְבֵּחַ וּבֶשֶׂר
וְעוֹר לְכַהֲנָיִם. קְדָשִׁים קְלִים הַדָּם וְאִמּוּרֵים
לְמִזְבֵּחַ, וְעוֹר וּבֶשֶׂר לְבַעֲלִים. זֶה הַכָּלֵל: כָּל
שֵׁישׁ לוֹ בְּבֶשֶׂר - יֵשׁ לוֹ בְּעוֹרוֹת, כָּל שְׂאִין לוֹ
בְּבֶשֶׂר - אִין לוֹ בְּעוֹרוֹת, חוּץ מִן הָעוֹלָה
שְׂפָרַשׁ בָּהּ הַכְּתוּב (וַיִּקְרָא ז, ח): "עוֹר
הָעוֹלָה אֲשֶׁר הִקְרִיב לְכַהֵן לוֹ יִהְיֶה", שְׂחֻטָּה
חוּץ לְזִמְנָה, חוּץ לְמִקְוָמָה, הוֹאִיל וְלֹא זָכָה
מִזְבֵּחַ בְּבֶשֶׂרָה - לֹא יִזְכּוּ הַכֹּהֲנִים בְּעוֹרָה.
עוֹלַת הַקֹּדֶשׁ - אִין עוֹרָה לְכַהֲנָיִם; דְּבָרֵי רַבִּי
יְהוּדָה. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: עוֹרָה לְכַהֲנָיִם. רַבִּי
יוֹסִי כֵּן רַבִּי יְהוּדָה מוֹסִיף אָף שֶׁל גְּרִים וְשֶׁל
נְשִׁים וְעִבְדִים, שְׂנֶאֱמַר (שָׁם): "עוֹלַת אִישׁ"
- פָּרַט לְאֵלוֹ. אִמְרוּ לוֹ: וְהֵלֵא כִכֵּר נֶאֱמַר
"עוֹר הָעוֹלָה אֲשֶׁר הִקְרִיב לְכַהֵן לוֹ יִהְיֶה",
אִם 'כִּהֵן' לְמָה נֶאֱמַר 'עוֹלַת אִישׁ'? אֵלָא
עוֹלָה שְׂעֻלְתָּהּ לְאִישׁ - עוֹרָה לְכַהֲנָיִם, וְשֵׁלֵא
עֻלְתָּהּ לְאִישׁ - אִין עוֹרָה לְכַהֲנָיִם.

ה. שְׂחֻטוֹ וְלֹא הַפְּשִׁיטוֹ, וְלֹא הַסְּפִיק לְזֶרֶק
אֶת הַדָּם עַד שְׂנִטְמָא הַדָּם - הַדָּם זָרַק, וְעוֹר
וּבֶשֶׂר אֲסוּרִין. וְאִם זָרַק הַדָּם - עוֹר וּבֶשֶׂר
מְתָרִים. שְׂחֻטוֹ וְלֹא הַפְּשִׁיטוֹ, וְלֹא הַסְּפִיק
לְזֶרֶק אֶת הַדָּם עַד שְׂנִטְמָא הַזֹּבַח - הָעוֹר
אֲסוּר. שְׂחֻטוֹ וְהַפְּשִׁיטוֹ וְנִטְמָא הָעוֹר וְאַחַר
כֵּף זָרַק אֶת הַדָּם - הָעוֹר מְתָר; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּי
שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הָעוֹר אֲסוּר. שְׂחֻטוֹ וְלֹא
הַפְּשִׁיטוֹ, זָרַק אֶת הַדָּם וְאַחַר כֵּף נִטְמָא הַזֹּבַח
- הָעוֹר אֲסוּר. רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן
אוֹמֵר: יַפְשִׁיט הָעוֹר עִם הַבֶּשֶׂר. שְׂחֻטוֹ

הַתְּקִינּוּ שִׁיְהוּ מַחְלֻקִין אוֹתָן בְּעַרְבֵי שְׁבֹתוֹת לְכָל מִשְׁמֵר וּמִשְׁמֵר, וְעֵדִין הֵיוּ גְדוּלֵי כְּהוֹנָה בְּאֵין וְנוֹטְלִין אוֹתָן בְּרוּעַ, עֲמֵדוּ הַבְּעָלִים וְהַקְדִישׁוּם לְשִׁמּוֹם. אָבָא שָׂאוּל אוֹמֵר: קוֹרוֹת שֶׁל שְׁקֵמָה הֵיוּ בִירִיחוֹ, וּבְעֵלֵי אֲגָרוֹף נוֹטְלִין אוֹתָן, עֲמֵדוּ וְהַקְדִישׁוּם, אָמְרוּ: לֹא הַקְדִישׁוּ בְּעָלִים לְשִׁמּוֹם אֶלָּא קוֹרוֹת שְׁקֵמָה בְּלָבָד.

ח. פְּרִים הַנְּשָׂרְפִים וּשְׁעִירִים הַנְּשָׂרְפִים, בְּזִמְן שֶׁנֶּשְׂרָפִין כְּמִצְוַתָּן נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַדֶּשֶׁן וּמִטְמְאִין בְּגֵדִים. וְאִם אֵין נִשְׂרָפִין כְּמִצְוַתָּן - נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַבִּירָה וְאֵין מִטְמְאִין בְּגֵדִים. רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אוֹמֵר: בְּבֵית הַדֶּשֶׁן הַגְּדוֹל הֵיוּ נִשְׂרָפִין, אֶפְלוּ בְּתוֹךְ אֶפְלוּ בְּקֶשׁ וְאֶפְלוּ בְּנִבְכָא, וְאֶפְלוּ לֹא הִצִּית אֶת הָאֵשׁ אֶלָּא בְּרַבָּה - הָרִי אֵלוֹ כְּשָׂרִין.

יוֹם ד' הַאֲזִינוּ

מִסַּכְתַּ קְרֵבְנוֹת פֶּרֶק שְׁנַיִם עָשָׂר

א. רַבִּי אוֹמֵר: הַפֶּרֶשׁ בֵּין הַשׁוֹחֵט בְּפָנִים לַמַּעֲלָה בַּחוּץ וּבֵין הַשׁוֹחֵט בַּחוּץ לַמַּעֲלָה בַּחוּץ, שֶׁהַשׁוֹחֵט בְּפָנִים לַמַּעֲלָה בַּחוּץ - הֵיְתָה לוֹ שְׁעַת הַכֶּשֶׁר, וְהַשׁוֹחֵט בַּחוּץ לַמַּעֲלָה בַּחוּץ - לֹא הֵיְתָה לוֹ שְׁעַת הַכֶּשֶׁר. רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הַפֶּרֶשׁ בֵּין הַשׁוֹחֵט בְּפָנִים וּמַעֲלָה בַּחוּץ לַשׁוֹחֵט בַּחוּץ וּמַעֲלָה בַּחוּץ, שֶׁהַשׁוֹחֵט בְּפָנִים וּמַעֲלָה בַּחוּץ - הַקֹּדֶשׁ מְקַבְּלוֹ, הַשׁוֹחֵט בַּחוּץ וּמַעֲלָה בַּחוּץ - אֵין הַקֹּדֶשׁ מְקַבְּלוֹ. אִי אֶפְשָׁר לְשׁוֹחֵט אַחַר שׁוֹחֵט, אָבָל יֵשׁ מַעֲלָה אַחַר מַעֲלָה. שְׁחָטוּ שְׁנַיִם - פְּטוּרִים. הֶעֱלוּ שְׁנַיִם - חִיבִין. הֶעֱלָה וְחָזַר וְהֶעֱלָה - חִיב עַל כָּל הֶעֱלָאָה וְהֶעֱלָאָה; דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אֵין חִיב אֶלָּא אַחַת, וְאֵין חִיב אֶלָּא עַד שִׁיְבַנְהָ אֶת הַמִּזְבֵּחַ וְיִסְדֹּר הַמַּעֲרָכָה; דְּבָרֵי רַבִּי יוֹסִי. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אֶפְלוּ הֶעֱלָה עַל הַסֶּלַע אוֹ עַל הָאֶבֶן - חִיב.

ב. עוֹלָה, וְעוֹלַת הָעוֹף, וְחֻלְבִּים, הַקֶּמֶץ וְהַלְבוּנָה מִנְחַת פְּהִינִים וּמִנְחַת כֹּהֵן מִשִּׁיחַ, וּמִנְחַת נֹסְכִים שֶׁהַקָּרִיב מֵאֲחַת מֵהֵן כִּזְזִית בַּחוּץ - חִיב. רַבִּי אֱלֵעָזָר פּוֹטֵר עַד שִׁיקָרִיב

וְהַפְּשִׁיטוֹ וְזָרַק אֶת הַדָּם וְאַחַר כֵּךְ נִטְמָא הַזֵּבַח - הַכֹּל מוֹדִים שֶׁהָעוֹר מֵתָר. שְׁחָטוּ וְלֹא הַפְּשִׁיטוּ, וְלֹא הִסְפִּיק לְזָרַק אֶת הַדָּם עַד שִׁיִּצֵּא הַדָּם, אוֹ שֶׁשְׁחָטוּ וְהַפְּשִׁיטוּ וְלֹא הִסְפִּיק לְזָרַק אֶת הַדָּם עַד שִׁיִּצֵּא הַדָּם - לֹא יִזְרַק, עוֹר וּבִשְׂרָ אֲסוּרִין. וְאִף עַל פִּי שְׁנוֹרֶק הַדָּם - עוֹר וּבִשְׂרָ אֲסוּרִין.

ו. שְׁחָטוּ וְלֹא הַפְּשִׁיטוּ, וְלֹא הִסְפִּיק לְזָרַק אֶת הַדָּם עַד שִׁיִּצֵּא הַזֵּבַח - הָעוֹר אֲסוּר. שְׁחָטוּ וְהַפְּשִׁיטוּ וְיִצֵּא הַזֵּבַח וְאַחַר כֵּךְ יִזְרַק אֶת הַדָּם - הָעוֹר מֵתָ; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הָעוֹר אֲסוּר. שְׁחָטוּ וְלֹא הַפְּשִׁיטוּ וְזָרַק אֶת הַדָּם וְאַחַר כֵּךְ יִצֵּא הַזֵּבַח - הָעוֹר אֲסוּר; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: יִפְשִׁיט הָעוֹר עִם הַבֶּשֶׂר. שְׁחָטוּ וְהַפְּשִׁיטוּ וְזָרַק אֶת הַדָּם וְאַחַר כֵּךְ יִצֵּא הַזֵּבַח - הַכֹּל מוֹדִין שֶׁהָעוֹר מֵתָר. שְׁחָטוּ וְלֹא הַפְּשִׁיטוּ וְלֹא הִסְפִּיק לְזָרַק אֶת הַדָּם עַד שֶׁשְׁחָטוּ וְהַפְּשִׁיטוּ וְלֹא הִסְפִּיק לְזָרַק אֶת הַדָּם - הָעוֹר יִזְרַק, עוֹר וּבִשְׂרָ אֲסוּרִין. וְאִף עַל פִּי שְׁנוֹרֶק הַדָּם - עוֹר וּבִשְׂרָ אֲסוּרִין. שְׁחָטוּ וְלֹא הַפְּשִׁיטוּ וְלֹא הִסְפִּיק לְזָרַק אֶת הַדָּם עַד שֶׁלֶן הַזֵּבַח - הָעוֹר אֲסוּר. שְׁחָטוּ וְלֹא הַפְּשִׁיטוּ וְזָרַק הַדָּם וְלֶן הַזֵּבַח - הָעוֹר אֲסוּר; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: יִפְשִׁיט הָעוֹר עִם הַבֶּשֶׂר. שְׁחָטוּ וְהַפְּשִׁיטוּ וְזָרַק אֶת הַדָּם וְאַחַר כֵּךְ לֶן הַזֵּבַח - הַכֹּל מוֹדִים שֶׁהָעוֹר מֵתָר. רַבִּי אוֹמֵר: הַדָּם מֵרָצָה עַל הָעוֹר בְּפָנֵי עֲצָמוֹ, כִּשְׁהוּא עִם הַבֶּשֶׂר, נוֹלָד בּוֹ פְּסוּל בֵּין לְפָנֵי זְרִיקַת דָּמִים בֵּין לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים - הָרִי הוּא כִּיּוֹצֵא בּוֹ. רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אֵין הַדָּם מֵרָצָה עַל הָעוֹר בְּפָנֵי עֲצָמוֹ, כִּשְׁהוּא עִם הַבֶּשֶׂר נִזְרַק עָלָיו הַדָּם - הָרָצָה שְׁעָה אַחַת, לְפִיכֵךְ, אִם נוֹלָד לוֹ פְּסוּל אֶפְלוּ לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים - יִפְשִׁיט הָעוֹר עִם הַבֶּשֶׂר.

ז. בְּרֵאשׁוֹנָה הֵיוּ מְכַנְּסִין עוֹרוֹת קֹדְשִׁים לְלִשְׁכַת בֵּית הַפְּרוּה, וְהֵיוּ מַחְלֻקִין אוֹתָן בְּעַרְבֵין לְכָל בֵּית אָב שְׁבָאוֹתוֹ הַיּוֹם, וְהֵיוּ גְדוּלֵי כְּהוֹנָה בָּאִים וְנוֹטְלִין אוֹתָם בְּרוּעַ,

את כלו; מודה רבי אלעזר, שאם הקריב בפנים ושיר מהן כזית והקריבו בחוץ שהוא חייב, שכן ראוי לקרב לפניו. הקמץ והלבונה שהקריב אחד מהן בחוץ - חייב, ורבי אלעזר פוטר עד שיקריב את השני. מודה רבי אלעזר, שאם הקריב את אחד בפנים ושיר את חברו בחוץ שהוא חייב, שכן ראוי להזות לפניו.

ג. שני בזיכי לבונה שהקריב את אחד מהן בחוץ - חייב. רבי אלעזר פוטר עד שיקריב את השני. מודה רבי אלעזר שאם הקריב את אחד מהן בפנים ושיר את חברו, והקריבו בחוץ - שהוא חייב, שכן ראוי לקרב לפניו. מודה רבי אלעזר בקמץ מנחת חוטא ולבונה נדבה שהקריב בחוץ - שהוא חייב, שכן ראוי לקרב לפניו.

ד. המנסף שלשת לוגין יין בחוץ - חייב. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: עד שלא קדשו בכלי - פטור, משקדשו בכלי - חייב. המנסף שלשת לוגין מים בחג בחוץ - חייב. בשאר ימות השנה - פטור. רבי אלעזר אומר: אף בחג, אם נתמלא לשם חג - חייב, אם לא - פטור. עולה, עולת העוף, וחלבים, הקמץ, והלבונה, מנחת כהנים, ומנחת כהן משיח, ומנחת נסכים שהקריב אחת מהן כחצי זית - פטור, והמנסף פחות משלשת לוגין מים, פחות משלשת לוגין יין בחוץ - פטור. רבי נחמיה אומר: שירי הדם - חייבין עליהן בחוץ. אמר רבי יעקב: והלא שירי מצוה הן! היאך חייבין על שירי מצוה? אמר רבי נחמיה: הקטר חלבים יוכיחו, שהן שירי מצוה וחייבין עליהן בחוץ. אמר לו רבי יעקב: אף על פי שהן שירי מצוה, תחלת עבודה הן. חטאת העוף הבאה על הספק, והקריבה בחוץ - חייבין עליה אשם תלו. אשם תלו הבא על הספק, הקריבו בחוץ - חייבין עליו חטאת.

ה. עולה שקבל דמה בכוס אחד, נתן בפנים וחזר ונתן בחוץ, וחזר ונתן בפנים - חייב, שכלו ראוי לבא בפנים. קבל דמה בשני כוסות, נתן שניהם בפנים - פטור. שניהן

בחוץ - חייב. אחד בפנים ואחד בחוץ - פטור. אחד בחוץ ואחד בפנים - כפר הפנימי וחייב על מה שבחוץ, למה הדבר דומה? למפריש תודתו ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, ואחר כך נמצאת הראשונה. שחט שתייהן בפנים - פטור. שתייהן בחוץ - חייב. אחת בפנים ואחת בחוץ, אחת בחוץ ואחת בפנים - כפר בפנים, וחייב על מה שבחוץ. שחטן והרי דמן מנחין בכוסות, נתן שניהם בפנים - פטור. שניהן בחוץ - חייב. אחד בפנים ואחד בחוץ - פטור. אחד בחוץ ואחד בפנים - כפר הפנימי וחייב.

ו. ולד חטאת, ותמורת חטאת, וחטאת שמתו בעליה, להקריבן בחוץ - פטור. שכפרו הבעלים, ושעברה שנתה, שאבדה, ונמצאת עד שלא כפרו הבעלים - חייב. משכפרו הבעלים - פטור. פרים הנשרפים, ושעירים הנשרפין שהקריבן בחוץ - פטור. אותו ואת בנו שהקריבן בחוץ - חייב על הראשון ופטור על השני. רבי שמעון אומר: השני בלא תעשה. עולה ומחסר זמן בגופה - פטור. ובבעלים - חייב. רבי שמעון אומר: בגופה בלא תעשה. חטאת ומחסר זמן, בין בגופה ובין בבעלים - פטור. רבי שמעון אומר: הרי זה בלא תעשה. הקומץ והמקבל דמו בחוץ - פטור. זה הפלל: כל שהוא משם עבודה וראוי לקרב בפנים - חייבין עליו בחוץ, וכל שאינו משום עבודה ואין ראוי לקרב בפנים - אין חייבין עליו בחוץ. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: אף כל שהוא משום עבודה, וראוי לקרב בפנים, עשה הוור כיוצא בו בפנים - חייב, חוץ מן השוחט.

ז. כהן שעבד טמא, טבול יום, ומחסר בגדים, ומחסר כפורים, ושלא רחוצ ידיו ורגליו - אין חייב אלא אחת. זר שעבד, טמא, טבול יום, ומחסר בגדים, ומחסר כפורים, ושלא רחוצ ידיו ורגליו - אין חייב אלא אחת.

ח. ואלו הן שבמיתה: האוכל טבל, וזר שאכל תרומה, וכהן טמא שאכל תרומה

טְהוּרָה, וְזָר, וְטָבוֹל יוֹם, מְחַסֵּר בְּגָדִים, וּמְחַסֵּר כְּפוּרִים, וְשֵׁלָא רְחוּץ יָדַיִם וְרַגְלַיִם, וּפְרוּעֵי רֹאשׁ וּשְׂתוּנֵי יַיִן שְׁשֻׁמְשׁוּ - כִּלְיָן בְּמִיתָה. אֲבָל עָרְל, וְאוֹנָן, וְיוֹשֵׁב - הָרִי אֵלּוּ בְּאֲזַהְרָה. בְּעַל מוֹם - בְּמִיתָה; דְּבָרֵי רַבִּי. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: בְּיָלָא תַעֲשֶׂה! הַזִּיד בְּמַעֲלָה; רַבִּי אוֹמֵר: בְּמִיתָה. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: בְּיָלָא תַעֲשֶׂה! אֵלּוּ חִיבִין עֲלֵיהֶן מִיתָה: זָרַק אֶת הַדָּם לַפְּנִים, וְלַפְּנֵי לַפְּנִים, הַמוּצָה בְּעוֹף, מְקַטֵּיר עַל גְּבִי מִזְבַּח, וְהַמְּנַסֵּף שְׁלֵשֶׁת לוּגִין מִים וּשְׁלֵשֶׁת לוּגִין יַיִן בַּחוּץ - הָרִי אֵלּוּ חִיבִין מִיתָה. אֲבָל הַקּוֹמֵץ, וְהַמְּקַבֵּל, וְהַמְּהַלֵּךְ, קָבַל הָזֵר, קָבַל הַפְּסוּל, קָבַל בְּשִׂמְאָלוֹ, קָבַל בְּכָלֵי חוּל, נָתַן אֶת הַנִּתְּנִין לַמְּטָה לַמְּעַלָּה, וְאֶת הַנִּתְּנִין לַמְּעַלָּה לַמְּטָה, אֶת הַנִּתְּנִין בַּפְּנִים בַּחוּץ, וְאֶת הַנִּתְּנִין בַּחוּץ בַּפְּנִים, אוֹ שֶׁשְׁחָטָן חוּץ לְזִמְנָן, וְחוּץ לַמְּקוֹמָן, הַפְּסַח וְהַחֲטָאֵת שֶׁשְׁחָטָן שְׁלָא לְשִׁמְן - הָרִי אֵלּוּ בְּלֹא תַעֲשֶׂה.

יּוֹם ה' הַאֲזִינוּ

מִסְכַּת קְרָבָנוֹת פֶּרֶק שְׁלֹשָׁה עָשָׂר

א. עַד שְׁלָא הוּקַם הַמְּשַׁכֵּן הָיוּ הַבְּמוֹת מְתָרוֹת, מַה הֵן מְקַרְבִּינֵי? בְּהֵמָה חִיָּה וְעוֹף גְּדוֹלִים וְקִטְנִים זָכָרִים וְנִקְבוֹת תְּמִימִים וּבְעֵלֵי מוֹמִין טְהוּרִין, אֲבָל לֹא טְמֵאִין. הַכֹּל קָרֵב עוֹלָה וְטַעֲוָנָה הַפְּשֻׁט וְנִתְּוַח הַעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים בְּזִמְן הַזֶּה - מִתְרִים לַעֲשׂוֹת כֵּן.

ב. עַד שְׁלָא הוּקַם הַמְּשַׁכֵּן הָיוּ הַבְּמוֹת מְתָרוֹת, וְעוֹבְדָה בְּכּוֹרוֹת. מִשְׁהוּקַם הַמְּשַׁכֵּן - הָיוּ הַבְּמוֹת אֲסוּרוֹת, וְאֵין כְּשֶׁרָה אֵלָּא בַּכֹּהֲנִים. קְדָשִׁי קְדָשִׁים נֶאֱכָלִין לַפְּנִים מִן הַקְּלָעִים, קְדָשִׁים קָלִים בְּכָל מַחֲנוֹת יִשְׂרָאֵל. הַנּוֹתֵן עַל גְּבִי מִזְבַּח בְּשַׁעַת פְּרוּקָה אוֹ בְּשַׁעַת שְׁגָלָה הָרוּחַ אֶת הִירִיעָה - לֹא עָשָׂה כְּלוֹם. בְּשַׁעַת מְסַעוֹת קְדָשִׁים - נִפְסָלִים, וְטְמֵאִים פּוֹרְשִׁים כֹּל אֶחָד וְאֶחָד חוּץ לַמְּחִיצָתוֹ.

ג. בָּאוּ לְגִלְגָל - הַתְּרוּ הַבְּמוֹת. קְדָשִׁי קְדָשִׁים נֶאֱכָלִין לַפְּנִים מִן הַקְּלָעִים. קְדָשִׁים קָלִים בְּכָל מְקוֹם. רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי שְׁמַעוֹן

אוֹמְרִים: בְּכָל הָרוּאָה. אֵיזָה הוּא הָרוּאָה? הָרוּאָה וְאֵינוּ מִפְּסִיק. בָּאוּ לְשִׁילָה - נֶאֱסָרוּ הַבְּמוֹת. קְדָשִׁי קְדָשִׁים נֶאֱכָלִין לַפְּנִים מִן הַקְּלָעִים, קְדָשִׁים קָלִים בְּכָל הָרוּאָה. אֵיזָה הוּא הָרוּאָה? הָרוּאָה וְאֵינוּ מִפְּסִיק. בָּאוּ לְנוֹב וּגְבַעוֹן - הַתְּרוּ הַבְּמוֹת. קְדָשִׁי קְדָשִׁים נֶאֱכָלִין לַפְּנִים מִן הַקְּלָעִים וְקְדָשִׁים קָלִים בְּכָל מְקוֹם. רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים: בְּכָל הָרוּאָה. אֵיזָה הוּא הָרוּאָה? הָרוּאָה וְאֵינוּ מִפְּסִיק. יְמֵי אֶהָל מוֹעֵד שְׁבַמְדָּבָר: אַרְבַּעַיִם חֹסֵר אַחַת. וְשִׁבְגַלְגָל: אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה. וְשִׁבְשִׁילָה: שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁבְעִים חֹסֵר אַחַת. וְשִׁבְנוֹב וּבְגַבְעוֹן: חֲמִשִּׁים וְשִׁבְעֵי. בְּבֵית עוֹלָמִים: אַרְבַּע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִי לְבַנְיָנו הָרֵאשׁוֹן, אַרְבַּע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים לְבַנְיָנו הָאַחֲרוֹן.

ד. אַרְבַּע כְּלָלוֹת הוֹרָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּקְדָשִׁים: כֹּל שֶׁהִקְדִּישׁוּ בְּשַׁעַת אֲסוּר - הַמְּעַלָּה אוֹתוֹ בַּחוּץ חֵיב בְּעֵשֶׂה, וְחֵיב בְּלֹא תַעֲשֶׂה, וְחֵיב בְּהִכָּרַת. כֹּל שֶׁהִקְדִּישׁוּ בְּשַׁעַת הַתֵּר וְשִׁחִיטָתוֹ בְּשַׁעַת אֲסוּר - הַמְּעַלָּה אוֹתוֹ בַּחוּץ חֵיב בְּעֵשֶׂה, וְחֵיב בְּלֹא תַעֲשֶׂה, וְפָטוּר בְּהִכָּרַת. כֹּל שֶׁהִקְדִּישׁוּ בְּשַׁעַת אֲסוּר, וְשִׁחִיטָתוֹ בְּשַׁעַת הַתֵּר - חֵיב בְּעֵשֶׂה, וְפָטוּר בְּהִכָּרַת. כֹּל שֶׁהִקְדִּישׁוּ בְּשַׁעַת הַתֵּר וְשִׁחִיטָתוֹ בְּשַׁעַת הַתֵּר - פָּטוּר בְּעֵשֶׂה, וְפָטוּר בְּלֹא תַעֲשֶׂה, וְפָטוּר בְּהִכָּרַת. אֵיזָה הוּא שֶׁהִקְדִּישׁוּ בְּכִמָּה בְּכִמָּה קִטְנָה. אֵיזָה הוּא שֶׁהִקְדִּישׁוּ בְּשַׁעַת אֲסוּר וְשִׁחִיטָתוֹ בְּשַׁעַת אֲסוּר? קְדָשִׁים שֶׁהִקְדִּישׁוּ בְּמִשְׁכַּן - יִקְרְבוּ בְּמִשְׁכַּן. בְּשִׁילָה בְּבֵית עוֹלָמִים - יִקְרְבוּ בְּבֵית עוֹלָמִים. לְפִיכֶךָ, הַמְּעַלָּה אוֹתוֹ בַּחוּץ - חֵיב בְּעֵשֶׂה, וְחֵיב בְּלֹא תַעֲשֶׂה, וְחֵיב בְּהִכָּרַת. אֵיזָהוּ שֶׁהִקְדִּישׁוּ בְּשַׁעַת הַתֵּר וְשִׁחִיטָתוֹ בְּשַׁעַת אֲסוּר? קְדָשִׁים שֶׁהִקְדִּישׁוּ קֶדֶם שֶׁהוּקַם הַמְּשַׁכֵּן וְהוּקַם הַמְּשַׁכֵּן - יִקְרְבוּ בְּמִשְׁכַּן. בְּגִלְגָל, וּבָאוּ לְשִׁילָה - יִקְרְבוּ בְּשִׁילָה. בְּנוֹב וּגְבַעוֹן וּבָאוּ לְבֵית עוֹלָמִים - יִקְרְבוּ בְּבֵית עוֹלָמִים. לְפִיכֶךָ, הַמְּעַלָּה אוֹתוֹ בַּחוּץ - חֵיב בְּעֵשֶׂה, וְחֵיב בְּלֹא תַעֲשֶׂה, וְפָטוּר בְּהִכָּרַת. אֵיזָהוּ שֶׁהִקְדִּישׁוּ בְּשַׁעַת אֲסוּר וְשִׁחִיטָתוֹ בְּשַׁעַת

הַתֵּר? קְדָשִׁים שֶׁהִקְדָּשׁוּ בַמִּשְׁכָּן, בְּאוֹר הַגְּלִילָה
- יִקְרָבוּ בַגְּלִילָה. בְּשִׁילָה וּבְאוֹר לְנוֹב וּגְבֻעוֹן -
יִקְרָבוּ בְנוֹב וּגְבֻעוֹן. לְפִיכֶן, הַמַּעֲלָה אוֹתָן
בַּחוּץ - תִּיב בַּעֲשֵׂה' וּפְטוֹר בִּלְא תַעֲשֵׂה',
וּפְטוֹר בַּהֲכָרַת. אֵיזָה הִיא שֶׁהִקְדָּשׁוּ בַשַּׁעַת
הַתֵּר וּשְׁחִיטָתוֹ בַשַּׁעַת הַתֵּר? קְדָשִׁים
שֶׁהִקְדָּשׁוּ בַגְּלִילָה - יִקְרָבוּ בַגְּלִילָה. בְּנוֹב
וּגְבֻעוֹן - יִקְרָבוּ בְנוֹב וּגְבֻעוֹן, לְפִיכֶן
הַמַּעֲלָה אוֹתָן בַּחוּץ - פְּטוֹר, וּפְטוֹר בִּלְא
תַעֲשֵׂה', וּפְטוֹר בַּהֲכָרַת.

ה. הַכֹּל כְּשֶׁרִין לְקָרֵב בְּכֶמֶה אֶף הַגֵּרִים, אֶף
הַנְּשִׂימִים, אֶף הַעֲבָדִים. כָּל שֶׁנִּדְרַב וְנִדְב - קָרֵב
בְּכֶמֶת יַחֲדִיד. כָּל שֶׁאֵין נִדְרַב וְנִדְב - אֵין קָרֵב
בְּכֶמֶת יַחֲדִיד; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים
אוֹמְרִים: אֵין קָרֵב בְּכֶמֶת יַחֲדִיד אֲלָא עוֹלָה
וּשְׁלָמִים בְּלַבָּד. בְּכֶמֶת יַחֲדִיד - אֵין טְעוֹן
נְסֻכִים; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים:
טְעוֹנָה נְסֻכִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כָּל
שֶׁהֲצַבּוֹר וְיַחֲדִיד מִקְרִיבִין בְּאֵהָל מוֹעֵד
שֶׁבַמְדָּבָר - מִקְרִיבִין בְּאֵהָל מוֹעֵד שֶׁבַגְּלִילָה.
אֵין בֵּין אֵהָל מוֹעֵד שֶׁבַמְדָּבָר לְאֵהָל מוֹעֵד
שֶׁבַגְּלִילָה, אֲלָא בְּמִדְבָר אֵין בּוֹ הַתֵּר הַכֶּמֶה,
וּשֶׁבַגְּלִילָה יֵשׁ בּוֹ הַתֵּר הַכֶּמֶה. כְּמַתּוֹ שֶׁבְּרֵאשׁ
גָּגוּ - אֵין יַחֲדִיד מִקְרִיב עֲלֶיהָ, אֲלָא עוֹלָה
וּשְׁלָמִים בְּלַבָּד. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: כָּל
שֶׁהֲצַבּוֹר מִקְרִיבִין בְּאֵהָל מוֹעֵד שֶׁבַמְדָּבָר -
מִקְרִיבִין בְּאֵהָל מוֹעֵד שֶׁבַגְּלִילָה, כִּאֵן וְכִאֵן
אֵין הַיַּחֲדִיד מִקְרִיב עֲלֶיהָ, אֲלָא עוֹלָה וּשְׁלָמִים
בְּלַבָּד. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֶף הַצַּבּוֹר לֹא הִיוּ
מִקְרִיבִין בְּאֵהָל מוֹעֵד שֶׁבַמְדָּבָר, אֲלָא
פְּסָחִים וְחוֹבוֹת הַקְּבוּעִים לָהֶם זְמַן מִן הַתּוֹרָה
בְּלַבָּד.

ו. וְכֵן הִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הַשּׁוֹחֵט אֶת
הַפֶּסַח עַל הַיַּחֲדִיד, וְהַעֲלָהוּ בַחוּץ, בַּשַּׁעַת
אֶסּוֹר הַכֶּמֶה - אֶסּוֹר. בַּשַּׁעַת הַתֵּר הַכֶּמֶה -
מִתֵּר. שְׁנֵאמַר (דְּבָרִים טז, ה): "לֹא תוֹכַל
לְזַבַּח אֶת הַפֶּסַח". יְכוֹל אֶף בְּשֶׁאֵר יָמוֹת
הַשָּׁנָה? תִּלְמוּד לומר (שם): "בְּאַחַד
שְׁעָרָיךָ" - בַּשַּׁעַת שֶׁיִּשְׂרָאֵל מִתְכַּנְּסִין בְּמִקְוֹם
אֶחָד, הִיוּ אוֹמְרֵי בַשַּׁעַת הַרְּגֵל.

ז. אֵלוֹ דְּבָרִים שֶׁבֵּין כֶּמֶה גְדוֹלָה לְכֶמֶה
קְטָנָה, קָרָן וְכִבֵּשׁ וְיִסוּד בְּכֶמֶה גְדוֹלָה, אֵין
קָרָן וְכִבֵּשׁ וְיִסוּד בְּכֶמֶה קְטָנָה, כִּיּוֹר וְכִנּוּ
בְּכֶמֶה גְדוֹלָה אֵין כִּיּוֹר וְכִנּוּ בְּכֶמֶה קְטָנָה.
חִזָּה וְשׁוֹק לְכַהֲנִים בְּכֶמֶה גְדוֹלָה, חִזָּה וְשׁוֹק
לְבַעֲלִים בְּכֶמֶה קְטָנָה. עוֹר עוֹלָה לְכַהֲנִים
בְּכֶמֶה גְדוֹלָה עוֹר עוֹלָה לְבַעֲלִים בְּכֶמֶה
קְטָנָה, חוּץ לְמִקְוָמוֹ בְּכֶמֶה גְדוֹלָה אֵין חוּץ
לְמִקְוָמוֹ בְּכֶמֶה קְטָנָה.

ח. אֵלוֹ דְּבָרִים שֶׁשׁוּה כֶּמֶה גְדוֹלָה לְכֶמֶה
קְטָנָה: שְׁחִיטָה בְּכֶמֶה גְדוֹלָה שְׁחִיטָה בְּכֶמֶה
קְטָנָה, הַפֶּשֶׁט וְנִתּוּחַ בְּכֶמֶה גְדוֹלָה הַפֶּשֶׁט
וְנִתּוּחַ בְּכֶמֶה קְטָנָה, דָּם מִתִּיר מִכְשִׁיר וּמִפְגֵּל
בְּכֶמֶה גְדוֹלָה דָּם מִכְשִׁיר בְּכֶמֶה קְטָנָה. מוּם
פוֹסֵל בְּכֶמֶה גְדוֹלָה מוּם פּוֹסֵל בְּכֶמֶה קְטָנָה.
חוּץ לְזִמְנוֹ בְּכֶמֶה גְדוֹלָה חוּץ לְזִמְנוֹ בְּכֶמֶה
קְטָנָה. אֵי זֶה הִיא כֶּמֶה גְדוֹלָה בַשַּׁעַת הַתֵּר
הַכֶּמֶה? אֵהָל מוֹעֵד נְטוּי כְּדָרְכוֹ אֵין הָאָרוֹן
נִתּוּן שֵׁם, אֵי זֶה הִיא כֶּמֶה קְטָנָה בַשַּׁעַת הַתֵּר
הַכֶּמֶה? עוֹשֵׂה אָדָם כֶּמֶה עַל פֶּתַח חֲצָרוֹ,
וְעַל פֶּתַח גִּבְתּוֹ, מִקְרִיב עֲלֶיהָ הוּא וְכִנּוּ בַתּוֹ
וְעַבְדוֹ וּשְׁפַחְתּוֹ.

ט. אֵי זֶה הִיא מְנוּחָה? זֶה שִׁילָה. וְנִחְלָה? זֶה
יְרוּשָׁלַיִם. שְׁנֵאמַר (דְּבָרִים יב, ט): "כִּי לֹא
כָּאֲתֶם עַד עֵתָה אֶל הַמְּנוּחָה וְאֶל הַנִּחְלָה".
וְאוֹמֵר (יְרֵמִיָּה יב, ט): "הַעֵיט צְבוּעַ נִחְלָתִי
לִי". וְאוֹמֵר (שָׁם ח): "הַיְתָה לִי נִחְלָתִי
כְּאַרְיֵה בַיעֵר"; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן
אוֹמֵר: "נִחְלָה" - זֶה שִׁילָה. "מְנוּחָה" - זֶה
יְרוּשָׁלַיִם, שְׁנֵאמַר (תְּהִלִּים קלב, ג): "כִּי
בָחַר ה' בְּצִיּוֹן וְגו' וְאֵת מְנוּחָתִי עָדִי עַד פֶּה
אֲשׁוּב כִּי אוֹיְתִיהָ".

יוֹם ו' הַאֲזִינוּ

מִסְכַּת מְנַחֹת פֶּרֶק רֵאשׁוֹן

א. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: כָּל הַמְּנַחֹת שֶׁנִּקְמְצוּ
שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן - כְּשֵׁרוֹת, וְעָלוּ לְבַעֲלִים לְשֵׁם
חוֹבָה, שֶׁאֵין הַמְּנַחֹת דּוּמּוֹת לְזַבְּחִים.
מִחֲבַת לְשׁוֹם מִרְחֶשֶׁת - מַעֲשֵׂיָהּ מוֹדִיעִים
עֲלֶיהָ לְשׁוֹם מִחֲבַת. מִרְחֶשֶׁת לְשׁוֹם בְּלוּלָה -
מַעֲשֵׂיָהּ מוֹדִיעִין עֲלֶיהָ, לְשׁוֹם מִרְחֶשֶׁת. אֲבָל

זבחים אין כאן, אלא מעשה אחד לכלן ושחיטה אחת לכלן.

ב. חמר בשחיטה שאין בקמיצה, ובקמיצה שאין בשחיטה, שהשחיטה קבוע לה צפון וקבוע לה מקום בצואר. ונוהגת בכל הקרבים ואוסרת חלין בפנים וקדשים בחוץ, וחיבין עליה בחוץ, מה שאין פן בקמיצה. חמר בקמיצה, שהקמיצה טעון כהן וכלי שרת, מה שאין פן בשחיטה. קמיצה בכלי ושחיטה אפלו בקרומית של קנה.

ג. חמר בשחיטה שאין במליקה, ובמליקה שאין בשחיטה, שהשחיטה דוחה את השבת ואת הטמאה, ונוהגת בצבור כיחיד, וטעונה כלי, וטעונה צפון, מה שאין פן במליקה. חמר במליקה, שהמליקה טעונה כהן כשר, מה שאין פן בשחיטה.

ד. חמר בקמיצה שאין במליקה, ובמליקה שאין בקמיצה, שהקמיצה דוחה את השבת ודוחה את הטמאה. ונוהגת בצבור כיחיד, וטעונה כלי, מה שאין פן במליקה. חמר במליקה, שהמליקה קבוע לה מקום בצואר, ונוהגת בכל הקרבים, מה שאין פן בקמיצה. רבי אליעזר אומר: אפלו רגלו אחת על גבי הרצפה ורגלו אחת על גבי לבנה, רגלו אחת על גבי רצפה ורגלו אחת על גבי פלים, אם ינטל הפלי ויוכל לעמד בפני עצמו – כשר. ואם לאו – פסול.

ה. טמא מת, וטבול יום, ומחסר כפורים, אין הציץ מרצה על טמאת הגוף, על מה הציץ מרצה? על טמאת הדם ועל הקמיצה ועל הנסכים.

ו. מחסר בגדים כהן גדול משמש בשמונה כלים. וההדיוט בארבעה. ואם שמש כהן גדול בארבעה והדיוט בשמונה ועבד – עבודתו פסולה. עבד עבודת זהב בבגדי לבן, ועבודת לבן בבגדי זהב ועבד – עבודתו פסולה. היו מרשלין ומסלקין, או שהיו משחקין ועבד – עבודתו כשרה. לבש שתי כתנות, ושתי מכנסים, ושני אבנטים,

או שהיו מקורעין, או שחסר אחד מהם, או שנתן רטיה על גבי בשרו תחת בגדיו, ועבד – עבודתו פסולה.

ז. 'שלא רחוצ' ידים ורגלים' כיצד? מקדש ידיו ורגליו בכלי שרת בפנים, קדש ידיו ורגליו בכלי שרת בחוץ, או מכלי חול בפנים, או שטבל במי מערה ועבד – עבודתו פסולה. כיצד הוא מקדש? נותן יד ימינו על גבי רגל ימינו, שמאלו על גבי רגל שמאלו, משפשף ומרחיץ, משפשף ומרחיץ. רבי יהודה אומר: אפלו שתי ידים זו על גבי זו – מקדש. אמרו לו: אי אפשר לכן. כהנים שלא טבלו ולא קדשו ידיהם ורגליהם, וכן כהן גדול שטבל ולא קדש ידיו ורגליו, בין עבודה לעבודה, ובין בגדים לבגדים, ועבד – עבודתו כשרה. אבל כהנים שלא טבלו ולא קדשו ידיהם ורגליהם. וכן כהן גדול שטבל ולא קדש ידיו ורגליו מן הבקר, ועבד – עבודתו פסולה. אחד כהן גדול ואחד כהן הדיוט ששמשו שחרית, ולא רחצו ידיהם ורגליהם – הרי אלו חייבים מיתה, שנאמר (שמות ל, כ): "בבאם אל אהל מועד ירחצו מים ולא ימתו". היה עומד ומקריב כל הלילה לאורה – טעון קדוש ידים ורגלים. רבי אומר: אין הלילה פוסלת בקדוש ידים ורגלים. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: אפלו הוא עוסק בעבודה שלשה ימים – אין הלילה פוסלת בקדוש ידים ורגלים.

ח. ישב על גבי הרצפה – פסול, שנאמר (דברים יח, ה): "לעזר". עמד על גבי לבנה – פסול, שנאמר (שם שם, ז): "ככל אחיו הלוים".

ט. קמץ בשמאל – פסול. בן בתירא אומר: יחזיר ויחזור ויקמץ בימין. אמר רבי אלעזר בן רבי שמעון: כך היה רבי יהודה בן בתירא אומר בכל הפסולין. רבי יוסי בן יאסין ורבי יהודה נחתום אומר: במה דברים אמורים? בזמן שלא קדש קמץ בכלי, אבל אם קדש קמץ זה בכלי – הכל מודים שלא יחזיר. רבי אומר: בין כך ובין כך – יחזיר, שאין הפלי מקדש קמץ בכלי,

אבל אם קדש קמץ זה בכלי - הכל מודים שלא יחזיר. רבי אומר: בין כך ובין כך - יחזיר, שאין הכלי מקדש קמץ שלא נקמץ מבריתו.

י. כיצד סדר מנחות? היה מביאן מתוך ביתו בכלי כסף ובכלי זהב - נותנה בתוך כלי שרת ומקדשה בתוך כלי שרת, ונותן שמנה ולבונה עליה. נכנס ומגישה בקרן מזרחית דרומית, לדרומה של קרן - מניחה במזבח ודיו, ומסלק את לבונה מצד אחד, וקומץ ממקום השמן, ונותנו בתוך כלי שרת, ומקדשו בתוך כלי שרת, ומלקט את הלבונה, ונותנה על גבו, ומעלה אותו על גבי המזבח, ומולחו ונותן על גבי המזבח. האשים והשירים נתנין לכהנים, וראיין כהנים לתן בשרי מנחות יין שמן ודבש, ואסורין לחמץ. כיצד הוא עושה? פושט אצבעותיו על פסת ידו. וכפיתים ממחוק ממעלה למטה. רבה שמנה וחסר שמנה, רבה סולתה וחסר סולתה - פסולה. רבה לבונה - כשרה. מעט לבונה, אפלו שני קרטין - כשרה; דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר: הקמץ והלבונה שחסר אפלו כל שהוא - פסולה. קמץ שלא ממקום השמן, ושלא ממקום הלבונה, או שלא נתן עליה לבונה, אפלו כל שהוא - פסולה. אחד מנחת ישראל ואחד מנחת כהנים, אלא שמנחת כהנים בלה כליל לאשים, שנאמר (ויקרא ו, טו): "וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל".

שבת האזינו

מסכת מנחות פרק שני

א. הקומץ את המנחה לאכול שיריה בחוץ, או כזית משיריה בחוץ, להקטיר קמצה בחוץ, או כזית מקמצה בחוץ, להקטיר לבונה בחוץ, או כזית מלבונה בחוץ - פסול ואין בו כרת. לאכול שיריה למחר, או כזית משיריה למחר, להקטיר קמצה למחר, או כזית מקמצה למחר, להקטיר לבונה, או כזית מלבונה למחר - פגול וחיבין עליו

כרת. כל המנחות שקמץן שלא לשמן, הוליד והקטיר חוץ לזמן, הוליד והקטיר שלא לשמן - פגול וחיבין עליו כרת, ובלבד שיקרב המתיר כמצותו. כיצד קרב המתיר כמצותו? קמץ בשתיקה, ונתן בכלי, והוליד חוץ לזמנו, או שקמץ חוץ לזמנו ונתן בכלי והוליד והקטיר בשתיקה, או שקמץ ונתן בכלי והוליד והקטיר בשתיקה - זהו שקרב המתיר כמצותו.

ב. כיצד לא קרב המתיר כמצותו? קמץ חוץ לזמנו ונתן בכלי, והוליד והקטיר חוץ לזמנו, או שקמץ חוץ לזמנו ונתן בכלי, והוליד והקטיר חוץ למקומו, או שקמץ ונתן בכלי, והוליד והקטיר חוץ למקומו, בין שהקדים מחשבת זמן למחשבת מקום, ובין שהקדים מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול, ואין בו כרת. רבי יהודה אומר: אף בזה הקדים מחשבת זמן למחשבת מקום - פגול, וחיבין עליו כרת. קדמה מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול, ואין בו כרת.

ג. כיצד קדמה מחשבת מקום למחשבת זמן? קמץ חוץ למקומו, ונתן בכלי והוליד והקטיר חוץ לזמנו. מנחת חוטא ומנחת קנאות שקמץן שלא לשמן - פסול, ואין בו כרת, מפני שלא קרב המתיר כמצותו.

ד. הקומץ את המנחה לאכול שיריה בחוץ, להקטיר קמצה למחר, לאכול שיריה למחר, להקטיר קמצה בחוץ, בין שהקדים מחשבת זמן למחשבת מקום, ובין שהקדים מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול, ואין בו כרת. רבי יהודה אומר: אף בזה הקדים מחשבת זמן למחשבת מקום - חיבין עליו כרת. הקדים מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול, ואין בו כרת. כל המנחות שקמץן חוץ לזמן, או שקבלו פסולין את הקמץ וקטרוהו בשתיקה, אפלו חוץ לזמנו - פסול ואין בו כרת.

ה. הקומץ את המנחה לאכל שיריה כזית היום וכזית למחר. להקטיר מקמצה כזית בחוץ וכזית בפנים - פסול ואין בו כרת.

שְׁהוּא פְּסוּל אֶלָּא מַחְשַׁבַת קַמִּיצָה וְהַקְטָרָה בְּלִבָּר.

י"א ערב סוכות

מַסַּכַת מְנַחוֹת פֶּרֶק שְׁלִישִׁי

א. הַשׁוֹחֵט שְׁנֵי כִבְשִׁים, לְאָכַל אַחַת מִן הַחֲלוֹת לְמַחֵר, לְהַקְטִיר שְׁנֵי בְּזִיכִין, לְאָכַל אֶחָד מִן הַסְּדָרִים לְמַחֵר - פְּגוּל וְחִיבִין עֲלֵיו כֶּרֶת; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: זֶה פְּגוּל וְחִיבִין עֲלֵיו כֶּרֶת, וְהַשְּׁנִי, פְּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת.

ב. שְׁנֵי בְּזִיכֵי לְבוֹנָה שֶׁנִּטְמָא אֶחָד מֵהֶן - יִקָּרֵב בְּטֻמְאָה, וְחִבְרוּ יִקָּרֵב בְּטֻהָרָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין קָרְפָן צְבוּר חֲלוּק, אֶלָּא שְׁנֵיהֶם יִקָּרְבוּ בְּטֻמְאָה.

ג. הַקּוֹמֵץ וְהַלְבוּנָה שֶׁנִּטְמָא אֶחָד מֵהֶם - שְׁנֵיהֶם יִצְאוּ לְבֵית הַשְּׂרָפָה.

ד. הִיָּה מְקָרִיב שְׁתֵּי הַלֶּחֶם, וְנִטְמָאוּ בִידוֹ, אוֹמְרִין לוֹ: הִי פִקַח וְשֵׁתָק.

ה. הִיָּה מְקָרִיב סְדָרִים, וְנִטְמָאוּ בִידוֹ, אוֹמְרִין לוֹ: הִי פִקַח וְשֵׁתָק.

ו. הִיָּה מְקָרִיב שְׁנֵי בְּזִיכִין, וְנִטְמָאוּ בִידוֹ, אוֹמְרִין לוֹ: הִי פִקַח וְשֵׁתָק.

ז. הִיָּה מְקָרִיב מְנַחַת כֹּהֲנִים וּמְנַחַת מִשִּׁיחַ, וְנִטְמָאוּ בִידוֹ, אוֹמְרִין לוֹ: הִי פִקַח וְשֵׁתָק.

ח. הִיָּה מְקָרִיב מְנַחַת פְּרִים וּכְבָשִׁים, וְנִטְמָאוּ בִידוֹ, אוֹמֵר, וּמִבִּיאִין אַחֲרַת תַּחְתִּיָּה, אֵין שָׁם אֶלָּא הִיא - אוֹמְרִים לוֹ: הִי פִקַח וְשֵׁתָק.

ט. הִיָּה מְקָרִיב מְנַחַת הָעֶמֶר, וְנִטְמָאוּ, אוֹמֵר, וּמִבִּיאִין אַחֲרַת תַּחְתִּיָּה, אֵין שָׁם אֶלָּא הִיא - אוֹמְרִים לוֹ: הִי פִקַח וְשֵׁתָק! דְּבָרֵי רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן. רַבִּי אוֹמֵר: בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ, אוֹמְרִים לוֹ: הִי פִקַח וְשֵׁתָק! שְׁהַעֲמֵר שֶׁקָּצְרוּהוּ שְׁלֵא כְּמַצּוֹתוֹ - פְּסוּל.

י. תוֹדָה מְעַכָּבַת וּמַפְגֵּלַת אֶת הַלֶּחֶם, וְהַלֶּחֶם מְעַכָּב וְאֵין מַפְגֵּל אֶת הַתוֹדָה. כִּבְשִׁים

לְאָכַל מִשִּׁירֵיהֶּ כְּזִית הַיּוֹם וְכְזִית לְמַחֵר, לְהַקְטִיר מִקְמִצָה כְּזִית הַיּוֹם וְכְזִית לְמַחֵר - פְּגוּל וְחִיבִין עֲלֵיו כֶּרֶת. הַקּוֹמֵץ אֶת הַמְּנַחָה, לְאָכַל מִשִּׁירֵיהֶּ כַּחֲצֵי זֵית בַּחוּץ וְכַחֲצֵי זֵית בַּפְּנִים, וְלְהַקְטִיר מִקְמִצָה כַּחֲצֵי זֵית בַּחוּץ וְכַחֲצֵי זֵית בַּפְּנִים - כָּשֶׁר! וְכֵן לְמַחֵר כָּשֶׁר.

ו. הַקּוֹמֵץ אֶת הַמְּנַחָה, לְאָכַל מִשִּׁירֵיהֶּ כְּזִית בַּחוּץ, וְכְזִית בַּפְּנִים, בֵּין שֶׁהַקְּדִים מַחְשַׁבַת זְמַן לְמַחְשַׁבַת מְקוֹם, וּבֵין שֶׁהַקְּדִים מַחְשַׁבַת מְקוֹם לְמַחְשַׁבַת זְמַן - פְּסוּל, וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִף בְּזֶה הַקְּדִים מַחְשַׁבַת זְמַן לְמַחְשַׁבַת מְקוֹם - פְּגוּל וְחִיבִין עֲלֵיו כֶּרֶת. הַקְּדִים מַחְשַׁבַת מְקוֹם לְמַחְשַׁבַת זְמַן - פְּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת. הַקּוֹמֵץ אֶת הַמְּנַחָה, לְאָכַל מִשִּׁירֵיהֶּ כַּחֲצֵי זֵית בַּחוּץ, וְלְהַקְטִיר מִקְמִצָה כַּחֲצֵי זֵית לְמַחֵר, וְלְהַקְטִיר מִקְמִצָה כַּחֲצֵי זֵית בַּחוּץ, וְלְהַקְטִיר מִקְמִצָה כַּחֲצֵי זֵית לְמַחֵר, לְאָכַל מִשִּׁירֵיהֶּ כַּחֲצֵי זֵית לְמַחֵר, וְלְהַקְטִיר מִקְמִצָה כַּחֲצֵי זֵית בַּחוּץ, וְלְהַקְטִיר מִקְמִצָה כַּחֲצֵי זֵית לְמַחֵר, לְאָכַל מִשִּׁירֵיהֶּ כַּחֲצֵי זֵית בַּחוּץ, וְלְהַקְטִיר מִקְמִצָה כַּחֲצֵי זֵית לְמַחֵר, וְלְהַקְטִיר מִקְמִצָה כַּחֲצֵי זֵית לְמַחֵר, לְאָכַל מִשִּׁירֵיהֶּ כְּזִית בַּחוּץ וְכְזִית לְמַחֵר? - פְּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת, מִפְּנֵי שֶׁקְּמִיצָה וּקְמִיצָה, הַקְּטָרָה וְהַקְּטָרָה - מִצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה. הַקְּטָרָה וְהַקְּטָרָה - מִצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה. לְאָכַל מִשִּׁירֵיהֶּ כְּזִית בַּחוּץ וְכְזִית לְמַחֵר, לְהַקְטִיר מִקְמִצָה כְּזִית בַּחוּץ וְכְזִית לְמַחֵר? - פְּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת, מִפְּנֵי שֶׁקְּמִיצָה וּקְמִיצָה, הַקְּטָרָה וְהַקְּטָרָה - מִצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה. וּבִשְׁעַת הַקְּטָרָה חָשַׁב עוֹד לְהַקְטִיר מִקְמִצָה כַּחֲצֵי זֵית לְמַחֵר - פְּגוּל וְחִיבִין עֲלֵיו כֶּרֶת, מִפְּנֵי שֶׁקְּמִיצָה וְהַקְּטָרָה מִצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה לְפַגֵּל. הַקּוֹמֵץ אֶת הַמְּנַחָה לְהַקְטִיר מִקְמִצָה כַּחֲצֵי זֵית לְמַחֵר, שְׁאֵין פְּחוֹת מְכֻזֵּית מִפְּגֵל וּפּוֹסֵל בְּכָל מְקוֹם. הַקּוֹמֵץ אֶת הַמְּנַחָה לְאָכַל קְמִצָה וְלְהַקְטִיר שִׁירֵיהֶּ, לְאָכַל דְּבַר שְׁאֵין דְּרוֹכוֹ לְאָכּוֹל, וְלְהַקְטִיר דְּבַר שְׁאֵין דְּרוֹכוֹ לְהַקְטִיר - כָּשֶׁר. וְרַבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל. לְהַנִּיחַ קְמִצָה וּשִׁירֵיהֶּ לְמַחֵר, אוֹ לְהוֹצִיאָן לְחוּץ - כָּשֶׁר וְרַבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: רַבִּי אֶלְעָזָר פּוֹסֵל וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְכַשֵּׁר. אִמֵּר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה: וּמָה אִם הֵנִיחַ אֶת הַקּוֹמֵץ לְמַחֵר - אֵינּוּ פּוֹסֵל. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: זֶה וְזֶה כָּשֶׁר! אֵין לָךְ

מעכבין ומפגלין את הלחם, והלחם מעכב ואין מפגל את הכבשים. הזבח מפגל את הנסכים משקדשו בכלי; דברי רבי מאיר. ואין נסכים מפגלין את הזבח.

יא. קמץ בשתיקה, וכשהוא בא להקטרה - הקטיר את הקמץ בשתיקה, ואת הלבונה חוץ לזמנה - פגול וחיבין עליו כרת; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר; דברי רבי מאיר. אימתי? בזמן שקרב מתיר כמצותו! אבל לן, או שנפסל, או שיצא חוץ לקלעים, או שהקטירו פסולים את אחד מהן, אפלו חוץ לזמנו - פסול ואין בו כרת. הקטיר אחד מהן היום, על מנת להקטיר מחברו למחר - הכל מודין שפגול וחיבין עליו כרת. שני בזיכי לבונה שהקטיר הראשון בשתיקה, והשני חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו כרת; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אין כרת, עד שיפגל בכל המתיר; דברי רבי מאיר. אימתי? בזמן שקרב השני כמצותו, אבל לן, או שנפסל, או שיצא חוץ לקלעים, או שהקטירו פסולים את אחד מהן, אפלו חוץ לזמנו - פסול ואין בו כרת. הקטיר את אחד מהם, על מנת להקטיר מחברו למחר - הכל מודים שפגול וחיבין עליו כרת. שני כבשי עצרת ששחט הראשון בשתיקה, והשני חוץ לזמנו - פגול, וחיבין עליו כרת; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אין בו כרת, עד שיפגל בכל המתיר; דברי רבי מאיר. אימתי? בזמן שקרב השני כמצותו! אבל לן או שנפסל, או שיצא חוץ לקלעים, או ששחטו פסולים וזרקו את דמו של אחד מהם, אפלו חוץ לזמנו - פסול ואין בו כרת. שחט את אחד מהם היום, על מנת לאכול מחברו למחר - הכל מודים שפשו, שאין הכבש מפגל ופוסל את חברו בכל מקום.

יום ב' א' דסוכות

מסכת מנחות פרק רביעי

א. מנחה שלא נקמצה שנתערבה במנחה שנקמצה, אם יכול לקמץ מזו שלא נקמצה

בפני עצמה - כשרה. ואם לאו - פסולה, ויקטיר קמצה של ראשונה. הקומץ שנתערב בשירים - הרי זה לא יקרב. ואם קרב - פשו. רבי אלעזר אומר: נתערב בשירי מנחה אחרת, או במנחה שלא נקמצה - הרי זה לא יקרב. ואם קרב - פשו. רבי אלעזר אומר: יקרב. נתערב במנחת כהנים, ובמנחת כהן משיח, ובמנחת נסכים, וכן מנחת כהנים, וכן מנחת כהן משיח, וכן מנחת כהן משיח, ובמנחת נסכים שנתערבו זו בזו - הרי אלו יקרבו. ולא עוד, אלא שני כהנים מביאין את מנחותיהן בכלי אחד, ומקריבין אותן לגבי מזבח, מפני שכלן כליל לאשים. נתערבה במנחת פרים אילים וכבשים - הרי אלו יקרבו. רבי יהודה אומר: לא יקרבו, מפני שזו בלילתה עבה, וזו בלילתה רכה, והן בולעות זו מזו.

ב. חרב שנתערב בכלול - הרי זה יקרב. רבי יהודה אומר: לא יקרב, מפני שכולע ממנו. אמר רבי יוסי: רואה אני את דברי רבי אלעזר שאמר: 'אם אין קמץ - אין שירים' אף על פי שאין שירים יש קמץ, מדברי רבי יהושע שאמר: 'אם אין קמץ אין שירים אין קמץ'. גטמא קמץ, שנפסל, או שיצא חוץ לקלעים - השירים תעבר צורתם ויצאו לבית השרפה. גטמא שירים או שנפסלו או שיצאו חוץ לקלעים. רבי אלעזר אומר: יקטיר את קמץ. ורבי יהושע אומר: לא יקטיר. ואם הקטיר בין בשוגג בין במזיד - מודה רבי יהושע שהרצה.

ג. שירים שחסרו עד שלא קרב הקמץ - פסולין. משקרב הקמץ - כשרים.

ד. ריקי מנחת ישראל שחסרו עד שלא קרב הקומץ - פסולין. משקרב הקומץ - כשרים.

ה. חלות תודה וריקי נזיר שחסרו עד שלא נזרק דם הזבח - פסולין. משנזרק דם הזבח - כשרים.

ו. שתי הלחם שחסרו עד שלא נזרק דמן של כבשים - פסולין. משנזרק דמן של כבשים - כשרים.

אַתְּ אַמּוּרִי, עַל מְנַת שְׂאִיכְלוּ עַרְלִים אֶת בְּשָׂרוֹ - כָּשָׁר. וְאִם עָשָׂה כֵּן - הֲרִי זֶה פְּסוּל. וְנָתַן מִלְמֻטָּה לְמַעְלָה, וְאֶת הַנִּתְּנִין מִלְמַעְלָה לְמִטָּה. אֶת הַנִּתְּנִין בַּפְּנִים בַּחוּץ, וְאֶת הַנִּתְּנִין בַּחוּץ בַּפְּנִים - כָּשָׁר. וְאִם עָשָׂה כֵּן - הֲרִי זֶה פְּסוּל.

ו. הַשּׁוֹחֵט אֶת הַחֲטָאֵת, לְהַכְנִיס מִדְּמָה לַפְּנִים - כָּשָׁרָה. חֲטָאֵת שֶׁהַכְּנִיס מִדְּמָה, אֶפְלוּ כָּל שֶׁהוּא - פְּסוּלָהּ. הַקּוֹמֵץ אֶת הַמִּנְחָה, לְהַקְטִיר מִקְמָצָה, פְּחוֹת מִכּוֹזֵית לְמַחֵר - כָּשָׁר. הַקּוֹמֵץ שֶׁחָסַר אֶפְלוּ כָּל שֶׁהוּא - פְּסוּל.

ז. כָּל הַמִּנְחוֹת שֶׁקִּמְצָן שְׁלֹא לְשִׁמֶן - כְּשִׁרוֹת, לְפִיכָּךְ אִם חָשַׁב עָלָיו חוּץ לְמִקְוָמוֹ - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת. חוּץ לְזִמְנוֹ - פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת. קִמְץ כֹּהֵן, קִמְץ הַכָּשָׁר, קִמְץ בִּימִינוֹ, קִמְץ בְּכָלִי הַקֹּדֶשׁ - כָּשָׁר. לְפִיכָּךְ אִם חָשַׁב עָלָיו חוּץ לְמִקְוָמוֹ - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת, חוּץ לְזִמְנוֹ - פְּגוּל, וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת. קִמְץ הַכָּשָׁר וְנָתַן לְפְסוּל - יַחֲזִיר לְכָשָׁר - וְכָשָׁר. בֵּיד הַפְּסוּל וְחָשַׁב עָלָיו בֵּין חוּץ לְזִמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמִקְוָמוֹ - אִין בּוֹ מִשּׁוּם פְּגוּל. בֵּיד הַכָּשָׁר וְחָשַׁב עָלָיו חוּץ לְמִקְוָמוֹ - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת. חוּץ לְזִמְנוֹ - פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת. קִמְץ בִּימִינוֹ וְנָתַן לְשִׁמְאָלוֹ - יַחֲזִיר לִימִינוֹ וְכָשָׁר. בְּשִׁמְאָלוֹ וְחָשַׁב עָלָיו, בֵּין חוּץ לְזִמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמִקְוָמוֹ - אִין בּוֹ מִשּׁוּם פְּגוּל. בִּימִינוֹ וְחָשַׁב עָלָיו חוּץ לְמִקְוָמוֹ - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת. חוּץ לְזִמְנוֹ - פְּגוּל, וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת. קִמְץ בְּכָלִי קֹדֶשׁ, וְנָתַן לְכָלִי חוּל - יַחֲזִיר לְכָלִי קֹדֶשׁ, וְכָשָׁר. בְּכָלִי חוּל וְחָשַׁב עָלָיו, בֵּין חוּץ לְזִמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמִקְוָמוֹ - אִין בּוֹ מִשּׁוּם פְּגוּל. בְּכָלִי קֹדֶשׁ וְחָשַׁב עָלָיו חוּץ לְמִקְוָמוֹ - פְּסוּל, וְאִין בּוֹ כֶּרֶת. חוּץ לְזִמְנוֹ - פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת; דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים: קִמְץ הַכָּשָׁר וְנָתַן לְפְסוּל - פְּסָלְתוּ מִתְּנִיתוֹ. קִמְץ בְּכָלִי הַקֹּדֶשׁ וְנָתַן לְכָלִי חוּל - פְּסָלְתוּ מִתְּנִיתוֹ. קִמְץ בִּימִינוֹ וְנָתַן לְשִׁמְאָלוֹ - פְּסָלְתוּ מִתְּנִיתוֹ. אֲבָל הַקּוֹמֵץ מִתּוֹךְ כָּלִי חוּל, וְנָתַן לְתוֹךְ כָּלִי שְׂרֵת, עַד שְׁלֹא נָתַן שְׁמָנָה

ג. שְׁנֵי כִבְשֵׁי עֶצְרֵת - אִין מְקַדְּשִׁין אֶת הַלֶּחֶם אֲלֵא בַשְּׁחִיטָה. שְׁחָטָן לְשִׁמֶן, וְזָרַק דָּמָן לְשִׁמֶן - הַלֶּחֶם מְקַדֵּשׁ. שְׁחָטָן שְׁלֹא לְשִׁמֶן, וְזָרַק דָּמָן שְׁלֹא לְשִׁמֶן - אִין הַלֶּחֶם מְקַדֵּשׁ. שְׁחָטָן לְשִׁמֶן, וְזָרַק דָּמָן שְׁלֹא לְשִׁמֶן - הַלֶּחֶם מְקַדֵּשׁ וְאִינוֹ מְקַדֵּשׁ; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֵּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: לְעוֹלָם אִין הַלֶּחֶם מְקַדֵּשׁ עַד שִׁישְׁחָטֵם לְשִׁמֶן, וְזָרַק דָּמָם לְשִׁמֶן. פְּעַמִּים שֶׁהֵם מְפַגְּלִים וְהַלֶּחֶם מְפַגֵּל, הֵם מְפַגְּלִין וְהַלֶּחֶם כָּשָׁר, הֵם כְּשִׁרִים וְהַלֶּחֶם מְפַגֵּל, הֵם כְּשִׁרִים וְהַלֶּחֶם כָּשָׁר. שְׁחָטָן לְשִׁמֶן, לְאֹכֵל מִהֶן לְמַחֵר, הֵם מְפַגְּלִים וְהַלֶּחֶם מְפַגֵּל, שְׁחָטָן שְׁלֹא לְשִׁמֶן, לְאֹכֵל מִהֶן לְמַחֵר - הֵם מְפַגְּלִים וְהַלֶּחֶם כָּשָׁר, שְׁחָטָן לְשִׁמֶן, לְאֹכֵל מִן הַלֶּחֶם לְמַחֵר - הֵם כְּשִׁרִים וְהַלֶּחֶם כָּשָׁר.

ה. הַחֲמִירָה תּוֹרָה מִחֻשְׁבֵּת זְבָחִים מִמַּעֲשֵׂיהֶם, מַעֲשֵׂה זְבָחִים מִמַּחֲשַׁבְתָּן. כִּיצַד מִחֻשְׁבֵּת זְבָחִים מִמַּעֲשֵׂיהֶן? הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֶּבֶח לְזָרַק דָּמוֹ בַּחוּץ, אוֹ מִקְצֵת דָּמוֹ בַּחוּץ, לְהַקְטִיר אַמּוּרִי בַּחוּץ, אוֹ כּוֹזֵית מֵאַמּוּרִי בַּחוּץ, לְאֹכֵל בְּשָׂרוֹ בַּחוּץ, אוֹ כּוֹזֵית מִבְּשָׂרוֹ בַּחוּץ - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת. וְאִם עָשָׂה כֵּן - אִינוֹ פְּסוּל. לְזָרַק דָּמוֹ לְמַחֵר, אוֹ מִקְצֵת דָּמוֹ לְמַחֵר, לְהַקְטִיר אַמּוּרִי לְמַחֵר, אוֹ כּוֹזֵית מֵאַמּוּרִי לְמַחֵר, לְאֹכֵל מִבְּשָׂרוֹ לְמַחֵר, אוֹ כּוֹזֵית מִבְּשָׂרוֹ לְמַחֵר - פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת. וְאִם עָשָׂה כֵּן - אִינוֹ פְּגוּל. הַקּוֹמֵץ אֶת הַמִּנְחָה, לְאֹכֵל שְׂרִירָה בַּחוּץ, אוֹ כּוֹזֵית מִשְׂרִירָה בַּחוּץ, לְהַקְטִיר קִמְצָה בַּחוּץ, אוֹ כּוֹזֵית מִקְמָצָה בַּחוּץ, לְהַקְטִיר לְבוֹנְתָהּ בַּחוּץ, אוֹ כּוֹזֵית מִלְבוֹנְתָהּ בַּחוּץ - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת. וְאִם עָשָׂה כֵּן - אִינוֹ פְּסוּל. לְאֹכֵל שְׂרִירָה לְמַחֵר, אוֹ כּוֹזֵית מִשְׂרִירָה לְמַחֵר, לְהַקְטִיר קִמְצָה לְמַחֵר, אוֹ כּוֹזֵית מִקְמָצָה לְמַחֵר, לְהַקְטִיר לְבוֹנְתָהּ לְמַחֵר, אוֹ כּוֹזֵית מִלְבוֹנְתָהּ לְמַחֵר - פְּגוּל, וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת. וְאִם עָשָׂה כֵּן - אִינוֹ פְּגוּל.

ה. כִּיצַד מַעֲשֵׂה זְבָחִים מִמַּחֲשַׁבְתָּן? הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּהֵמָה עַל מְנַת שְׂזִיקוֹ עַרְלִים וְטִמְאִים אֶת דָּמוֹ, עַל מְנַת שְׂזִיקוֹ עַרְלִים וְטִמְאִים

וּלְבוֹנוֹתָהּ, וְחָשַׁב עָלֶיהָ, בֵּין חוּץ לְזַמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמִקְוֵמוֹ - פְּסוּל, וְאֵין בּוֹ מִשּׁוּם פְּגוּל, מִשְׁנֵתָן שְׁמֵנָה וּלְבוֹנוֹתָהּ, וְחָשַׁב עָלֶיהָ חוּץ לְמִקְוֵמוֹ - פְּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת. חוּץ לְזַמְנוֹ - פְּגוּל וְחִיבֵין עָלָיו כֶּרֶת. קִמֵץ עַל שִׁבְחוּץ, וְנִכְנַס לַפְּנִים - יַחְזוֹר וְיִקְמֵץ בְּפָנִים, וְכָשֶׁר. בְּחוּץ, וְחָשַׁב עָלָיו, בֵּין חוּץ לְזַמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמִקְוֵמוֹ - אֵין בּוֹ מִשּׁוּם פְּגוּל. בְּפָנִים, וְחָשַׁב עָלָיו חוּץ לְמִקְוֵמוֹ - פְּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת. חוּץ לְזַמְנוֹ - פְּגוּל וְחִיבֵין עָלָיו כֶּרֶת. נִתְפָּזֵר הַקִּמֵץ עַל הַרְצָפָה - יַחְזוֹר וְיִאֲסַפְנוּ וְכָשֶׁר. עַד שְׁלֵא אֲסַפּוּ וְחָשַׁב עָלָיו, בֵּין חוּץ לְזַמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמִקְוֵמוֹ - אֵין בּוֹ מִשּׁוּם פְּגוּל, מִשְׁאַסְפּוּ וְחָשַׁב עָלָיו חוּץ לְמִקְוֵמוֹ - פְּסוּל, וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת. חוּץ לְזַמְנוֹ - פְּגוּל וְחִיבֵין עָלָיו כֶּרֶת.

ח. מִנְחַת חוּטָא וּמִנְחַת קִנְאוֹת שְׁנֵתָן עָלֶיהָ לְבוֹנָה - יִלְקֹט אֶת הַלְּבוֹנָה וְכִשְׂרָהּ. עַד שְׁלֵא לְקֹט אֶת הַלְּבוֹנָה, וְחָשַׁב עָלֶיהָ, בֵּין חוּץ לְזַמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמִקְוֵמוֹ - אֵין בּוֹ מִשּׁוּם פְּגוּל. מִשְׁלֵקֵט אֶת הַלְּבוֹנָה, וְחָשַׁב עָלֶיהָ, חוּץ לְמִקְוֵמוֹ - פְּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת, חוּץ לְזַמְנוֹ - פְּגוּל וְחִיבֵין עָלָיו כֶּרֶת.

ט. כָּל הַמִּנְחוֹת שֶׁהוֹנְפוּ וְלֹא הִגְשׂוּ, הִגְשׂוּ וְלֹא הוֹנְפוּ, יִצַק וְלֹא בָלַל, בָּלַל וְלֹא פָתַת, פָתַת וְלֹא מָלַח, מָלַח וְלֹא פָתַת - כִּשְׂרָה. לְפִיכָף אִם חָשַׁב עָלֶיהָ חוּץ לְמִקְוֵמוֹ - פְּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת, חוּץ לְזַמְנוֹ - פְּגוּל וְחִיבֵין עָלָיו כֶּרֶת, לְפִיכָף הַקְּטִיר אֶת הַקִּמֵץ בְּפָנָי עֲצָמוֹ, וְאֶת הַלְּבוֹנָה בְּפָנָי עֲצָמָה, אוֹ שֶׁהִקְטִיר קִמְצָה פְּעָמִים - כִּשְׂרָה. לְפִיכָף אִם חָשַׁב עָלֶיהָ חוּץ לְמִקְוֵמוֹ - פְּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת. חוּץ לְזַמְנוֹ - פְּגוּל, וְחִיבֵין עָלָיו כֶּרֶת. זֶה הַכֶּלֶל, אֵין הַמִּנְחוֹת נִפְסְלוֹת אֲלֵא בְּאַרְבָּעָה דְבָרִים: בְּקִמְצָה, וּבְהַלּוּף, וּבְמִתֵּן כָּלִי, וּבְהִקְטָרָה, מוֹסִיף עָלֶיהָ מִנְחַת חוּטָא וּמִנְחַת קִנְאוֹת, שֶׁקִּמְצָן שְׁלֵא לְשִׁמּוֹן - הָרִי אֵלּוּ פְּסוּלִין. לְפִיכָף, אִם חָשַׁב עָלֶיהָ, בֵּין חוּץ לְזַמְנוֹ, וּבֵין חוּץ לְמִקְוֵמוֹ - אֵין בּוֹ מִשּׁוּם פְּגוּל. אֶחָד מִנְחַת חוּטָא, וְאֶחָד כָּל הַמִּנְחוֹת, שֶׁקִּמְצָן זָר, וְאוֹנֵן, וְטָבוּל יוֹם וּמִחְסָר בְּגָדִים, וּמִחְסָר כְּפוּרִים, וְשְׁלֵא רְחוּץ יָדִים וְרוּגְלִים, עָרַל,

וְטָמֵא, יוֹשֵׁב, וְעוֹמֵד עַל גְּבֵי כְּלִים, וְעַל גְּבֵי בְּהֵמָה, עַל גְּבֵי רֶגֶל חִבְרוֹ - פְּסוּל. חָשַׁב עָלָיו, בֵּין חוּץ לְזַמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמִקְוֵמוֹ - אֵין בּוֹ מִשּׁוּם פְּגוּל. הִיָּה קוֹמֵץ מְבָרֵץ וְקִמֵץ, וְעָלָה בְּיָדוֹ צָרוּר, גְּרָגֵר מְלַח, אוֹ קָרֵט שֶׁל לְבוֹנָה - פְּסוּל. לְפִיכָף, אִם חָשַׁב עָלָיו, בֵּין חוּץ לְזַמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמִקְוֵמוֹ - אֵין בּוֹ מִשּׁוּם פְּגוּל. קִמֵץ הָזֵר, קִמֵץ פְּסוּל, קִמֵץ בְּשִׂמְאָלוֹ, קִמֵץ בְּכִלֵי חוּל - פְּסוּל. לְפִיכָף, אִם חָשַׁב עָלָיו, בֵּין חוּץ לְזַמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמִקְוֵמוֹ - אֵין בּוֹ מִשּׁוּם פְּגוּל. רַבָּה שְׁמֵנָה, וְחָסֵר שְׁמֵנָה, רַבָּה סוּלְתָהּ, וְחָסֵר סוּלְתָהּ - פְּסוּלָהּ. לְפִיכָף, אִם חָשַׁב עָלָיו, בֵּין חוּץ לְזַמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמִקְוֵמוֹ - אֵין בּוֹ מִשּׁוּם פְּגוּל. רַבָּה סוּלְתָהּ, וְחָסֵר סוּלְתָהּ - פְּסוּלָהּ. לְפִיכָף, אִם חָשַׁב עָלָיו, בֵּין חוּץ לְזַמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמִקְוֵמוֹ - אֵין בּוֹ מִשּׁוּם פְּגוּל. רַבָּה שְׁמֵנָה, וְחָסֵר שְׁמֵנָה, וְחָסֵר סוּלְתָהּ - פְּסוּלָהּ. לְפִיכָף, אִם חָשַׁב עָלָיו, בֵּין חוּץ לְזַמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמִקְוֵמוֹ - אֵין בּוֹ מִשּׁוּם פְּגוּל. מִקְוֵמוֹ שְׁמֵן, וְשְׁלֵא מִמְּקוֹם הַלְּבוֹנָה, אוֹ שְׁלֵא נִתֵּן עָלֶיהָ לְבוֹנָה, אֶפְלוּ כָּל שֶׁהוּא - פְּסוּלָהּ. לְפִיכָף, אִם חָשַׁב עָלֶיהָ, בֵּין חוּץ לְזַמְנוֹ וּבֵין חוּץ לְמִקְוֵמוֹ - אֵין בּוֹ מִשּׁוּם פְּגוּל. מִנְחַת חוּטָא וּמִנְחַת קִנְאוֹת, שְׁנֵתָן עָלֶיהָ שְׁמֵן - פְּסוּלָהּ. לְפִיכָף, אִם חָשַׁב עָלֶיהָ, חוּץ לְזַמְנוֹ וְחוּץ לְמִקְוֵמוֹ - פְּסוּל וְאֵין בּוֹ מִשּׁוּם פְּגוּל. נָטַל בְּכִלֵי וְנִתֵּן עָלֶיהָ - כִּשְׂרָה. לְפִיכָף, אִם חָשַׁב עָלֶיהָ חוּץ לְמִקְוֵמוֹ - פְּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת, חוּץ לְזַמְנוֹ - פְּגוּל וְחִיבֵין עָלָיו כֶּרֶת. זֶה הַכֶּלֶל! אֵין הַפְּגוּל נוֹהֵג אֲלֵא בְּדָבָר הֶרְאוּי לְעַבּוּדָה, וּבְמִקְוֵמוֹ הֶרְאוּי לְעַבּוּדָה.

יוֹם ד' א' דְּחוּוָה"מ סוּכוֹת

מִסְכַּת מִנְחוֹת פָּרָק שִׁישִׁי

א. אֵלוּ שֶׁהֵן טְעוּנֵין מְלַח: אֲכָרֵי עוֹלָה וְאֲמוּרֵי קִדְשֵׁי קִדְשִׁים, וְאֲמוּרֵי קִדְשֵׁי קָלִים, וְקִמֵץ, וּלְבוֹנָה, וּמִנְחַת כֶּהֱנִים, וּמִנְחַת כֶּהֱן מְשִׁיחַ, וְעוֹלַת הָעוֹף. אֲבָל הָדָם, וְהַיַּיִן, וְהָעֲצִים, וְהַקְּטֵרֶת - אֵין טְעוּנֵין מְלַח.

ב. בְּשִׁלְשָׁה מִקְוֹמוֹת הֵיְתָה מְלַח נִתְּנָה: בְּלִשְׁכַּת מְלַח, וְעַל גְּבֵי כֶּכֶשׁ, וּבִרְאֵשׁוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ - קֶרֶן דְּרוּמִית מְעֻרְבִית. הַמְּלַח שֶׁבְּלִשְׁכַּת הַמְּלַח, הֵיְוֵי מוֹלַחֲזִין בֵּה אֶת הָאֲכָרִין. שֶׁבִּרְאֵשׁוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ קֶרֶן דְּרוּמִית מְעֻרְבִית, הֵיְוֵי מוֹלַחֲזִין פְּסוּלֵי קִדְשֵׁי קָדְשִׁים וְאֲמוּרֵי קִדְשֵׁי קָלִים, הַקִּמֵץ וְהַלְּבוֹנָה,

וּמִנְחַת כֹּהֲנִים, וּמִנְחַת כֹּהֵן מְשִׁיחַ, וְעוֹלַת הָעוֹף. מִלַּח שֶׁעַל גְּבִי הַכֶּבֶשׂ וְשֶׁעַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ - לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין. וְשֶׁעַל גְּבִי הָאֲבָרִים - מוֹעֲלִין בְּכֻלָּם. כִּיצַד מוֹלְחִין? הִיָּה נוֹתֵנִין עַל גְּבִי הַמֶּלַח, חוּזֵר וְהוֹפֵכֵן. וְאֵלוּ הֵן שֶׁמְעֲלִין אוֹתָן כָּל הַלֵּילָה: אֲבָרֵי עוֹלָה, וְאֲמוּרֵי קִדְשֵׁי קִדְשִׁים, וְאֲמוּרֵי קִדְשִׁים קְלִים, וּמִנְחַת כֹּהֵן מְשִׁיחַ, וּמִנְחַת נְסֻכִים, וְעוֹלַת הָעוֹף. אֲכַל הַקֶּמֶץ, וְהַלְבוּנָה, וּמִנְחַת כֹּהֲנִים, וּמִנְחַת כֹּהֵן מְשִׁיחַ הַבָּאִין בְּפָנָיו עֲצָמָן - אֵין מְעֲלִין אוֹתוֹ כָּל הַלֵּילָה. זֶה הַכֹּלָל! כָּל שֶׁקָּרַב מִתִּירֵי בְיוֹם - מְעֲלִין אוֹתוֹ כָּל הַלֵּילָה. כָּל שֶׁלֹּא קָרַב מִתִּירֵי בְיוֹם - אֵין מְעֲלִין אוֹתוֹ כָּל הַלֵּילָה. כִּיצַד הוּא עוֹשֶׂה? נוֹתֵן עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ עִם שְׁקִיעַת הַחֲמָה, וּמִתְעַפְּלִין וְהוֹלְכִין כָּל הַלֵּילָה.

ג. הַמְעֲלָה כְּזִית מִשְׁתֵּי הַלֶּחֶם בְּעֻבּוּדָה, אוּ בַחֹץ - הָרִי זֶה חֵיב, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא ב, יב): "קָרְבַן רֵאשִׁית תִּקְרִיבוּ אוֹתָם לַה' וְאֵל הַמִּזְבֵּחַ לֹא יַעֲלוּ". אַחַד הַמִּזְבֵּחַ וְאַחַד הַכֶּבֶשׂ לְכָד.

ד. הַמְעֲלָה מִבֶּשֶׂר חֲטָאֵת, וּמִבֶּשֶׂר אֲשֶׁם, מִבֶּשֶׂר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים וּמִבֶּשֶׂר קִדְשִׁים קְלִים - מִתֵּר. הָעֹמֵר, וְשְׁתֵּי הַלֶּחֶם, וְלֶחֶם הַפָּנִים, וְשִׁירֵי מִנְחוֹת, מִשְׁאוֹר וּמִדְּבַשׁ - עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא ב, יא): "כִּי כָּל שְׂאוֹר וְכָל דְּבַשׁ לֹא תִקְטִירוּ מִמֶּנּוּ".

ה. הַמְחַמֵּץ אֶת הַמִּנְחָה, אַחַת מִן הַכִּשְׂרָה וְאַחַת מִן הַפְּסוּלָה - עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא ב, יא): "(כִּי) כָּל הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לַה' לֹא תַעֲשֶׂה חֲמִץ".

ו. רִקִּיקֵי מִנְחַת יִשְׂרָאֵל - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. וּמִיעוּטָן - מְעַכֵּב אֶת רֶבֶן. חֲלוֹת תּוֹדָה וּרְקִיקֵי נִזִיר - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. וּמִיעוּטָן - מְעַכֵּב אֶת רֶבֶן. פֶּר אֵין מְעַכֵּב אֶת הַשְּׁעִיר, וְהַשְּׁעִיר אֵין מְעַכֵּב אֶת הַפֶּר. כָּל הַזּוֹאוֹת שֶׁלִּפְנֵים, כְּגוֹן אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה שָׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים, וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁל פֶּר הָעֵדָה, וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁל פֶּר כֹּהֵן מְשִׁיחַ - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. וּמִיעוּטָן - מְעַכֵּב אֶת רֶבֶן. שְׁבַע הַזּוֹאוֹת

שֶׁבַע הַזּוֹאוֹת שֶׁבַמְצָרַע - מְעַכְבּוֹת זֶה אֶת זֶה. צִפְרִים - מְעַכְבּוֹת זֶה אֶת זֶה. אֲבָנֵי בֵּית הַמִּנְגֵּעַ, וְעֲצֵיו, וְעִפְרוֹ - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. עֵץ אֲרֹז וְאֲזוֹב וְשְׁנֵי תוֹלְעֹת - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן, וְתוֹלְעַת שְׁנֵי, וְשֵׁשׁ מְשוּר - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. שְׁמוֹנֶה בְּגָדֵי כֹהֵן גְּדוֹל - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. אַרְבָּעָה בְּגָדֵי כֹהֵן הַדְּיוּט - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. אֲבָנֵי שֶׁהֵם וְאֲבָנֵי מְלוֹאִים - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. כֶּתֵב שֶׁעַל גְּבִיָּהֶן - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. סִמְנֵי קִטְרֵת, וְסִמְנֵי שְׁמֵן הַמִּשְׁחָה - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. וּמִיעוּטָן מְעַכֵּב אֶת רֶבֶן. שְׁבַעֲהָ קְנֵי מְנוֹרָה - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. וְשְׁבַעֲהָ נְרוֹתֶיהָ - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. גְּבִיעִיָּה, כַּפְתּוּרִיָּה וּפְרָחִיָּה - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. קָרָן, וְכֶבֶשׂ, וְיִסוּד, וְרִבַּע - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. רִבִּי יוֹסִי בַר רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֶף הַסּוֹבֵב. מִדַּת הַמִּזְבֵּחַ, בֵּין אֲרָכוֹ, וּבֵין רַחְבוֹ - אֵינָה מְעַכֶּת. אֲבָל רַבּוּי - מְעַכֵּב. הַשְּׁלֶחֶן, וְהַמְנוֹרָה וְהַמִּזְבְּחוֹת - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֵעָזָר אוֹמֵר: כֹּהֲנִים, וְלוּיִם, וְיִשְׂרָאֵלִים - מְעַכְבִּין אֶת הַקָּרְבָּן. בְּרֻכּוֹת כֹּהֲנִים - מְעַכְבּוֹת זֶה אֶת זֶה. בְּרֻכּוֹת כֹּהֵן גְּדוֹל - מְעַכְבּוֹת זֶה אֶת זֶה. בְּרֻכּוֹת תַּעֲנִיּוֹת - מְעַכְבּוֹת זֶה אֶת זֶה. בְּרֻכּוֹת שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה - מְעַכְבּוֹת זֶה אֶת זֶה. בְּרֻכּוֹת - מְעַכְבּוֹת זֶה אֶת זֶה. תְּקִיעוֹת - מְעַכְבּוֹת זֶה אֶת זֶה. בְּרֻכּוֹת וְתְקִיעוֹת - מְעַכְבּוֹת זֶה אֶת זֶה. הַלֵּל, וְשִׁבְחָה וְתַפְלָה - מְעַכְבּוֹת זֶה אֶת זֶה. תְּפִלִּין שֶׁל יָד, וְשֶׁל רֹאשׁ - מְעַכְבּוֹת זֶה אֶת זֶה. אִם אֵין לוֹ אֵלֶּא אַחַת - הָרִי זֶה יִנְיַח. הַתְּכֵלֶת וְהַלְבָּן - אֵין מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. מִצְוֵה שִׁיקּוּדִים לְבָן לַתְּכֵלֶת, וְאִם הַקְּדִים תְּכֵלֶת לְלָבָן - יִצָּא נִסְפֵי בְּהֵמָה וְהַסֵּלֶת - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. פְּרִים אֵילִים וְכֶבֶשִׁים - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: פְּרִים - אֵין מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה, מִפְּנֵי שֶׁמִּתְמַעֲטִין בְּחָג. אֲבָל אֵילִים וְכֶבֶשִׁים - מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. אֵין מְבִיאִין פְּרִים, אֵילִים וְכֶבֶשִׁים, וְאַחַר כֵּךְ נְסֻכִים, אֵלֶּא פְּרִים בְּנִסְכֵיהֶן, אֵילִים בְּנִסְכֵיהֶן, כֶּבֶשִׁים בְּנִסְכֵיהֶן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: יַחֲדֵי שֶׁהִיָּה חֵיב פְּרִים, אֵילִים וְכֶבֶשִׁים, וְאֵין לוֹ נְסֻכִים - יִבֵּא פְּרִים

יום ה' ב' דחווה"מ סוכות

מסכת מנחות פרק שביעי

בנספיהן, ואל יביא פרים אילים וכבשים בלא נסכים. יחיד שהביא נסכים, ולא היה צריך להם - יתנם לצבור. צבור שהביא נסכיו, ולא היה צריך להם - יתנם ליחיד.

ז. הביא נסכיו לעולה, ונטמא זבח, או שנפסל - יתנם לשלמים. הביא נסכיו לשלמים ונטמא זבח, או שנפסל - יתנם לעולה. ונסכיו שלא קרבו היום - יקרבו למחר. במה דברים אמורים? שלא קדשו בכלי, אבל בזמן שקדשו בכלי - יקרבו היום ואל יקרבו למחר, מפני שנפסלים בלינה. העמר - אין מעכב את הפכש, והפכש - אין מעכב את העמר. הלחם מעכב את הפכשים, כיצד יעשו? יניפו, ותעופר צורתן ויצאו לבית השרפה; דברי רבי עקיבא. אמר רבי שמעון בן ננס: לא כי! אלא כבשים מעכבין את הלחם, ולא הלחם מעכבתם אמר לו רבי עקיבא: עדין דבר שקול! מי מכריע? אמר בן ננס: אני אכריע! וכן מציינו, כשהיו ישראל במדבר ארבעים שנה, קרבו כבשים בלא לחם, אף כאן יקרבו כבשים בלא לחם. אמר רבי שמעון: הלכה מדרש כדברי בן ננס, אבל אין הטעם כדבריו. נמצא אתה אומר, כיון שעברו ישראל את הירדן - נתחיבו בחלה ובערלה ובחדש. הגיע ט"ז בניסן - נתחיבו בעמר ובקרב עמו. שהו חמשים יום - נתחיבו שתי הלחם ובקרב עמהן. ל"ד שנה נתחיבו בנטע רבעי. רבי יוסי בן רבי יהודה, ורבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: לא נתחיבו בנטע רבעי אלא לאחר ארבע עשרה שנה. כשפכשו ושחלקו - נתחיבו במעשרות. התחילו מונים שנה ראשונה, ושניה, ושלישית, ואחר כך - נתחיבו בנטע רבעי. לעשרים ואחת שנה - עשו שמטיה. לששים וארבע שנה - עשו יובל. מפני מה אני אומר קרבו כבשים בלא לחם? מפני שהפכשים מתירין את עצמן, ולא הלחם. לחם בלא כבשים - אין לו מי יתירנו.

א. קנמון יש בו חצאים, שנאמר (שמות ל, כג): "קנמן בשם מחציתו חמשים ומאתים וקדה חמש מאות שקל בשקל הקדש ושמן זית הין שנים עשר לוג". קטרת שלא קרבה חציה בבקר - תקרב כלה בערב, חובת בין הערבים. כהן גדול שלא קרב חציה בבקר - תקרב כלה בין הערבים, חובת בין הערבים. שעירי הרגל, לא קרבו ברגל - יקרבו בראש החדש, לא קרבו בראש החדש - יקרבו ביום הכפורים. לא קרבו ביום הכפורים - יקרבו לרגל הבא, שמתחלה לא הקדשו קרבנות צבור אלא על מנת לקרב במזבח חיצון. מוספי שבת שלא קרבו בשבת זו - יקרבו בשבת אחרת, חובת שבת הבאה אחרת. מוספי ראש חדש שלא קרבו בראש חדש זה - יקרבו בראש חדש אחר, חובת ראש חדש הבא. לא הקריבו כבש בבקר - יקריבו בין הערבים. לא הקטירו קטרת בבקר - יקטירו בין הערבים. אמר רבי שמעון: אימתי? בזמן שהיו בית דין אנוסין, או שוגגים, אבל אם היו מזידין, שהיתה חנכת המזבח ולא הקריבו כבש בבקר - לא יקריבו בין הערבים. לא הקטירו קטרת בבקר - לא יקטירו בין הערבים. אמר רבי שמעון: כלה היתה קרבה בין הערבים, שאין מחנכים את מזבח הזהב אלא בקטורת סמים, ולא את מזבח העולה, אלא בתמיד של בקר, ולא את השלחן, אלא בלחם הפנים בשבת, ולא את המנורה אלא בנרות בין הערבים.

ב. רבי יוסי אומר: כל שבעת ימי מלואים - היה שלחן בטל בלא לחם, לפי שלא נגמרה מלאכתן למוצאי שבת. לא סדרו עליו את הלחם, אלא בשבת בזמנו, הרי הוא אומר (שמות לט, מג): "וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה' וגו'. היכן צוהו? (שמות כה, ח): "ועשו לי מקדש וגו' (שם מ, כב): "וימתן את השלחן באהל מועד וגו'. (מ, כג): "ויצרך עליו ערך לחם לפני ה' כאשר צוה ה'". היכן

”וּבַח לְאַלְהֵים תּוֹדָה”, אֶלָּא שְׁתָּהָא מוֹדָה בִּי! (שָׁם): ”וְשִׁלְּם לְעֵלְיוֹן נְדָרֶיךָ”.

ה. כִּהֵן שֶׁהַקָּרִיב מַחְצֶה שְׁחָרִית וּמְנֵה כִּהֵן אַחַר תַּחֲתִיו - לֹא יָבִיא חֲצִי עֶשְׂרוֹן מִבֵּיתוֹ, וְלֹא חֲצִי עֶשְׂרוֹנוֹ שֶׁל רֹאשׁוֹן, אֶלָּא מִבֵּית עֶשְׂרוֹן שְׁלָם וְחוֹצְהוֹ. מַחְצֶה זֶה וּמַחְצֶה רֹאשׁוֹן - תַּעֲבֹר צוֹרְתָן וַיֵּצְאוּ לְבֵית הַשְּׂרָפָה. כִּהֵן שֶׁהַקָּרִיב מַחְצֶה שְׁחָרִית, וְנִטְמָא חֲצִיָּה שְׁנֵי - הֲרִי זֶה מִבֵּית עֶשְׂרוֹן שְׁלָם, וְחוֹצְהוֹ. מַחְצֶה זֶה וּמַחְצֶה רֹאשׁוֹן - תַּעֲבֹר צוֹרְתָן וַיֵּצְאוּ לְבֵית הַשְּׂרָפָה.

ו. לֹא מְנֵה כִּהֵן אַחַר, מִשָּׁל מִי הֵייתָה קָרְבָּה? רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: מִשָּׁל צְבוּר, שְׁנֹאֲמַר (וַיִּקְרָא ו, יא): ”חֶק עוֹלָם”. מִי שֶׁהִבְרִית כְּרוֹתָה לוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מִשָּׁל יוֹרְשִׁיו, שְׁנֹאֲמַר: (שָׁם ו, טו) ”מִכְּבִּי יַעֲשֶׂה”. וְשִׁלְּמָה הֵייתָה קָרְבָּה, בֵּין בִּבְקָר בֵּין בְּעִרְבִים, שְׁנֹאֲמַר (שָׁם): ”כָּלִיל תִּקְטֹר”.

ז. כָּל הַמִּנְחוֹת, אֵין לְשִׁין אוֹתָן בְּרוֹתְחִין, מִפְּנֵי שֶׁהֵן חוֹלְטִין. וְלֹא בְּצוּנָן, מִפְּנֵי שֶׁהֵן רוֹטְשִׁין. אֲבָל לְשִׁין אוֹתָן בְּפוֹשְׂרִין, וּמִשְׁמֵרֵן שְׁלֹא יִחְמִיצוּ. וְאִם הִחְמִיץ אֶת שְׁרִירָה - עוֹבֵר מִשּׁוּם אֲרֻבְעָה דְּבָרִים, מִשּׁוּם בַּל תְּלוֹשׁ, וּבַל תִּירֵךְ, וּבַל תִּקְטֹף, וּבַל תִּאֲפֶה. אֲפִיּה בְּכָלל הֵייתָה, וְלִמָּה יֵצֵאת? לְהַקִּישׁ אֵלֶיהָ, מֵה אֲפִיּה מִיחֲדָת, מַעֲשֶׂה יְחִידִי, וְחִיבִין עֲלֶיהָ בְּעֲצָמָה, אִף אֲנִי מְרַבֵּה אֶת לִישְׁתָּה וְעֵרִיכְתָּה וְאֲפִיּהּ, וְכָל מַעֲשִׂיָּה יֵשִׁישׁ בָּהּ לְחֹב עֲלָיו בְּעֲצָמוֹ. רְבוּכָה, לְשִׁין אוֹתָהּ בְּרוֹתְחִין, אֵין לָךְ טַעוּן רְבוּכָה אֶלָּא שְׁלֹשֶׁת מִינֵין בְּלִבְד. חֲבִיתִי כִּהֵן מְשִׁיחַ, וְרְבוּכָה שְׁבַתְוָדָה, וְאֵיל הַמְּלוֹאִים.

ח. אֵלוֹ דְּבָרִים שְׁבִין מִנְחַת כִּהֵן גְּדוֹל לְבִין מִנְחַת כִּהֵן הַדְּיוֹט: מִנְחַת כִּהֵן גְּדוֹל בְּאֶה תְּמִיד, בְּאֶה תְּדִיר, בְּאֶה רְבוּכָה, וּקְרָבָה חֲצָאִין, וּטַעוּנָה שְׁנֵי קְמִצִין, אַחַד שְׁחָרִית וְאַחַד בֵּין הָעֲרָבִים וְחוּבָה. שְׁלֹשָׁה לוֹגִין שָׁמֶן, לוֹג וּמַחְצֶה שְׁחָרִית לוֹג וּמַחְצֶה בֵּין הָעֲרָבִים. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּמִנְחַת חוּבָה שֶׁל כִּהֵן גְּדוֹל, אֲבָל בְּמִנְחַת נְדָבָה שֶׁל כִּהֵן גְּדוֹל - הֲרִי הִיא כְּמִנְחַת נְדָבָה שֶׁל כִּהֵן

צוּהוֹ? (וַיִּקְרָא כד, ח): ”בְּיוֹם הַשְּׁבֵת, בְּיוֹם הַשְּׁבֵת יַעֲרֹכְנוּ לְפָנַי ה'” וְגו'. (שְׁמוֹת מ): ”וַיִּשֶׂם אֶת הַמִּנְחָה בְּאֶה לְמוֹעֵד וְגו', וַיַּעַל הַנְּרוֹת לְפָנַי ה' כַּאֲשֶׁר צוּהוֹ ה'”. הֵיכֵן צוּהוֹ? ”עַל הַמִּנְחָה הַטְּהוֹרָה יַעֲרֹךְ אֶת הַנְּרוֹת” וְגו' (וַיִּקְרָא כד, ד). ”וַיִּשֶׂם אֶת מִזְבַּח הַזֹּהֵב בְּאֶה לְמוֹעֵד וְגו', וַיִּקְטֹר עָלָיו קֹטֶרֶת סַמִּים כַּאֲשֶׁר צוּהוֹ ה'” (שְׁמוֹת מ, כד). הֵיכֵן צוּהוֹ? ”בִּבְקָר בְּהִיטִיבוּ אֶת הַנְּרוֹת יְקַטִּירְנָה” (שְׁמוֹת ל, ז). ”וַיִּשֶׂם אֶת מִסַּךְ הַפֶּתַח לְמִשְׁכַּן וְאֶת מִזְבַּח הָעוֹלָה שֶׁם פֶּתַח מִשְׁכַּן אֶהֱל מוֹעֵד, וַיַּעַל עָלָיו אֶת הָעוֹלָה וְאֶת הַמִּנְחָה כַּאֲשֶׁר צוּהוֹ ה'” (שְׁמוֹת מ, ו). הֵיכֵן צוּהוֹ? ”אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בִּבְקָר” וְגו' (שְׁמוֹת כט, ט).

ג. דְּבַר אַחַר, ”וַיִּרֵא מִשֶׁה אֶת כָּל הַמְּלָאכָה וַהֲנִיחַ עָשׂוֹ אוֹתָהּ וַיְבָרֶךְ אוֹתָם מִשֶׁה” (שְׁמוֹת ט, מג); מֵה הֵיךְ בְּרָכָה שְׁבָרְכֵן? אָמַר לָהֶם: ’תִּשְׁרֶה שְׁכִינָה עַל מַעֲשֶׂה יְדִיכֶם! רַבִּי מְאִיר אוֹמֵר: כֶּף בְּרִכָּן - ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם יוֹסֵף עֲלֵיכֶם כֶּסֶם אֶלֶף פַּעַמִּים” (דְּבָרִים א, יא). אָמַר לָהֶם: כֶּסֶם שְׁנַתְּעַסְקֶתֶם בְּמִלְאכַת מִשְׁכַּן וְשִׁרְתָּה שְׁכִינָה עַל מַעֲשֶׂה יְדִיכֶם, כֶּף תִּזְכּוּ וְתִכְנוּ לְפָנָיו בֵּית הַבְּחִירָה, וְתִשְׁרֶה שְׁכִינָה עַל מַעֲשֶׂה יְדִיכֶם. וְהֵם אוֹמְרִים: ”וַיְהִי נֵעַם ה' אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ” וְגו' (תְּהִלִּים צא, יז).

ז. ד. בְּזֶמַן שִׁישְׂרָאֵל בְּרַצוֹן לְפָנַי הַמְּקוֹם, מֵהוּ נֹאֲמַר בְּהֶם? (בַּמִּדְבָּר כח, ב): ”אֶת קְרָבָנִי לְחַמִּי” - כְּבָנִים שְׁמַתְּפָרְנָסִים מֵאֲבִיהֵן. בְּשַׁעַת תּוֹכַחוֹת, מֵהוּ אוֹמֵר? ”לֹאֲשִׁי רִיחַ נִיחוּחִי” - כָּל קְרָבָנוֹת שְׁאֲתָם מִקְרִיבִים, אֵינֵן אֶלָּא לֹאֲשׁ. וְכֵן הוּא אוֹמֵר: (תְּהִלִּים נ, ח): ”לֹא עַל זְבַחֶיךָ אוֹכִיחֶךָ וְגו' לֹא אֶקַח מִבֵּיתֶךָ פָּר מִמִּכְלֵאֲתֶיךָ עֲתוּדִים, אִם אֲרַעֵב לֹא אֲמַר לָךְ וְגו', יִדְעִתִּי כָּל עוֹף הָרִים וְגו', כִּי לִי כָּל חַיְתוֹ יַעַר וְגו', הֵאֱכַל בֶּשֶׂר אֲבִירִים” וְגו'. וְכִי יֵשׁ רַעְבוֹן לְפָנָיו? וְאוֹמֵר, אִם יֵשׁ רַעְבוֹן לְפָנָיו, כֶּבֶשׂ שְׁאֲתָהּ מִקְרִיב בִּבְקָר, וְכֶבֶשׂ בֵּין הָעֲרָבִים, הֵן הֵיוּ דִּי? אֵילוֹ הֵיוּ דִּי, בִּידֶךָ אֲנִי מוֹסֵר מִזְנוּתִי? שְׁאֲמַרְתִּי לָךְ (תְּהִלִּים נ, יד):

יו"ר ג' דחווה"מ סוכות

מִסְכַּת מְנַחֲתוֹת פֶּרֶק שְׁמִינִי

הַדְּיוּט. מְנַחָה שְׁבַבְמָה, זֶר קוֹמֵץ וּמְקַטִּיר עַל גְּבֵי הָאִישִׁים; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֵין מְנַחָה בְּבָמָה.

ט. כִּיצַד מְחַלֵּק אֶת הַשְּׁמֶן? מְנַחָה שֶׁל עֶשְׂרוֹן אֶחָד - נוֹתֵנִין לָהּ לוֹג. שֶׁל שְׁשִׁים עֶשְׂרוֹן - נוֹתֵנִין לָהּ שְׁשִׁים לוֹג. אֲבָל קוֹמֵץ לְבוֹנָה, קוֹמֵץ אֲזָכְרָה - קוֹמֵץ אֶחָד לְכֶלֶן. רַבִּי נַחֲמִיָּה וְרַבִּי אֶלְעָזָר: כִּשֶׁם שֶׁהַקּוֹמֵץ שֶׁל לְבוֹנָה וְשֶׁל אֲזָכְרָה קוֹמֵץ אֶחָד לְכֶלֶן, כִּךָּ מְנַחָה שֶׁל עֶשְׂרוֹן אֶחָד, וְשֶׁל שְׁשִׁים עֶשְׂרוֹן - לוֹג אֶחָד לְכֶלֶן, שְׁנֵאמַר: "לְמְנַחָה וְלוֹג שְׁמֶן" - לְכֹל הַמְנַחָה לֵג שְׁמֶן. כִּיצַד מִנִּיף? שְׁלֵמֵי יַחֲדֵי הִיָּה מְפָרִישׁ מִהֵן שְׁתֵּי כְלִיּוֹת, וְיוֹתֵרֶת הַכֶּבֶד, וְאֵלֶיהָ מִן הַכֶּבֶשׂ, חֲזָה וְשׁוֹק, וּמוֹסִיף עֲלֵיהֶן הַזְּרוּעַ וְהַלְחִיִּים, וְנוֹתֵנִין לְיַדֵּי הַבְּעָלִים, וְכֵהֵן מְנִיחַ יָדוֹ תַּחַת יָדֵי הַבְּעָלִים, וּמוֹלִיךְ וּמַבִּיא, וּמַעֲלָה וּמוֹרִיד, וְכֵן הֵיָתָה תְּנוּפָתָהּ. חֲזָה וְשׁוֹק וְזָרוּעַ, וְתֵרוּמַת הַלֶּחֶם - נֶאֱכָל לְכַהֲנִים, וְיוֹתֵרֶת הַכֶּבֶד, וְאֵלֶיהָ, וְחֲזָה וְשׁוֹק - נוֹתֵנָה לְכַהֵן אַחֵר, וּמְנִיחַ יָדוֹ תַּחַת יָדוֹ שֶׁל כַּהֵן, וּמוֹלִיךְ וּמַבִּיא, וּמַעֲלָה וּמוֹרִיד. וְכֵן הֵיָתָה תְּנוּפָתוֹ, וְחֲזָה וְשׁוֹק - נֶאֱכָל לְכַהֲנִים, וְהַשְּׂאֵר קָרֵב לְאִשִּׁים.

י. כִּיצַד מִנִּיף שְׁתֵּי הַלֶּחֶם? נוֹתֵן חֶלֶה אַחַת עַל גְּבֵי כֶּבֶשׂ זֶה, וְחֶלֶה אַחַת עַל גְּבֵי כֶּבֶשׂ זֶה, כַּהֵן מְנִיחַ יָדוֹ תַּחַת יָדוֹ שֶׁל כֶּבֶשׂ, וְכֵהֵן אַחֵר מְנִיחַ יָדוֹ תַּחַת יָדוֹ שֶׁל כַּהֵן, וּמוֹלִיךְ וּמַבִּיא, וּמַעֲלָה וּמוֹרִיד, וְכֵן הֵיָתָה תְּנוּפָתָם. רַבִּי יוֹסִי בֶּן הַמְּשֻׁלָּם אוֹמֵר: כֶּבֶשִׁים עַל גְּבֵי הַלֶּחֶם, שְׁנֵאמַר (וַיִּקְרָא כג, כ): "וְהִנִּיף הַכַּהֵן אוֹתָם עַל לֶחֶם הַכִּבּוּרִים תְּנוּפָה" וְגו'. אָמְרוּ לוֹ: וְהֵלֵא כֶּבֶר נֵאמַר: "תְּנוּפָה לְפָנָי ה' עַל שְׁנֵי כֶּבֶשִׁים". אָמַר לָהֶם: מַה מְצִינּוּ, עַד אֵין הַדְּבָר שְׁקוּל, מִי מְכַרֵּעַ? אָמְרוּ לוֹ: מַה מְצִינּוּ בְּאֵיל הַמְּלוּאִים, הַלֶּחֶם לְמַעֲלָה, אֵף כֵּאֵן - הַלֶּחֶם לְמַעֲלָה. כָּל הַמְּנַחֲתוֹת, אֵין בָּאוֹת כְּשֵׁרוֹת אֶלָּא בְּתַנּוּר, עֲשָׂאן בְּכַפָּח וּבְרַעְפִּים - פְּסוּלוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כֶּפֶח כְּתַנּוּר.

א. כָּל הַמְּנַחֲתוֹת שְׂרָבָה מֵדַת חִלּוֹת, אוֹ שֶׁחֲסַר מֵדַת חִלּוֹת, אוֹ שֶׁהֵיָתָה מֵדָה חֲסֵרָה מִחֲבֵרְתָּהּ, אוֹ יִתְרָה מִחֲבֵרְתָּהּ - הָרִי אֵלּוּ פְּסוּלוֹת. שְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים, חִלּוֹת תּוֹדָה וְרִקִּיקֵי נִזִּיר, שְׂרָבָה מֵדַת חִלּוֹת, אוֹ שֶׁחֲסַר מֵדַת חִלּוֹת, אוֹ חֲסֵרָה מִחֲבֵרְתָּהּ - הָרִי אֵלּוּ פְּסוּלוֹת. וְשֵׂאֵר כָּל הַמְּנַחֲתוֹת, בֵּין מִשָּׁל יַחֲדֵי, וּבֵין מִשָּׁל צְבוּר - אֵין לָהֶם קַצְבָּה, וּבִלְבַד שְׂיָבִיאוּ מִן הַמְּבַחֵר.

ב. שְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים - נֶאֱכָלוֹת אֲבָל לֹא נִקְמְצוֹת. מְנַחַת כַּהֵן גְּדוֹל, מְנַחַת כַּהֵן מְשִׁיחַ, וּמְנַחַת נְסֻכִּים - לֹא נֶאֱכָלוֹת וְלֹא נִקְמְצוֹת. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: מְנַחַת חוּטָא שֶׁל כַּהֲנִים נִקְמְצוֹת. הַקּוֹמֵץ קָרֵב לְעֶצְמוֹ, וְשִׁירִים קָרִבִּין לְעֶצְמוֹ. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הַקּוֹמֵץ קָרֵב בְּעֶצְמוֹ, וְהַשִּׁירִים מִתְּפָרִים עַל גְּבֵי הַדֶּשֶׁן.

ג. כָּל הַמְּנַחֲתוֹת נַעֲשׂוֹת בְּכֵלִי, וְטַעֲנוֹת שְׁלֹשָׁה מִתְּנוֹת שְׁמֶן: יִצְיָקָה, וּבִלְיָה, וּמִתָּן שְׁמֶן בְּכֵלִי קֶדֶם לְעִשְׂיָתָהּ. כִּיצַד הוּא עוֹשֶׂה? נוֹתֵן שְׁמֶן בְּכֵלִי וּמְטַגְנוּ שְׁמֶן בְּסֵלֶת, וּבִלְוִלָה וּפּוֹתָתָהּ, וְיִצַק עֲלֶיהָ שְׁמֶן, כִּדְרָךְ שִׁיִּצַק עַל הַגְּרִיסִין. חִלּוֹת טַעֲנוֹת בְּלִילָה וְרִקִּיקָה, מְשִׁיחָה. נִמְצְאָתָּ אוֹמֵר, כִּשֶׁר בַּחִלּוֹת - פְּסוּל בְּרִקִּיקִין. כִּשֶׁר בְּרִקִּיקִין - פְּסוּל בַּחִלּוֹת. כִּיצַד בּוֹלְלִין? חִלּוֹת חִלּוֹת בּוֹלְלִין; דְּבָרֵי רַבִּי, שְׁנֵאמַר (וַיִּקְרָא ז, יב): "חִלַּת בְּלוּלַת בְּשֶׁמֶן". וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: סֵלֶת, שְׁנֵאמַר (שם ב, ה): "סֵלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן". אָמַר לָהֶן: עַד אֵין הַדְּבָר שְׁקוּל, מִי מְכַרֵּעַ? אָמְרוּ לוֹ: נֵאמַר כֵּאֵן 'חִלּוֹת', וְנֵאמַר בְּתוֹדָה 'חִלּוֹת', מַה 'חִלּוֹת' הָאֲמוּרוֹת בְּתוֹדָה, אֵי אֶפְשָׁר לְבוֹלְלָן, בְּלֹא סֵלֶת אֵף 'חִלּוֹת' הָאֲמוּרוֹת כֵּאֵן - אֵי אֶפְשָׁר לְבוֹלְלָן בְּלֹא סֵלֶת. אָמַר רַבִּי: רוּאָה אֲנִי אֶת דְּבָרֵיהֶם מִדְּבָרֵי.

ד. כִּיצַד מוֹשְׁחֵן? מוֹשַׁח פָּנֵי כָּל הַרְקִיק. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: מוֹשַׁח אֶת הַרְקִיקִין כְּמִין 'כִּי',

ח. העמר ושְׁתֵי הַלְחָם, וְלַחֵם הַפְּנִים, שְׂרָבָה מִדַּת עֲשׂוֹנוֹן, או שְׁחָסַר מִדַּת עֲשׂוֹנוֹן, שְׁהִיְתָה מִדָּה מְרַבָּה מִחֲבָרְתָּהּ, או חֲסָרָה מִחֲבָרְתָּהּ - הָרִי אֵלּוּ פְּסוּלוֹת. רַבָּה מִדַּת סְאִין, או שְׁחָסַר מִדַּת סְאִין - הָרִי אֵלּוּ כְּשֵׁרוֹת. תּוֹדָה הִיְתָה בְּאֵה חֲמֵשׁ סְאִין יְרוּשְׁלַמִּיּוֹת, שֶׁהֵן שֵׁשׁ מִדְּבָרִיּוֹת, נִמְצָאת יְרוּשְׁלַמִּיּוֹת יְתָרָה עַל מִדְּבָרִיּוֹת שְׁתוּת.

ט. אֵיל הַמְּלוּאִים הִיָּה בֹא בְּמִצְעָה שְׁבִתוֹדָה, חִלּוֹת רְקִיקִין וְרַבּוּכָה, שְׁמָנָן כְּשֵׁמֶן תּוֹדָה וְתַנּוּפָה כְּתַנּוּפַת אֵיל נִזְוִי. הִיָּה בֹא שְׁנֵי יְדוֹת כְּמִצְעָה שְׁבִתוֹדָה, חִלּוֹת וְרְקִיקִין, אֵין בּו רַבּוּכָה, שְׁמָנּוּ כְּשֵׁמֶן תּוֹדָה, וְתַנּוּפַתוֹ כְּתַנּוּפַת תּוֹדָה.

י. הַשּׁוֹחֵט אֶת הַתּוֹדָה לַפְּנִים וְלַחוּמָה אֲבִית פָּגִי - לֹא קָדַשׁ הַלְחָם. אֶפְלוּ כָּלֶם בְּפָנִים, וְאֶחָד מֵהֶם בְּחוּץ - לֹא קָדַשׁ הַלְחָם. שְׁחָטָה, וְנִמְצָא רֹבֵעַ וְנִרְבַּע, מְקַצֶּה וְנִעְבֵּד, אֲתָנָן וּמְחִיר - לֹא קָדַשׁ הַלְחָם. זֶה הַכֹּלֵל, כָּל שְׁפִסְלָה קָדַם לְשַׁחֲטָה - לֹא קָדַשׁ הַלְחָם. שְׁחָטָה חוּץ לְזִמְנָה, וְחוּץ לְמִקּוּמָה - קָדַשׁ הַלְחָם. שְׁחָטָה וְנִמְצָאת טְרֵפָה - לֹא קָדַשׁ הַלְחָם. שְׁחָטָה וְנִמְצָאת בְּעֵלְת מוּם; רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: קָדַשׁ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: לֹא קָדַשׁ; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. אִמֵּר רַבִּי יְהוּדָה: לֹא נִחְלָקוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ עַל שְׁשַׁחֲטָה חוּץ לְזִמְנָה, שֶׁקָדַשׁ הַלְחָם, וְעַל שְׁשַׁחֲטָה וְנִמְצָאת בְּעֵלְת מוּם שֶׁלֹּא קָדַשׁ הַלְחָם, עַל מָה נִחְלָקוּ? עַל שְׁשַׁחֲטָה חוּץ לְמִקּוּמָה, שְׂרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: קָדַשׁ, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: לֹא קָדַשׁ. אִמֵּר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: אֵי אֲתָה מוֹדָה שְׁשַׁחֲטָה חוּץ לְזִמְנָה, שֶׁקָדַשׁ הַלְחָם? ! אִף שְׁשַׁחֲטָה חוּץ לְמִקּוּמָה - יְקָדַשׁ הַלְחָם! אִמֵּר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: אֵי אֲתָה מוֹדָה, שְׁשַׁחֲטָה וְנִמְצָאת בְּעֵלְת מוּם, שֶׁלֹּא קָדַשׁ הַלְחָם, אִף שְׁשַׁחֲטָה חוּץ לְמִקּוּמָה - לֹא יְקָדַשׁ הַלְחָם? ! אִמֵּר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: אֲתָה מְקִישׁוֹ לְבַעַל מוּם? וְאֵנִי מְקִישׁוֹ חוּץ לְזִמְנָה! נִרְאָה, לְמִי דוּמָה? אִם דוּמָה לְבַעַל מוּם - נִלְמְדוּ מִבְּעַל מוּם. וְאִם דוּמָה לְחוּץ לְזִמְנָה - נִלְמְדוּ מִחוּץ לְזִמְנָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: חוּץ

וְשָׂאֵר הַשְּׁמֵן נֶאֱכַל לְכַהֲנִים. מִנְחָה שְׁהִיְתָה בְּאֵה מְחִצָּה חִלּוֹת וּמְחִצָּה רְקִיקִין, נוֹתֵן מְחִצָּה לְחִלּוֹת וּמְחִצָּה לְרְקִיקִין. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: מִשַׁח אֶת הָרְקִיקִין כְּמִין 'כִּי', וְשָׂאֵר הַשְּׁמֵן נוֹתֵן לְחִלּוֹת. וְכֵן הִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: מוֹתֵר רְקִיקֵי מִנְחַת יִשְׂרָאֵל פְּתִיחֵיהֶן כְּזִיתִים - כְּדִי שְׁהִיְתָה שׁוֹלֵט בְּהֵן לְקוּמָצָן.

ה. חֲצִי לוג מִים לְסוּטָה, וְחֲצִי לוג שְׁמֵן לְתוֹדָה, נוֹתֵן מְחִצָּה לְחִלּוֹת וּמְחִצָּה לְרְקִיקִין. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: מוֹשַׁח אֶת הָרְקִיקִין כְּמִין 'כִּי', וְשָׂאֵר הַשְּׁמֵן נֶאֱכַל לְכַהֲנִים. וְכֵן הִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הָאוֹמֵר מְאִפָּה - מְבִיא מְחִצָּה חִלּוֹת וּמְחִצָּה רְקִיקִין, בּוֹלֵל וְנוֹטֵל מִן הָאֻמְצָע, וְאִם נָתַן מִמִּין עַל חֲבֵרוֹ - יִצָּא.

ו. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: שְׁלֹשָׁה מִינֵין טְעוּנִים שְׁלֹשׁ מִצּוֹת. שְׁתֵּים בְּכָל אֶחָד, וְשְׁלִישִׁית אֵין בְּהֵן. אֵלוֹ הֵן: זְבַחֵי שְׁלָמִי צְבוּר וְזְבַחֵי שְׁלָמִי יְחִיד, וְאֲשֵׁם מְצוּרַע. זְבַחֵי שְׁלָמִי יְחִיד - טְעוּנִין סְמִיכָה חַיִּים, וְתַנּוּפָה שְׁחוּטִין, וְאֵין בְּהֵם תַּנּוּפָה חַיִּים, הֵיכֵן תַּנּוּפַתָּן? בְּזְבַחֵי שְׁלָמִי צְבוּר. זְבַחֵי שְׁלָמִי צְבוּר טְעוּנִין תַּנּוּפָה חַיִּין וְשְׁחוּטִין, וְאֵין בְּהֵן סְמִיכָה. וְהֵיכֵן סְמִיכַתָּן? בְּאֲשֵׁם מְצוּרַע. אֲשֵׁם מְצוּרַע טְעוּן סְמִיכָה וְתַנּוּפָה חַיִּין, וְאֵין טְעוּן תַּנּוּפָה שְׁחוּט, וְהֵיכֵן תַּנּוּפַתוֹ? בְּזְבַחֵי שְׁלָמִי צְבוּר.

ז. כָּל הַמִּנְחוֹת טְעוּנוֹת שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁיפָה וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת בְּעִיטָה. אֶחָרִים אוֹמְרִים: שִׁיפָה וּבְעִיטָה בְּחִטִּין. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: בְּבִצָק הָעֵמֶר הִיָּה בֹא עֲשָׂרוֹן מְשָׁלֵשׁ סְאִין. כַּמָּה עֲשָׂרוֹן? שְׁלֹשׁ סְאִין, נִמְצָא עֲשָׂרוֹן שְׁלוֹ קַב וּמְחִצָּה. הָעֵמֶר - הִיָּה מִנְפָּהוּ בְּשֹׁלֵשׁ עֲשָׂרָה נֶפֶה. שְׁתֵּי הַלְחָם - בְּשְׁתֵּים עֲשָׂרָה. לַחֵם הַפְּנִים - בְּאַחַת עֲשָׂרָה. בְּדָקָה וּבִגְסָה, בְּדָקָה - שְׁתֵּהָא קוֹלְטַת אֶת הַסֶּלֶת. וּבִגְסָה - שְׁתֵּהָא קוֹלְטַת אֶת הַסֶּבִּין. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלִעֶזֶר אוֹמֵר: שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה נֶפֶה הָיוּ זוֹ עַל גְּבִי זוֹ, תַּחְתּוֹנָה שְׁבִכְלָן - עֲשׂוּיָה שְׁתֵּהָא קוֹלְטַת אֶת הַסֶּלֶת.

לזמנו נפסל במחשבה, וחויז למקומו נפסל במחשבה, ואל יזכח בעל מום, שאין נפסל במחשבה אלא במעשה. רבי יהושע אומר: בעל מום - פסול ואין בו כרת, וחויז למקומו - פסול ואין בו כרת, ואל יזכח חויז לזמנו, שפגול, ותיבין עליו כרת.

יא. תודה טעונה לחם, והטועה אינה טעונה לחם. איזה הוא טועה? המפריש תודה ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, ולא הספיק להקריבה, עד שנמצאת הראשונה, והרי שתיהן עומדות: ראשונה - תקרב, וטעונה לחם, וטעונה נסכים. ושניה - תקרב ואין טעונה לחם, אבל טעונה נסכים.

יב. המפריש מעות לתודתו, ואבדו, והפריש מעות תחתיהם, ולא הספיק לקח בהן תודה עד שנמצאו מעות הראשונות - יביא מאלו ומאלו תודה, ותקרב, וטעונה לחם, וטעונה נסכים, והשאר, יביא בהן תודה, ותקרב, ואין טעונה לחם. אבל טעונה נסכים. המפריש מעות לתודתו ואבדו, והפריש תודה תחתיהן, ולא הספיק להקריבה עד שנמצאו המעות - יביא בהן תודה ותקרב, וטעונה לחם, וטעונה נסכים, והתודה - תקרב, ואין טעונה לחם אבל טעונה נסכים. המפריש תודתו ואבדה, והפריש מעות תחתיה, ולא הספיק לקח בהן תודה עד שנמצאת תודה, תודה תקרב וטעונה לחם, וטעונה נסכים, והמעות יביא בהן תודה ותקרב, ואין טעונה לחם, אבל טעונה נסכים. המפריש תודתו ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, והקריבה, ואחר כך נמצאת הראשונה - תקרב וטעונה לחם וטעונה נסכים. המפריש מעות לתודתו, ואבדו, והפריש מעות תחתיהן, ולקח בהן תודה, והקריבה, ואחר כך נמצאו מעות הראשונות - יביא מאלו ומאלו תודה, ותקרב, וטעונה לחם וטעונה נסכים, לקח בהן תודה והותר - יביא בהן תודה ותקרב, ואין טעונה לחם, אבל טעונה נסכים.

יג. עד שלא שחטה ויצא חויז לחומה - יחזר וישחט עליה וכשרה, מששחטה ויצא חויז

לחומה - הדם יזרק ולא יצא ידי נדרו. תודה מתרת באכילה והלחם אסור. משזנוק הדם תורמין ממה שבפנים על מה שבחוץ. עד שלא שחטה ונפרס הלחם - יביא לחם אחר וישחט עליו, וכשרה. מששחטה, ונפרס הלחם - הדם יזרק, ויצא ידי נדרו. תודה מתרת באכילה והלחם אסור. משזנוק הדם תורמין מן השלם על הפרוס. מששחטה נטמא לחמה - הדם יזרק ולא יצא ידי חובת נדרו. תודה מתרת באכילה, והלחם אסור. משזנוק הדם - תורמין מן הטהור על הטמא.

יד. תודה חציה מן החליץ וחציה מן המעשר - יביא לחמה כיוצא בה. חציה מן החליץ וחציה מן המעשר. תודה היא ולחמה מן המעשר, אבל חובתו אינו מביא אלא מן החליץ, שנאמר (שמות יג, ה): "ועבדת את העבודה הזאת בחדש הזה", מה זו אינה באה אלא מן החליץ, אף כל דבר שבחובה - לא יביא אלא מן החליץ, לא יביא מחטי מעשר שני אלא ממעות מעשר שני. הרי עלי תודה והרי עלי שלמים, הואיל והן באין חובה - לא יביא אלא מן החליץ. נסכים בכל מקום - לא יביא אלא מן החליץ. מכאן אמרו: אין מביאין מנחות ונסכים, מנחת בהמה, ולחמה של תודה מן הטבל ומן התבואה. מעשר ראשון שנטלה תרומתו ומעשר שני והקדש שנפדו, מן המדמע ומן הקדש, ומפירות שביעית, ואם הביא - הרי אלו פסולין. ואין צריך לומר מן העולה ומכלאי הפרס.

שבת חוה"מ סוכות

מסכת מנחות פרק תשיעי

א. כל קרבנות צבור והיחיד באין מארץ ומחוץ לארץ, אפלו מבין העובדי כוכבים. חויז מבור ומעשר, שאין באין אלא מן הארץ. ואין באין אלא מישראל. כל המנחות באות מן הארץ ומחוץ לארץ, מן החדש ומן הישן, חויז מן העמר ושתי הלחם, שאין באין אלא מן החדש ומן הארץ. וכלן אין

קטנות, אלא בכדידיות בינוניות. לא היו מניחין אותן, לא במרתף ולא בראש הגג, אלא מניחין אותן כמות שהן. ואינו ממלא חבית על פיה, אלא שתי ידות בה, כדי שיהא ריחה נודף. ואינו מביא, לא מפיה מפני קמחין, ולא משוליה מפני שמרים, אלא נוקבה, ונוטלה משלישה ומאמצעה. כיצד בודק? הגזבר קנה בידו, כיון שזרק גיר של שמרים, אומר, ומעבירין אותה מפניו, ומביאין אחרת תחתיה. והן אומרים: 'בואו וקחו לכם פסלת המזבח'. אין מביאין יין פחות מכן ארבעים יום, ואם הביא מגתו - כשר.

ג. אילים - ממאוב, עגלים - משרון, כבשים - ממדבר. גוזלות - מהר המלך. רבי יהודה אומר: כבשים שגביהן ורחבים.

ד. כל העצים כשרים לגבי מזבח, חוץ משל זית ושל גפן. רבי אליעזר מוסיף חמשה עצים פסולין, אף של שקמה, ושל חרוב, ושל דקל, ושל מים, ושל אלון, ושל סתירה, מכל מקום הרי אלו פסולין. אבל באלו רגילין במדבריות: של תאנה, ושל שמן, ושל אגוז.

ה. מלח - זו מלח סדומית; שנאמר (ויקרא ב, יג): "ולא תשבית מלח" - הבא מלח שאינו שוכתת! ואיזו זו? מלח סדומית. ומנין אם לא מצא סדומית יביא אסתרקנית? תלמוד לומר "מלח", "מלח" - רבה.

ו. תכלת - אין כשרה אלא מן החלזון, שלא מן החלזון - פסולה. שני התולעת - מן התולע שבהרים. הביא שלא מן התולעת שבהרים - פסולה.

ז. שש - זה פשתן. הביאה מן הנקבות - פסולה.

ח. מנורה וכלי שרת - מצותן להביא ממותר נסכים. אין להם - ביאו מתרומת הלשכה. מנורה - אינה כשרה אלא מן העשת. עשאה

באין אלא מן המבחר, שנאמר (דברים יב, יא): "וכל מבחר נדריכם". איזהו מבחר שלהן? מכמש זו לחה אלפא לסלת, שניה לה עפרים בכקעה. רבי יוסי אומר: אף חטי ברחים וכפר אחוס - אלו היו בצד ירושלים, ומזהן היו מביאין. אין מביאין, אלא מן השדות הניטרות המיוחדות לכן. כיצד הוא עושה? נרה שנה ראשונה, ושנה חרשה, זרעה קדם לפסח שבועים יום כדי שתהא סמוכה לחמה, והיא עושה סלת מרבה, והיתה עושה קנה זרת ושבלת זרתים. היו בוירין אותה ולותמין אותה, וטוחנין אותה ומרקדין אותה, ומולכיין אותה אצל גזבר, והגזבר מכניס ידו לתוכה, אם היה אבק עולה מתוכה - חוזר ומרקדין שניה. ומשם רבי נתן אמרו: ידו סוף בשמן ומשקיע לתוכה, כדי שיהא אבק עולה מתוכה. סלת שהתליע - הרי זו בעל מום למזבח. חטין שהתליעו, או שהרקיבו - הרי אלו בעלי מומין למזבח. תקועה אלפא לשמן. אבא שאול אומר: שניה לה רגב בעבר הירדן. רבי אליעזר בן יעקב אומר: שלישית היה לה גוש חלב בגליל.

ב. אין מביאין, אלא מן הזיתים המיוחדין לכך. רבי יהודה אומר: לא היה טוחנין ברחים, אלא כותשן במכתשת. לא היה טוחנין בקורה אלא באבנים. אין נותנין את הלחם לתוף הסל אלא סל לתוף הלחם. בוור מתוף הסל, הראשון למנורה השני והשלישי למנחות, שמן אנפוקנין - פסול שאינו אלא שרף, שמן השרוי, והשלוק, והמבשל של שמרים, ושל ריח רע - הרי זה בעל מום למזבח. יין אליסטין והכושי, והבורק, ושל צמוקים - לא יביא. ואם הביא - כשר. רבי אומר: יין בן שתי שנים, וכן שלש שנים שדחה טמא, או שנשתנה מראיו - לא יביא. ואם הביא - כשר. אין מביאין, לא מן הכדמת, ולא מן הדלית, אלא מן הרגליות המיוחדות לכן. לא היו בוצרים ענבים וכורמין אותן, אלא בוצרים אותן ודורכים אותן מיד, ולא היו כונסין אותן, לא בחצבים גדולים, ולא בחביות

מן הגרוטאות - פסולה. ומשאר מיני מתכות - כשרה.

ט. חצוצרות - אין כשרה אלא מן הכסף, עשאה מן הגוש - כשרה, משאר מיני מתכות - פסולה. ונמצאת אומר - פסול במנורה כשר בחצוצרות. פסול בחצוצרות - כשר במנורה. של בעץ, ושל אבר, ושל קסטריץ, ושל מתכות; רבי פוסל ורבי יוסי בר רבי יהודה מכשיר. של עץ, ושל עצם, ושל זכוכית - הכל מודים שפסולה.

י. כלי שרת, עד שלא נשתמש בהן גבוה - רשאי הדיוט לשתמש. משנשתמש בהן גבוה - אין רשאי הדיוט לשתמש בה. כלים שנעשו מתחלתן להדיוט - אין עושין אותן כלי שרת. כלי שרת שנקבו - אין מתיכין אותן, ואין מטילין לתוכן אבר, ואין משחזין את פגמתה. סכין שפיגם - אין מחזירין אותה, ואין משחזין את פגמתה. אבא שאול אומר: סכין היתה טורפת, וצוה עליה וגנזה.

		ערב סוכות	
23	ראשון Sunday	יד	Succos Eve
			עלות השחר _____ 5:32 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:10 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:51 בבלי: מנחות מד ירושלמי: ברכות נ
Candle Lighting 6:34 הדלקת הנרות		14	א' דסוכות, למען אמינתך
24	שני Monday	טו	1st Day Succos
			עלות השחר _____ 5:33 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:10 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:50 בבלי: מנחות מה ירושלמי: ברכות נא
Candle Lighting 8:02 הדלקת הנרות		15	ב' דסוכות, אבן שתיה
25	שלישי Tuesday	טז	2nd Day Succos
			עלות השחר _____ 5:34 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:10 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:48 בבלי: מנחות מו ירושלמי: ברכות נב
Yom Tov Ends 8:00 זמן מוצש"ק		16	א דחזה"מ סוכות, אערוך שועי
26	רביעי Wednesday	יז	1st Day Chol Hamoed
			עלות השחר _____ 5:35 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:11 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:46 בבלי: מנחות מד ירושלמי: ברכות נג
הילולא דרבי"ל		17	ב דחזה"מ סוכות, אום אני חומה
27	חמישי Thursday	יח	2nd Day Chol Hamoed
			עלות השחר _____ 5:36 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:11 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:23 שקיעה _____ 6:44 בבלי: מנחות מח ירושלמי: ברכות נד
28		18	ג דחזה"מ סוכות, קל למושעות
28	ששי Friday	יט	3rd Day Chol Hamoed
			עלות השחר _____ 5:37 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:11 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:23 שקיעה _____ 6:43 בבלי: מנחות מט ירושלמי: ברכות נה
Candle Lighting 6:25 הדלקת הנרות		19	שבת חזה"מ סוכות, אום נצורה
29	שב"ק Shabbos	כ	Shabbos Chol Hamoed
			עלות השחר _____ 5:38 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:12 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:23 שקיעה _____ 6:41 בבלי: מנחות נ ירושלמי: ברכות נו
Shabbos Ends 7:54 זמן מוצש"ק		20	

דער רבי זאגט אז מען קען זיך גארנישט פארשטעלן די גרויסקייט און טיייערקייט פונעם אתרוג. מען זעט אז אידן געבן אויס אסאך געלט פאר די מצוה, מער ווי פאר אנדערע מצות, ווייל דאס איז עפעס גאר א ספעציעלע חשובע מצוה. (שיחות הר"י סימן קכ"ה)